"Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europon ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
"Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 5. Brooklyn New York, 1 d. Vasario (February) 1911 m. Metai XXVI
Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Prie mūsų dienraščio sumanymo.

Kad mūsų atgijusi tauta reikalauja dienraščio, tai rodosi tą gali suprasti kiekvienas plačiau manantis žmogus, ypač tas, kuriam rūpi lietuvių gerovė. Dėlto aš čia nors porą žodžių tarsiu prie šito sumanymo, kuris mūsų laikraštijoje taip garsiai suskambėjo ir vėl tapo nelemtai pamirštas.

Naujai atgimusi Lietuva, jaunoji mūsų ainija veik su ašaromis maldauja dabartinių laikraščių leidėjų: dienraščio, dienraščio! bet mūsų savaitinių lakraščių leidėjai ir savininkai labai mažai atjaučia tą svarbų kultūros šauksmą, privedžiodami tai šiokius tai tokius, girdi, „praktiškus" išrokavimus Nerangumas mūsų leidėjų jau senai buvo matomas, bet pereitame laikraštinnkų susivažiavime jis dar skaidriau pasirodė. Tarėrokavosi leisti dienraštį, bandyti visuomenę „kuponėliais": kiek butų galima surinkti skaitytojų, ir štai jau prieina laikas laikyti antrą laikraštininkų susivažiavimą, o apie dienraštį nei žodžio iš niekur nesigirdėt! Regis, kad ir nuo antrojo susivažiavimo dienraštis dar neišeis...

Mūsų laikraštininkai, matosi, yra laikraštininkais tik dėl biznio, o ne dėl rūpinimosi mūsų kultūros ir tautos reikalais. Šitą liūdija amžinas jų nerangumas jau nors pabandyti pildžius tą ką savo susivažiavime pasiėmė. Jau metai sukako, o laikraštininkai nei nebandodo jokių „kuponėlių" prie savo laikraščių dėti, net visai nebekalba apie tai, tartum jau dienraštis sustatytas, mašinos gatavos, visko ligvaliai: redaktorių, korespondentų, bendradarbių ir tt. Jeigu, pagaliaus mūsų laikraštininkams rūpėtų lietuvių atgijimas ir jų reikalai, tai jie vieton savo nedėlinių „mokslišku, literatiškų, ekonomiškų" laikraščių, kokie trįs susidėję verčiau išleistų vieną patogesnį dienraštį. Su tuo jie negi sumažintų savo biznio, bet greičiau padidintų, nes amerikonai visada taip daro, — tai yra kokie 4—10 smulkių biznierių susideda ir užveda vieną didesnį biznį. Ir yra patirta, kad vienas biznis iš kokių 20 tūkstančių dolerių, spaudos pramonėje visados neša ant 30 nuošimčių daugiau pelno, negu ta pati suma išskirstyta į 15—17 smulkių kompanijų, kurios kiekviena atskirai leidžia savo laikraštį ir dar baisiai vargsta, vesdamos savo tarpe konkurenciją-lenktynes. Užtai mūsų laikraštininkai neikiek neapsiriktų, jei net visi susidėtų į vieną, taip vadinamą spaudos kompaniją, kiekvienas susinešęs savo „kromus" į vieną didelį magaziną, ir tuomet beabejo lengvai išleistų dienraštį. Dienraštis ir tokia kompanija daugiau jiems duotų pelno, prašalintų laikraštijos konkurenciją ir mūsų laikraštija tada iš tikro butų tikru židiniu lietuvių kultūros, nes vieton agitacijinių straipsnių už savo biznius ir reklamas, susispiestų visi pažangieji lietuviai ir literatai-sandarbininkai, visi liaudies švietėjai, kurie netik padėtų vesti dienraštį, bet ir prie tų leidžiamą savaitinį ar mėnesinį mokslo laikraštį, kurio mums šiandien jau būtinai reikia.

Patsai lietuviškas dienraštis Amerikoje, kaipo laisvės šalyje, savo naujomis žiniomis ir dideliu lauku kritikos bei rimtų diskusijų, taipgi straipsnių iš dienos klausimų, pakeltų lietuvystės individualizmą, suauklėtų josios, kaipo kultūrinės tautos spėkas, ir galų-gale atstotų mums kaipir universiteto vietą. Iš vienos pusės išvytų iš mūsų visuomenės „politiką" rėksnių, o iš kitos suauklėtų daugelį stambių visuomenės ir politikos veikėjų, su kuriais nebe sarmata butų ir mums pasirodyti civilizuotam pasauliui. Draugijos reikalai ir gi labai sparčiai žengtų pirmyn, nes platesnė ir rimtesnė spauda nurodytų kelius mūsų inteligentijai, jau esančiai ir da ketinančiai į ją išeit. Sužadinti prie visokių profesijų, lietuviai pradėtų labiau eiti į mokslus, pasidaugintų pas mus inžinieriai, daktarai, mechanikai, kliasavi žmonės, dailininkai. Kas svarbiausia, turėdami dienraštį lietuviai geriau prasilavintų savo kalbos, rašliavos. Dabar net gėda pasakyt, kad iš mūsų šviesuolių labai maža kas temoka gerai, be klaidos parašyt nors menką straipsnelį. Daugelis vis dar gėdisi savo prigimtos kalbos, nes joje nėsą nei dienraščių, nei platesnės politikos, todėl visi tokie prisišlieja prie svetimtaučių, ir jau būna ant visados dingę savajai tautai. Beskaitydami svetimtautiškus dienraščius, lietuviai nueina pas lenkus ir pas anglus, ir pradeda jiems sandarbininkaut, nes ir patarlė sako „Kur žmogus dirba ten ir valgo."

Mūsų redaktoriai neturi perdaug pykt ant mūsų raštininkų, kad jie nemoka gramatiškai rašyt arba rašydami vagia litaras, arba vartoja sudarkytą-suambrytą savo kalbą. Reikia neužmiršt, kad męs neturėdami savo dienraščio, neturime kur net savo rašymo išmėgint. Vartojant vis svetimas kalbas (lenkų, rusų, anglų, vokiečių) visos jos ant lietuvio palieka savo gadinančią intekmę. Be to mažesni tokie vargo pelės, kurie į laikraščius rašinėja be jokio apmokėjimo ir priversti yra sau pragyvenimą užsidirbti iš sunkaus darbo, nei negali išmokti savo kalbos ir gramatikos, nei gi jų rašinėjimas gali būti atliktas kitaip, kaip tik su drebančia ranka. Kas kita butų esant dienraščiui. Jisai lengvai galėtų užlaikyti keles dešimtis žmonių-inteligentų, kurie butų ir agentais ir žinių rinkėjais ir straipsnių rašytojais bei populiarizatoriais. Išblaškytos mūsų inteligentų ir kultūros veikėjų spėkos po visą neviešningąjį pasaulį, susirinktų į vienus būrius. Ir kada liaudis, jų vedama, pradės eiti paskui juos, veikiai lietuvių kilimas pradės augti ne dienomis, bet valandomis, atsiims nuo lenkų ir rusų mūsų rašytojus, dailininkus, inžinierius, aktorius ir kitus pusiau dingusius veikėjus.

Žinoma, dienraštis išleisti reikia didelės energijos. Vienok, jeigu visur butų žmonės tokie bailųs, kaip pas mus, tai nieko ant svieto męs neturėtumėm: nei jurininkų, nei gelžkelių, nei orlaivininkų, nei kitokių progreso drąsuolių. Pas kitas tautas veikėjai nėra tokie bailųs,— jie ir su mažom pajėgom įstengia uždėti dienraščius ir žurnalus. Nors kai-kada ir pritrūksta jiems piningų vesti pradėtą darbą, tai visgi jie vėl suranda šaltinius, kaip savo krizį perleist ir vėl pastatyti darbą ant kojų. Taip va anglų dienraštis „Boston Post", 20 metų atgal pristigęs 500 dol. stovėjo net penkias dienas neišėjęs, bet geri žmonės dėjo aukas, kad tik jį palaikyti. Ir šiandien tas dienraštis ant tiek prakuto, kad turi suviršum 543,000 skaitytojų! Lietuviško dienraščio pradžia gal ir butų nelengva, bet nėra ko bijotis. Šis darbas vistiek mums reikės kuometnors atlikt, ar lengvai ar sunkiai. Dabar laikas išpalengvo tverti jam sienas. Ir ką dėl to padarysime dabar, tai nebereikės vėliaus, o darbas pradėtas vistiek eis jau pirmyn.

Geistina, kad ir kiti mūsų visuomenės veikėjai. o ypač laikraštininkai tankiau kąnors pasakytų prie mūsų dienraščio išleidimo. Laikas jo atsiradimui jau pribrendo, ir męs jį butinai privalome įsigyt. Kokiu būdu, tai visų klausimas: ar sutveriant didelę bendriją su akcijomis po 100—50 dolerių, o jeigu taip butų negalima, tai šitą turi paimt ir apsvarstyt mūsų didžiosios organizacijos, kaip va: S. L. A., T. M. D., S.R.K.A. ir kitos tautiškos bei pirmeiviškos mūsų organizacijos.

Mikas Stakėnas.

Ar gerai darome, kad prieš kuningus einame?

„Maskoliškoji valdžia, juk netik Čenstahave, bet visur, norėdama nupuldyti ant žmonių intekmę katalikiškos bažnyčios, stengiasi pirmiausiai kuningus sudemoralizuoti"...

(Prie Čenstahavo skandalo „Lietuva" N45).

Jau senai mano galvoje stovėjo šis svarbus klausimas, bet paskutiniu laiku išsiveržė į viršų ir ilgiau negaliu ištylėti su visuomene apie tai nepasikalbėjęs.

Prie šio rašinio privedė mane daugybė priežaščių, o ypač čionai iš „Lietuvos" pacituotos eilutės. Ir kituose lietuviškuose (apie klerikališkus nei nekalbu), progresiviškuose laikraščiuose panašias mintis rasdavau įspaustas. O mintįs, kaipir tokios, ką viršuj buvo pacituotose eilutėse, turėtų buti labai plačiai apsvarstyta.

Gal „maskoliškoji valdžia" ir turi tokius išrokavimus, „norėdama nupuldyti ant žmonių intekmę katalikiškos bažnyčios"... Gal ta „maskoliškoji valdžia" nekartą norėtų, kad saulė iš vakarų imtų tekėti!? Kas jos ten visus užsimanymus sugaudys! Juk ji daugdaug ką savo naudan daro; bet kaip pradeda ne iš to krašto, tai visi jos sumanymai niekais nueina...

Bet čia apie kitą, daug svarbesnį dalyką, žadu kalbėti. Pirmiausiai labai abejoju, ar „maskoliškoji valdžia" gali nupuldyti žmonėse intekmę katalikiškos bažnyčios ir „sudemoralizuoti (į niekus paversti) kuningus"? Juo, kad „maskoliškoji valdžia" taip yra nupuldžius žmonių akyse savo autoritetą, kad nesykį ir gana gerą valdžios sumanymą žmonės su didžiu nenoru priima... Juk yra šimtai tūkstančių žmonių, kilusių iš tų pačių katalikų, šnairiai žiurinčių į „maskoliškąją valdžią", o einančių prieš kuningus, visur ir visada stengiančiųsi nupuldyti žmonėse intekmę katalikiškos (jau ir kituose tikėjimuose tas atsiranda) kuningijos, stengdamiesi iškelti į aikštę mažiausius guningų prasižengimus... Tie žmonės, valdžios priešai, matydami kaip kuningai stengiasi prisiglausti-pasislėpti po globa bažnyčios ir skelbia, kad kuningas, tai vis-viena, ką bažnyčia, tikėjimas, Dievas!— eina tada tie žmonės ir prieš bažnyčią, niekina tikėjimą ir liaujas tikėti į Dievą!... Argi tai toki žmonės su „maskoliškąja valdžia" į vieną dudelę pučia!? O tokių žmonių dabar Lietuvoje daugybė yra ir kasdien dauginasi; net tai matydami kuningai nors gana vėlai, suskato į darbą, kad kaip-nors sumažinus draugijoje tokius, jiems negeistinus žmones.

Tas kuningų atsibudimas padarė Lietuvoje tikrą pragarą. Ką klerikališki laikraščiai rašo, tai tik šešėlis to, kas pačioje gyvenimo praktikoje dedasi. Dabar Lietuvos katalikiškose bažnyčiose žmonės nebeišgirsta per pamokslus iš kuningų lūpų nuoširdžių, pamokinančių bei paguodžiančių žodžių, bet tik keiksmus pirmeivių, kningų, laikraščių, rašytojų bei apšvietimo platintojų; siundymą vienų (klerikalų) prieš kitus (pirmeivius); patarimus katalikams jokių reikalų neturėti su pirmeiviais: nieko nuo jų nebepirkti, nieko jiems neparduoti, jiems darbo nebeduoti, prie darbo nebesamdyti, savo namuose nebelaikyti,— dar gi išvyti ir su karštu vandeniu (kaip kokius nebereikalingus gyvunus) išplikinti...

Šiandien nevieną krautuvninkėlį sutiksi bebėgantį kuningų genamą iš Lietuvos. O kiek nebegalėdami ar nenorėdami išbėgti tebedejuoja po sunkia tų persekiojimų ir boykotų letena! Nevienas už platinimą lietuviškų laikraščių ir už skelbimą laisvesnių pažiūrų, kurių pilni progresiviškieji laikraščiai, netekęs uždarbio, o drauge ir duonos kąsnelio, meta tai daręs, eina-puola kuningui į kojas ir prižada būti ištikimu jo (ne Dievo) tarnu; tada taspats kuningas, kuris prieš kokį pusmetį tą žmogų buvo iškeikęs, vėl iš sakyklos atkeikia, ir papasakojęs, kaip dabar visa dangaus šventųjų minia džiaugiasi iš šio sugrįžimo vienos paklydusios avelės, prisako saviesiems daugiau nekliudyti, bet gyventi artimoje meilėje ir sutikime su atkeiktuoju...

Pereitą (1910 m.) vasarą, lankydamasi tūlose Lietuvos vietose, tyčia išklausiau kokia 20 pamokslų ir visur girdėjosi ta pati viršuj minėtoji giesmė, išskyrus vienas ... ydytojas ... kuningą, kuris pasakojo apie „paskutinį patepimą" Ir kaszin kada tas baigsis?!? Turbūt tada, kada kuningai paims viršų, arba jų priešai juos užlauš...

Jeigu tas „Lietuvoje" straipsnis butų kokia su parašu korespondencija, tai man nebutų širdies užgavęs toks klaidinimas, ypač tas pacituotas sakinys. Neginu ir neteisinu „maskoliškosios valdžios", tik drįstu paklausti: ar „maskoliškoji valdžia" pylė ir pila kasmetai milijonus rublių tai spalvuotai lentai (Dievo Motinos paveikslui), kuriuos piningus zokoninkai griebdami linksmai sau gyveno, statė puikius sau namus, užlaikė paleistuves ir t. t.! Juk kad ne „maskoliškoji valdžia", tai apie „Čenstahavos skandalą", man rodos, nei lapė nebutų sulojus, nors Damazą Macochą „katalikiškoji bažnyčia" but savaip ir nubaudus.

Negaliu suprasti, kam prie tų stebūklingųjų vietų ir paveikslų, tokią svarbią rolę lošia ir pirmąją vietą užima tie piningai, kurie ir pritraukia tokius gobšiusišgamas, kaip D. Macochas, arba nekartą ir gerus žmones pagadina. Taip yra netik Čenstachavoje, bet kiek aš pats mačiau ir patyriau—Vilniuje Aušros vartuose, Kalvarijose, Šidlavoje, Elvite ir t. t., tik čionai tame skirtumas, kad šiuo laiku žmonių dar neužmušinėja...

Čia, man rodos, reikia kaltinti bažnyčios tvarką ir tos tvarkos palaikytojus, pas kuriuos piningai pirmąją vietą visur užima!

Aš tai Lietuvoje-tėvynėje

matau, kad „maskoliškoji valdžia" visur ir visada stengiasi eiti ranka į ranką su kuningija. Suvalkų apšvietimo draugija „Šviesa", Vilniaus „Aušra" — ar ne per kuningų pravadžią likosi uždarytos ir dar tiek bereikalingai žmonių prikamuota!? Kauno gubernatorius kartą vienam apšauktam kuningų priešui išsitarė: „Jųs prieš kuningus einate ir einate, o nežinote, kiek kuningai visuomenei gero padarė? Revoliuciją kas padėjo nuslopinti mūsų krašte, ar ne kuningai!"

Tokiu būdu išeina visai atbulai: kuningai, nors iš žmonių kilę, bet ne už žmones eina, tiktai maskolių valdžiai pataikauja. O žmonės, einantįs prieš kuningus, yra valdžiai negeistini, nors ji į tai per pirštus žiūri.

Buvo atsitikimas, kad vienam lietuviui gydytojui, už žmones ėjusiam, prireikėjo nuo valdžios paliudijimo apie „ištikimybę". Valdžia nedavė tokio paliudijimo, nors jokių priežasčių nebuvo. Galiaus tas gydytojas pats kreipiasi asmeniškai į tą valdžios įstaigą ir ką išgirsta: „Męs nieko neturime prieš Tamstą, bet Tamsta su kuningu dėlko nesantaikoje gyveni?" Išsiaiškino, kad vietinis kuningas, valdžios paklaustas, blogai atsiliepė apie gydytoją; nors vietinė policija kuogeriau atsišaukė, bet „maskoliškoji valdžia" mat labiau klauso kuningo, negu policijos...

O ant[illegible] garsusis kun. Olšautskis, tai didesnę rolę lošia, negu koks prokuroras. Jeigu už ką nors policija areštuoja Kaune kokį darbininką, tai kad tik to darbininko draugas nuneša „maskolių valdžiai" laiškelį su parašu kun. Olšautskio, tada areštuotąjį kuogreičiausiai paleidžia... Bet, ant nelaimės, nedaug yra turinčių to kuningo malonę!...

Buvo nesenai šitoks atsitikimas: Tūlas mano pažįstamas kreipėsi į mane, ar negalėtų kur gauti tarnystėlę dėlei duonos kąsnio. Aš trumpai pagalvojęs, nuvedžiau pažįstamąjį į „Vilniaus kooperatistų draugijos kontorą", kur pirmininkas mudu labai maloniai priėmė, užsirašė vardą-pavardę ir išvažiavo su reikalais į Kauno gub., žadėdamas po kelių dienų sugrįžęs duoti tarnystę. Bet jam sugrįžus, koks buvo nusistebėjimas, kada jis apreikė, jog minėtam asmeniui jokiu būdu negalįs duoti tarnystės, nes kuningų jis esąs pasmerktas badu numarinti už ėjimą prieš kuningus! Pirmininkas patarė važiuoti į Rusiją, nes čia per kuningus nieko negalįs...

Pradėjus jieškoti, aplinkui dairytis, daug-daug faktų surastum ir storas kningas prirašytum. Bet ką tas gelbės?! Kuningai kaip slėgė taip ir slėgs savo pavaldinius, o ypač savo priešus, kurie kovoja už liuosybę ir trokšta savo brolių lietuvių būvį pagerinti.

Galų-gale, lai pats skaitytojai sprendžia: Ar kas kuningus kompromituoja ir prieš juos eina, padeda valdžiai? Ar „maskolių valdžia" yra priešininkė kuningų?...

S. Skramblys.

Amerikos Lietuvių Susinijimas ir visuomenė.

(Dėlei Žemaičių Antano „Pastebėjimų iš šalies").

Sine ira et studio.

Šiandien Amerikos Lietuvių Susivienijimą niekas nebando objektiviškai peržvelgt, ir vis tik kalbama siauroje subjektiviškoje dvasioje: ar giriama ar peikiama. Rodos kad Susivienijimas ir netur blogųjų pusių, kad apie jas nepasirodo rimtos kritikos. Tame yra kaltė Susiv. vadovų, kurie iš Susiv. organo „Tėvynės" padarė savo subjektivišku organu. Ten galima *tik girt* Susivienijimą; blogumą išrodinėt ten užginta. (Tiesa, tas dabar bandoma pataisyt). Kiti gi visuomenės organai ar prisilaiko laikraštininkų susivažiavimo tarimų ir tyli, arba rašo, bet tai tik su tikslu ingnybti savo oponentui. Kartais tarp tų gnaibiojimų pasirodo ir grynai logiškos mintįs, bet, ant nelaimės, jos nuskęsta ypatiškos tendencijos jurėse.

Bet ką gi dabar visuomenei Susivienijimas duoda? Daugiau blogo, ne kaip gero. Aš visai nekalbu: ką davė ar ką kada duos, bet ką *dabar duoda.* Ką gero susivienijimas davė, tą žino visi — tas buvo per 25 metus skelbiama ir aš neatkartosiu; o blogo — štai ką duoda. Susivienijimas visuomenę išnaudoja pinigiškai. Susivienijimo administracijos užlaikymas visuomenei lėšuoja $25.920 (jei paimsime, kad Susiv. yra 9000 narių). Į apsaugos fondą, reikia tikėtis, inplauks ne viršiaus 25.000. Tokiu būdu, kad sutaupinti $150, reikia kitą $150 vėl pridėt, kad galėtų sutaupint. Tas yra nelogišku, kaipir tas, kad apsaugos rinkliavas pakėlė ant 50%, o šiaip jau mokestis— net ant 40%. Toks surėdymas jau yra išnaudojimu, nežiūrint: ar jis butų tautišku išnaudojimu ar svetimtautišku.

Susivienijimas eina priešais progresą — jis visuomenėje auklėja biurokratizmo dvasią, kada visas pasaulis žengia demokratijos link. Juk tai reikia gudrumo, kad XX metašimtyje išrasti augštesnį valdymosi būdą, už visuotiną referendumą. Tapo atrasta, kad seimas tai augščiausia įstaiga. Męs gi gerai žinome, ką seimas reiškia — ten susivažiuoja ne tikri atstovai, bet daugiausiai tie, ką turi liuosą laiką ir pinigus.

Ir to dar nepakanka. Susivienijimo vadovai pas save įvedė cenzūrą, kuri nors gana idealine skraiste uždengta, bet duoda save jausti, ir reikia manyt, kad jei tik jie galėtų cenzūrą uždėt ant visų laikraščių, tai tą ir padarytų. Kas gi naudojasi ne spausdintu žodžiu, tą ir neaplenkia — prašalina iš susivienijimo ar atima balso teisę.

Nors naujoje konstitucijoj, ant pirmo lapo daug gerų žodžių parašyta, bet ta pati konstitucija duoda tūliems individualams neaprubežiuotą galę, o nuo visų narių atima net teisę išreikšti savo nuomonę. Nors ten pasakyta, kad Susivienijimas gins nuo tų, ką politiškai išnaudoja, bet gyvenime matome kaip jis gina mūsų politiškas organizacijas.

Tą mato visuomenė, tik nemato Susivienijimo vadovai; turbut *Quos vult perdere Jupiter dementat prius.* Šimtai narių, apleisdami susivienijimą, jį silpnina. Tiesa, kurie turi daugiau kantrybės, tie laukia dar seimo, o karštesni gaivalai bando priešintis, kas dar daugiau padidina Susivienijime betvarkę. Kolei tokia konstitucija bus veikmėje, tolei Susivienijime kils protestai. Nėra tik ten protestų, kur valdyba elgiasi sulig noru visos draugijos narių. Susivienijimo konstituciją priėmė tik apie 75 ypatos, o dėl jos išstoja tūkstantis narių, didžiuma gi— keikia.

Butų galima daug, daug prirodyt blogumų, jei vieta daleistų; bet reikia tikėtis, kad Susivienijimas ateinančiame savo seime visgi pataisys, kad bent nors nereiktų Susivienijimui skirt agentams dovanas (Žiur. N 3 „Tėv." koresp. iš Chicagos), ir susivienijimą padarius ideališkesne visuomenės organizacija, nepaliks ji biznio pakraipoje. Gaila butų, kad pairtų ar nusilpnėtų tokia didelė organizacija.

P. Gulbinas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika.

Laikraščiai ir visuomenė daug pasitikėjo demokratų partija, kuri perėjusiais rinkimais paėmė į savo rankas Washingtono kongrese vadeles. Bet ikšiolei demokratų partija dar nieko tokio nepadarė, kas išteisintų juose sudėtas lūkestis. Teisybė, kad ar viena ar kita partija paims viršų kongrese, visgi negali jos, nors ir geriausiai norėtų, išrišti visus didžiuosius ir karštuosius klausimu, kurių išrišant šalis taip laukia. Sugedimas mūsų krašto politikoje yra toks didelis, kad ir dorybės milžinams prisieis daug metų padėti, iki išraizgys visas senato ir atstovų rūmų korupcijos knarples. Bet esant geriems norams, galima iš tos pačios dienos pradėti šlavus iš kongreso šiukšles. Konstruktiviško darbo dar mažai tektų dirbti, iki iššluotas taptų kongresas. Vienok ir šito ne Dievas žin kiek yra. Rengiasi ir rengiasi už ko imties, bet nieko nesigriebia. Užtai spaudoje pradėjo demokratus išjuokti ir išmėtinėti. Demokratai patįs apsižvalgė ir nutarė bent gi kąnors pradėti. Pereitą savaitę jų partijos vadovai turėjo Baltimorėje savo neofiališką susivažiavimą. Kalbėtojai nurodė, kad demokratų partija turi apsisaugoti, kad neišpultų iš-po kojų lenta ir kad ateinančiais rinkimais vėl taip neprakištų, kaip netikėtai šitais rinkimais laimėjo. „Męs, sako, laimėjom ne dėlto, kad to verti, bet dėlto, kad republikonų partija baisiai pagedusi. Žmonėms nusibodo belaukiant republikoniškosios valdžios idėalo, todėl kreipėsi į mus. Bėda mums, jeigu žmones apvilsime: jie vėl greit jieškos kitų partijų!" Visi šitą tiesą pripažino ir sutarė *veikt.* Bet kaip? Na, reikia taisyti ką republikonai sugadina. Opioji žaizda yra Payne-Aldrich tarifo aktas, kuris bereguliuodamas muitus ir čyžes nesvietiškai brangyn inkėlė pragyvenimo produktus. Pačių republikonų taip vadinami „insurgentai" pakėlė prieš šitą aktą revoliuciją, o ką jau sakyt apie liaudį! Kas su šituo aktu daryt: ar išpjaustinėt jo guzus ir demokratiškai užlopyt skyles? Ne. Didžiuma susivažiavusių lyderių išsireiškė, kad Payne-Aldrich aktui reikia kirsti galvą, o sutaisyti naują aktą. Prie šito darbo demokratai tikisi patrauksią talkon ir insurgentus republikonus. Ir ištikro tai bus vienas iš didžiausių ir revoliucijoniškų kongreso darbų. Kad tik demokratų drąsa pirm laiko neišgaruotų.

Pora mėnesių atgal prezidentas Taftas tam tikru pranešimu į kongresą pareikalavo 5 milijonų dolerių pastatymui prie Panamos kanalo tvirtovės ir abelnai apginklavimui to kanalo, kurį dabar Amerika savo lėšomis budavoja ir tikisi už savastį amžinai palaikyt. Šitą prezidento reikalavimą neprielankiai sutiko daugybė pirmeivių amerikonų ir laikraščių. Sakoma, jog ir pačiame kongrese kils dėlei šito nemaži ginčai. Blaivesni ir rimtesni amerikonai nurodo, kaip tai bereikalo bus suaikvojama milijonai visai netinkamoje vietoj. Juk kanalo niekas iš Amerikos neatims. Kodėl, sako, demokratiška Amerika taip bijosi kokių užpuolikų, kurių nebėra net tarpe monarchiškų šalių. Tegul, sako, Panamos kanalas pasilieka neutrališku plaukiojimo punktu visoms šalims, kaip va Suezos kanalas, Magellano susmauga, Dunojaus upė, Juodmaris, Ioniškos salos, Luksemburgas, Norvegija, Šveicarija, Belgija, Honduras, ir dalis Savoy. Juk ir Baltijos bei Šiaurinės jurės visiem atviros. Kodėl Amerika išsikasusi grabutę tuojaus ant jos nori kanuoles užtupdyt?—Šitas judėjimas labai teisingas, ir reikia tikėties, kad jis paims viršų ant šovinistų, nors jų pusėje stovi ir prezidentas.

Iš visų trijų Amerikos pusių šiemet mūsų valdžia turi darbo su savo kaimynais. Tik nevienodą veda politiką. Taip va su kaimynka Mexika mus valdžia tartum susilygo palaikyti jos įsigalėjusį prezidentą Diazą ir kiek galėdama padeda pagniaužti tėnykštę revoliuciją. Su kaimynka respublika Honduras padarė grynai biznierišką sutartį: Amerika apsiima duoti jai pinigų, apsimokėti įvairias skolas, o už tą nusiperka ne tik Honduros prietelystę, bet ir verste prisiverčia aną savo tarnystėn. Tačiaus pinigus skolina ne pati mūsų valdžia, tik milijonierius J. P. Morgan, kuris apsiėmė Hondurai duot $10,000,000, jei Amerika už tuos gvarantuoja. Suprantama, kad Amerika gvarantavo. Argi ji negalės su štikais priversti atiduot skolą, jeigu kaimynka labai nusmuktų! Trečia pusė — tai Kanada. Su šita negalima nei piktuoju nei politikavimu vesti Amerikos praplatinimą. Todėl ant galo mus valdžia nusileido ir pradėjo derybas, kaipo su sau lygia. Šitos derybos atsibuvo pereitą savaitę Washingtone. Kanada atsiuntė savo parliamento komisiją, kurią Baltame Rūme svetingai priėmė. Svarbiausi sutartis buvo padaryta apie įvežamus ir išvežamus per Kanados rubežių daiktus. Dėlei šito ir muitų ikšiolei Amerika senai vaidijosi. Dabar šitie ir kiti mažesni klausimai tapo sutarties keliu išrišti, ir ateityje bus rišami. Ir iš šitos pusės Amerikos valdžiai nebebus progos kelti su Kanada vaidus. Na, ateitis parodys, ar nebebus.

Portugalija.

Nežiūrint į tai, kad naujos respublikos valdžia uoliai ėmėsi atgimdyti šalį į naują rėdą ir drąsinasi, jogei nauja valdžia jau giliai įleido savo šaknis, paskutiniu laiku pasirodė, jogei jos padėjimas toli gražu dar nėra blizgantis. Suėmus faktus, kaip nesenai buvo iškilę maištai armijoje, kaip paslapčia buvo išsiųsti iš Lisbonos trįs karo laivai vejoti kokius tai nematomus priešus, kaip Londone sėdįs exkaralius Manuelius veda karštus susirašinėjimus su savo ištikimaisiais portugalais, kaip naujoji valdžia uždarė kalėjiman vieną regis visai neprigulmingą teisėją, kaip akylai uždėjo slaptą priežiūrą ant daugybės nužvelgtų viršininkų, — viskas tas liūdija, kad Portugalijos ateitis da tebėra ant silpnos kojos. Pačioje Lisbonoj bruzda kokie tai nematomi gaivalai. Nesenai tapo suimta daugybė vadovų iš slaptos organizacijos, norinčios sugrąžinti monarchiją. Netvirtumą naujos respublikos nurodo netik šiaip-jau laikraščiai, bet ir revoliucijoniški, kadir tokie, kaip va plačių pažiūrų Paryžiaus socialistų „Humanitė", kuris priveda to ir priežastis, sakydamas: „Dabartinė portugalų valdžia mat griežtai užkirto į monarchistų partijos ambicijas. Pagaliaus tarp pačių republikonų yra nekantruoliai, kurie tikėjosi, jog naujoje respublikoje ims į jų torielkas iš dangaus kristi gatavai iškepti karveliai. Tūli iš republikonų, nusiduodami buk revoliucijoje jie daugeliu prisidėjo, dabar lenda užimti vyriausias vietas ir kontroliuoti naujos valdžios darbus. Tas viskas tik silpnina valdžią ir verčia prie represijų, o tos vėl gimdo naujus priešus." Represija ištikro dabar neblogesnė, kaip va kad ir Rusijoje. Laikraščių žinios cenzuruojamos, laikraščiai baudžiami piningais ir kalėjimu už žinias, kurias cenzūra nusprendžia esant „ne tikromis". Pridėkim da šalies kapitalistus, kurie savo piningus ištraukia ir įvesdina svetur, kad pakirsti savo šalies pramonę ir valdžios kreditą. Rods valdžia išleido naujus poperinius piningus, bet tuomi dar blogiau, nes šitiems piningams gvarantuoti nėra aukso. Tokiu būdu labai lengvai gali atsitikti didelis finansinis krizis, kuriuomi veikiai pasinaudotų monarchistai ir klerikalai pražūdyti respublikos valdžią.

Kur vėjas papūs, dar ne žmonių galėje žinot. Vienok daugelis užmetinėja republikonams už pergreitą pasiryžimą viską seną išversti ir išjuokti tradicijas, kurios šiaip ar taip o liaudžiai tebėra labai artimos. Taip va kai-kurie priveda nelabai rimtą valdžios pasiskubinimą inkurti Lisbonoje „Revoliucijos Muzėjų", kur už dešimtuką leidžia publiką pasižiūrėti. Muzejus geras daiktas, bet daugelis piktinasi jo turiniu. Paėmus muzejuje „Karalžūdžių salę". Čia yra sudėta žmonių pasigėrėjimui visos drapanos ir ginklai dviejų žmonių,, kurie anais metais nužudė karalių Karlos ir jo sūnų. Čia pakabinti teroristų paveikslai, vienkart su vainikais buvusiais ant jų kapinių. Tas atrodo ir gerai ir negerai. Gerai tas jau, kad valdžia pasiskubė surinkti historijai karalžudžių liekanas, blogai kad jas apstatė apystovomis, lyg ji pripažįsta terorizmą ir užmušinėjimus. Ag valdžia — vis valdžia. Argi tuomi naujoji valdžia nepadrąsina teroristus iš savo priešų, kad eitų ir užmušinėtų dabartinės valdžios valdonus? Tokias tai republikonų silpnybes nurodo ir rimtesni portugalai. Jos butų atleistinos, jeigu ne liaudies tamsumas ir šventas prisirišimas prie „Dievo leistojo" karaliaus ir religijos, kurią naujoji valdžia taipgi labai pasiskubė priskirti į rinkos sąšlavas. Jezuitai tuomi greitai pasinaudojo, ir sudėję visus naujosios valdžios netaktingumus kursto liaudį prieš didelį respublikos principą. Žinoma, jeigu respublika pultų, tai niekas neužmes republikonų blogiems norams, bet jų taktikos stigumui.

Rusija.

Ligšiolei Rusijos kareiviai, karės arba mokinimo laiku sunkiai sužeisti negaudavo jokios pensijos jie patįs nei jiems pasimirus jų našlės. Jeigu ir gaudavo, tai tik kaipir ant juoko — kokius 2 ar 3 rublius ant metų, arba kokį medaliuką. Kitose šalyse tokiems moka geras pensijas. Dabar ir Rusijos Dūmon tapo įneštas projektas nustatyti nuolatinę sužeistiems kareiviams pensiją nuo 30 iki 192 rublių per metus, o našlėms nuo 48 iki 72 rublių.

Valstybės Taryba jieškojo, jieškojo priežasčių, iš kurių kįla nuolatiniai sumišimai, na ir atrado, kur norėjo: esą perdaug ikšiolei buvę valdžios duota mokslėiviams privilegijų-nuolai-

dumų, kuriuos šie blogai suvartoją ir išlepę. Idant su naujais metais nebeatsikartotų sumišimai, tarpe kitų priemonių, taryba nutarė laikinai atimti visas studentams duotasias privilegijas.

Kaip pernai cholera taip šiemet džuma įsibėgėjusi siaučia po rytinę Rusiją. Ypač nuogandi daugybė žmonių miršta Mandžurijoje. Chiniečiai yra persitikrinę, kad šitą baisią lygą tyčia užnešę medinčiai iš gilumos Mongolijos ir tyčia vėlgi esą chinų valdžios netramdoma, kad tuomi iš Mandžiurijos išbaidyti mas-Mandžurijos išbaidyti maskolius. Maskoliai vienok nebėga; tik kiti europiečiai: diplomatai, pirkliai, etc., pasiskubė Hankową apleisti. Dabar iš Rusijos tenai išsiųsta mediciniškas korpusas, susidedąs iš 16 senesnių daktarų, 25 asistentų ir 200 moterų ligonsargių.

Ministerių Tarybon p. Lvovas įnešė savo memorialą apie senai jau sumanytąjį (1889 m.) Europos gelžkelį į Indijas. Tuo gelžkeliu ir Rusija, kaip ir kitos šalįs, interesuojasi. Bėda tik, kad ligšiolei nebuvo pinigų. O taip butų jį pasibudavoję ir išnaudoję anglų, vokiečių ir kitų šalių kapitalistai, Rusijos panosėje. Dabar, kada Amerikos pininguočiai žada atsikraustyti į Rusiją su savo kapitalais, valdžia energiškai atkreipė domą į indoeuropišką gelžkelį. Prasidėtų jis iš Londono ir perrėžtų Rusiją per Rostovą-Baku, paskui persų Teheraną, Kirmaną, Kušką ir Bombajų. Tęstųsi į 9000 varstų, ir butų daug pigesnis. Dabar laivais iš Londono Bombajun ima apie 600 rublių bilietas ir plaukia 21 parą. Gelžkeliu imtų į 8 paras ir bilietas lėšuotų 392 rub. Rusijai nemaža dalis pelno tektų.

Harbine, kur ypač drąsiai siaučia džumos epidemija, sustreikavo 8000 darbininkų rusų, dirbusių ant gelžkelių. Mat jie pareikalavo, kad administracija atstatytų šalin apie 1500 ten dirbančių chiniečių, ir duotų darbininkų šeimynoms pasportus sugrįžimui į Rusiją. Valdžia streikieriams apmokėjo ir darbininkus žada išmesti iš kvatierų, o ant jų vietos dar daugiau įstatyti chiniečių. Rusai chiniečių bijosi, kaipo užsikrėtusių su džuma. Apsergėjimui chiniečių tapo patraukta kariuomenė. Bet 8000 atleistų žmonių ir negalinčių grįžt į savo kraštą vistiek daro rūstų pavojų, todėl dar daugiau kareivių manoma partraukti ir varu priversti žmones dirbti su džuma užsikrėtusiais mongolais. O džuma aukas skina. Per vieną pereitą nedėldienį viename tik Harbine pasimirė apie 40 žmonių, o apylinkėse iškrito chiniečių į 150!

Vokietija.

Sausio 27 d. sukako Vokietijos kaizeriui Vilhelmui lygiai 52 metai. Ciesoriaus gimtadienis šiemet praėjo netaip linksmai, kaip seniaus. Berline dabar užėjo didelės bedarbės. Tarpe kitų išdarbijos laukų išmesta iš darbo yra apie 10,000 kriaučių. O kriaučiai miestuose ypač skaitosi neramum gaivalu. Todėl ir kaizerio šventėje būriai darbininkų, vedami bedarbiais kriaučiais, susirinko ties kaizerio palocium ir ėmė šaukti: „Šalin su šventėmis! Męs norim darbo!" Tiesa, kareiviai demonstrantus išsklaistė, kai-kuriuos net apstumdė; bet karaliaus gimtadienis praėjo po apsiniaukusia politiška padange.

Pagerinti savo krašto išdarbijų stovį valdžia visgi dar neišmoko, todėl tebesilaiko senovinės politikos — jieškoti kuodaugiausiai viętų svetimuose kraštuose, kur galima butų išgabenti vokiečių išdirbinius ir nerandančius namie darbo žmones. Tuo tikslu Vokietija ir dabar atkreipė akį į Amerikos kasamą Panamos kanalą. Reikia tykoti kiek per Panamą bus liuosi Vokietijai keliai. Kaizeris nusprendė ir reichstagas pritarė pastatyti nuolatinį Vokietijos valdininką, kuris tėmytų į Panamą ir išdirbtų planus vokiečiams. Šituomi pagarbum šnipuku tapo nuskirtas kapitonas von Hintze, kuris apsigyvens Mexikoje.

Parliamentas taip jau pradeda nebegerbti savo kaizerio. Įnešta ir daugybės tapo paremta, kad patsai kaizeris ir visa jo giminė mokėtų taksas nuo nepelnomojo turto,— tai yra nuo žemių, girių, ežerų ir tp. Šitas valdžios išdan kasmetai pridės po keletą milijonų markių. Kaizeris ir jo giminė labai tam priešinasi. Kaip gi nesipriešįs. Bet vargiai nuo mokesčių beišsisuks, kada net ir atgaleiviai atstovai tą projektą paremia.

Belgija.

Priėmusi naują politiką savo kolonijose, Belgija pati pamatė, kad tas išduoda puikias pasekmes. Prie velionio karaliaus Leopoldo Afrikos kolonijose viešpatavo baisi betvarkė. Kongo valstijoje gumos išdarbija pradėjo pulti, plėtojosi badas. Karalius nieko iš svetimšalių pramoninkų neįleisdamas ir pats nemokėdamas vesti tvarkos, sukėlė viso pasaulio papeiką. Dabar gi viskas kitaip virto. Parliamentas atėmė Kongos priežiurą iš karaliaus, atidarė duris svetimšaliams. Gabesni žmonės įliejo naujas spėkas, naujus kapitalus, naują dvasią į vergijoje laikytus puslaukinius afrikiečius. Mokestįs panaikinta darbu, o įvesta piningais. Pasididino algos ir Kongo civilizacija kįla. Visur mat priguli nuo išmintingos valdžios.

IŠ VISUR.

× Dvylika japonų anarchistų ar bent socialistų, sausio 23 d. tapo Tokios kalėjime nužudyti per pakorimą. Tų tarpe nužūdytas ir garsus laikraštininkas Denjira Katoku bei jo moteris. Kitiems iš 24 pasmerktųjų mirties bausmė tapo pakeista viso gyvenimo kalėjimu. Visus juos patiko tokia baisi bausmė už suokalbį ant Japonijos karaliaus-mikado gyvasties. Valdžia bijojo sumišimų, todėl kada politikos kankinius korė, tuomtarpu kariuomenė maršavo po sostapilės gatves. Prie korimo neįleido nei gyvos dūšios. Laikraščiams cenzūra vos tik trumpai teleido paminėti apie tą būrio žmonių iškorimą.

Pereitą savaitę visuose pasaulio kraštuose įvyko demonstracijos ir protestai prieš tokį japonų valdžios „aziatiško kraujo įsiutimo". Tačiaus juk Rusijoje nemažiau dar ir dabar iškaria, nors kraujas ir ne aziatų.

× Romos ir Turino miestuose šiemet visa Italija rengia labai dideles iškilmes, paminėjimui 50 metų jubilėpaminėjimui 50 metų jubilėjausnuo susivienijimo smulkesnių valstijų į vieną viešpatiją. Visos aplinkinės tautos užkviesta šitame jubilėjuj dalyvauti, atspausdintais prospektais įvairiose kalbose,— net ir lenkų kalboje. Važiuojantiems svečiams bus numažinta gelžkelių bilietai. Romoje rengia dideles parodas iš praėjusių karių, iš revoliucijų, iš popežijos ir tt. Senoviniame Adriano ciesoriaus mauzolėjuj, vėliaus pramintame „Šv. Angelo Palocium" (garsum inkvizicijos kankinimais) bus milžiniška salė kongresams, kurių busią į 60!

× Bremeno prieplaukoje policija ištraukė skęstantį kažin-kokį vyriškį, kurį tuojaus ir areštavo. Mat jisai pasisakė, kad jį įmetę vandenin kiti 2 nepažįstami, už tai, kad jis neapsiėmęs suplaišyti dvi bombi ir suardyti prieplaukos budinkus.

× Garsi Damazo Macocho byla baigiama tyrinėti. Apkaltinimo aktas priešais kuningus Macochą, Starčevskį ir Olesinskį jau sustatytas ir perduotas dvasiškai valdžiai. Dabar Petrakovos prokuratorija baigia kvosti tuos, kurie buvo pasidėję Čenstachavos kliošto-riuje piningus. Teismas atsibūsiąs rudeniop.

× Mažoje Azijoj ties Aleksandreta turkai kareiviai užpuolė amerikonišką laivą „New Jersey" ir norėjo jį užimti. Rods neužėmė ir tapo visi areštuoti, vienok dėlei šito tarpe Amerikos ir Turkijos valdžių iškilo nemažas skandalas.

× Ispanijos karalienė Viktorija pasiryžo nuo savo vyro pabėgti į Angliją. Mat karalius Alfonsas labai tankiai pradėjęs važinėti Paryžiun, kur su mergoms pusėtinai ūžia. Paskutiniu laiku išbuvęs tenai net 3 mėnesius!

× Lenkijos kuningai renka parašus ant peticijos Romos popežiui, kad vėl leistų kuningams užsiimti pirklyste ir pramone, kas nesenai buvo dekretu uždrausta. Jie nurodo, kad jeigu tą kuningams uždraudžia, tai socialistai užima visur vietą, tveria kooperacijas ir pakiša religijai peilį po kaklu.

× Vilniaus konsistorija atėmė kuningystę kuningui Petrui Vilkui arba Vilkevičiui, už visokius prasižengimus netinkamus kuningų luomui.

× Hankow, Chinuose, gyventojai sukilo prieš europiečius. Vokiečių ir anglų kareiviai apsupo miestą ir ėmė šaudyt. Žuvo 8 chiniečiai ir sužeista keletas pačių europiečių.

× Iš Ispanijos paskutinių laiku baisiai pasidaugino išeivystė į Pietinę Ameriką. Bėga vis neturtėlių luomai.

× Vokiečių valdžios patraukė teisman Gracos kleboną, 26 metų vyruką, Karlą Untedleitner. Jį apskundė tėvai aštuonių mergaičių, kurias jisai klebonijoje išgėdino. Mergaitės buvo dar nepilnametės — nuo 8 iki 12 metų. Gošlus kuningėlis gavo 4 mėnesius sunkaus kalėjimo.

× Mexikos revoliucija vėl ima viršų. Šiąnedėl revoliucijonieriai, vedami Kalifornijos socialistų agitatoriaus Barthold užėmė parubežinį miestą Mexicali.

× Vokiečių mokslinčius ir keliautojas po Afriką, Leo Probenius, atrado žemėse labai indomią ir puikiai artistiškai padarytą varinę žmogaus galvą. Išveda dabar, kad Afrikoje kadaisiai gyveno augštai kultūringa tauta, bene būsianti legendariška šalis Atlantis, kurią graikų galvočius Solon aprašė, buk ji buvusi sala ant dabartinio Atlančio vandenyno ir paskui pražuvusi. Anot Probeniaus, Atlantis buvo Afrikoje dar 9000 metų pirm Solono.

× Portugalijos valdžia nutarė savo ištremtamjam ex-karaliui Manueliui mokėti algos po $3300 ant mėnesio. Už tris pastaruosius mėnesius išsiuntė jau ir čekį.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. *„Rutoj"* gr. 18 d. vaidinta naujas iš lenkų kalbos verstas trijų aktų su šokiais ir dainomis veikalas „Švarkas ir Milinė". Patsai veikalas lietuvių scenai nelabai tinkamas, nes „persūdytas", bet atliktas buvo visai gerai. Ypač visi gėrėjos jaunimo dainomis, gal but ir už tai, kad vilniečiai labai senai dainuojant ir girdėjo. Tik žmonių buvo susirinkę nedaug.

„Vilniaus. Žinių". bylas Gruodžio 18 d. Vilniaus Teismo Rumai peržiurėjo antru kart Petro Vileišio ir A. Rimkos bylą, kaltinamų — už pastarojo koresp. „Iš Paprūsės gyvenimo". Kaip jau buvo rašyta „L. Uk." N41, spalių 7 d. apskričio teismas P. Vileišį ir A. Rimką nuteisė po 50 rub. užmokėti arba po 10 dienų atsėdėti. Bet kadangi, anot prokuroro, toj koresponden. buvo aprašyta parubežio sargybos kareiviai ir prikišimi jiems visokie žmonių persekiojimai ir baudimai, tai tuo pačiu jau kurstoma žmonės prieš valdžią, tai jisai (prokuratoras) sakė, kad autorius ir redaktorius permažai nubausti ir reikalavo bausmę padidinti. Apgynėjai — pris. adv. Kymantas ir Vygodskis — prirodinėjo, kad viskas, kas toj korespondencijoj buvo rašyta, pereitą kartą buvo liūdytojų prirodyta ir todėl reikėtų visai išteisinti, bet dabar tai bent bausmės nepadidinti. Teismo rumai apskričio teismo nutarimą patvirtino — vadinasi, bausmės nepadidino.

BARTNINKAI, Vilk. pav. 1905 metais čia buvo sukultas monopolis. Laikui bėgant pradėjo kalbėti, buk matę patį pardavinėtoją daužant monopolį, ir kad jis dabartiniu laiku, nors valsčiaus nutarimu šventadieniais ir uždrausta pardavinėti, pardavinėjęs degtinę. Vienas iš tokių geradarių, S. Gajauckas, pranešė apie tai valdžiai. Pardavinėtojas pakliuvo į teismą. Bet kadangi per tyrinėjimus ir teisme niekas to skundimo nepatvirtino, tai teismas pardavinėtoją išteisino. S. Gajauckas, kaipo šmeižikas, gruodžio 6 dieną apskričio teismo liko nuteistas 2 mėnesiams kalėjimo ir užmokėti visas išlaidas.

— Bartninkuose nuo Naujų Metų atsirado *pačtos skyrius.*

Pranys.

ŠILGALIAI, Naum. pav. Nesenai pas vieną ūkininką, kurio vaikas sirgo, atsilankė nepažįstamas žmogus ir sakėsi, kad jis esąs gydytojas. Jo mat jau buta apsiklausta artimuose žmonėse ir, kada jam parodė ligonį, tai ligą iškarto įspėjo. Paėmęs 3 rub. jis sveikas sau ir iškeliavo. Tėvas susigriebė, bet pervėlai.

M-r-vitas.

DUSETAI, Zarasų pav. Dusetų miestelyj liepos 4 d. ištiko gaisras, apie kurį jau „L. Uk." buvo rašyta. Sudegė apie 100 namų (300 trobų). Žydai jau susistatė, kiti statosi puikiausias murines ir medines trobas. Iš visur jiems žydai siunčia piningiškas aukas. Lietuviai gi ūkininkai padegeliai neturi iš ko trobų statytis— pašalpos nuo savųjų mažai ką gauną. Nors gaisrapiningius ir apturėjo, bet statymui trobų yra per mažai, nes miške medžiai ir senos trobos žymiai pabrango. Lietuviai padegėliai labai nusiminę. Yra susitvėręs komitetas padegėliams aukas rinkti, bet aukotojų visiškai mažai. Nesenai komitetas išdalijo padegėliams po 2 rb. 67 kap. surinktų piningų.

Maskvičių gatvės ūkininkai po gaisrui išsiskirstė į vienasėdijas ir ateinančią vasarą statys trobas savo vienasėdijose. Kai-kurie pasistatė sodybose žiemai menkas trobeles ir tenai kenčia šaltį ir nemalonų orą. Visi sunykę, išbalę nuo nepakeliamos vargų naštos. Žemiečių viršininkas Maskvičių padegėlius ūkininkus užu statymą sodybose trobų be policijos leidimo, nuteisė užmokėti nuo 50 kap. iki 1 r. bausmės.

Trumputis.

SALOS, Ukm. pav. Punkiškių sod. jau išsidalino į vienasėdžius. Naujauličių ir Toraldžių sod. taipogi nutarė ateinančiais metais skirstytis į vienasėdžius. Jei priešintusi išėjimui į vienasėdžius, tai sulig visų nutarimo turės užmokėti 200 r. pabaudos. Toraldžių sodžius taipgi paskyrė pusę dešim. žemės mokyklai. Apie šventes pradės vežti medžius iš valdžios miško.

Žemiečių viršininkas paskelbė, kad nuo Naujų Metų į Punkiškio sodžių bus atkeltas mokytojas.

Perkuno Senelis.

TELŠIAI, Kauno gub. Telšių apygardos lietuvius gyventojus galima paskaityti girtuokliavimo mėgėjais. Alinių yra 11, monopolis vienas. Dabar atsidarė „traktieriai", kuriuose žmonės juda, kaip bitės avilyje. O tų mažų karčemėlių, kur tiktai ir kvėpia degtine,tai daugiau, kaip alinių. Apšvietimas menkas.

Žydai—artistai parvažiavę kaži iš kur pastatė jau 3 spektaklius pagrečium ir dar žada statyti; uždarbio 50 nuoš. aukauja Telšių gimnazijos naudai. Malonu žiurėti į tokius darbus, bet mūsų lietuviai ir klausytis apie tokius darbus nelabai nori.

Žvirblis.

PASVALYS, Pan. pav. Bažnyčioje tebegiedama po senovei — su „macnais" ir „nesmertelnais".

Pas mus nesenai atvažiavo gydytojas lietuvis, p. Bacevičius. Linkiame geriausios kloties, gal jisai pasidarbuos mūsų dirvonuose.

Prakeiktas.

(«Liet. Ukin.»)

VILNIUS. Gruodžio 12 d. Lenkių-moterų Ratas, gubernatoriui paliepus, liko galutinai uždarytas.

Mirties bausmė. „Rieč" rašo, jog lapkričio m. Rusijoje pasmerkta mirtin 21 žmogus, nužudyta 4. Per šiuos metus iki tam laikui nužudyta 125 žmonės.

Bausmės. Tas pats laikraštis, „Rieč" skelbia, jog per lapkritį nubausta 38 laikraščiai, kurie turėjo išmokėti 8,524 rb. pabaudos. Iki tam laikui per šiuos metus administrativiškai buvo nubausti 208 leidimai, kurie turėjo įmokėti 52,350 rublių pabaudos.

(«Liet. Žin.»)

Mirties bausmė Latvijoj. Nuo 1906 metų rugpiučio 20 dienos, tai yra kuomet įvedė karės stovio teises, iki šiam laikui Vidžemėj ir Kurše tapo nužudyta miriop pasmerktos 286 ypatos: Rygoje — 202 ir Mintaujoje — 84 ypatos.

Kuningas ir jo „sesuo". Nesenai Mintaujoje tūlame viešbutyje apsistojo katalikų kuningas su kuningo viena moteriške, kuri, anot kuningo, esanti jo „sesuo". Bet kuomet paskui policija pareikalavo keliauninkų „pašportų", tuomet pasirodė,kad toji kuningėlio „sesuo" yra suvisu jam svetima moteriškė, žmona vieno Liepojaus daktaro.

Lietuvių Biūras Paryžiuje. Gruodžio 5 d. buvo „Lietuvių Susivienijimo Paryžiuje" susirinkimas. Juozas Gabrys susirinkusiems lietuviams plačiai išguldė reikalingumą įsteigimo Paryžiuje Lietuvių informacijos (patarimo) biūro, kuris rūpįsis lietuvių vardo pakėlimu kitų tautų tarpe, spausdindamas įvairiuose laikraščiuose straipsnius apie Lietuvą, leizdamas tam tikras kningas, brošiūras apie Lietuvos atgimimą, atstovaudamas Lietuvos reikalus įvairiuose tarptautiškuose kongresuose ir šiaip garsindamas Lietuvos vardą visokiais būdais.

Susirinkimas sutiko su tuo p. J. Gabrio sumanymu. Paaiskinus jam, jog tos įstaigos inkurimas yra toli grazu nelengvas, atsirado zmonių, kurie pasižadėjo dirbti, kiti apsiėmė kas mėnuo moketi duoklę Lietuvių Biūro užlaikimui.

Susidarė tam tikra komisija: p. J. Gabrys, p. Cesmutė ir p. J. Kučinskas tinkamai vietai surasti ir Lietuvių Biūrui sutaisyti.

Taigi paryžiečiai lietuviai visomis pajėgomis stengiasi tą visai tautai svarbų sumanymą įvykinti; reikia tikėti, kad ir is kitur lietuviai prisides prie įvykinimo taip naudingo visai tautai sumanymo, nes paryžiečiai lietuviai, kurių labai nedaug, patįs nepakels taip sunkios naštos.

(„Rygos Naujienos")

ZAPYŠKIS, Mariampolės apskr. Pastaraisiais dvejais metais čia buvo privisę visokios rūšies plėšikų. Kai-kurie iš jų suimti policijos ir nuteisti kalėjiman; kiti kažin-kur išsidangino. Tarp plėšikų buvo garsiausi: Vincas Storpirštis iš Garlevos, ką buvo Zapyškio kuningus užpuolęs, ir Kazys Lukšaitis iš Papiškių kaimo, kuris pastaromis dienomis liko suimtas Braziukų kaime ir atiduotas policijai. Apie Storpirštį dabar nieko negirdėti, nors žmonės, vienas kitą pabauginti norėdami, grumoja Storpirščiu.

Kazys Lukšaitis, jau pora metų kaip pradėjo valkioties po apielinkę. Apsiginklavęs brauningu jisai drąsiai ėjo per žmones, pakol galop patsai kilposna pakliuvo. Buvo šitaip: pastaromis dienomis jisai atsidangino į Braziukų kaimą (tarpe valdiškųjų girių, 2 myli nuo Zapyškio linkui Višakio-Rūdos). Jisai labai įsipyko tojo kaimo gyventojams, kurie susitarė jį suimti ir atiduoti policijos rankosna. Sumanyta — padaryta. Keletas vyrų susitarę nuėjo ten, kur tasai plėšikas apsinakvojo, ir pareikalavo, kad jisai jiems pasiduotų. Tada „Papiškių karžygis" pamatęs, kad čia ne juokai, šoko bėgti girios linkui. O šitieji ėmė jį vyties. Plėšikas, norėdamas nuo jų atsakyti keturius kartus šovėiš savo prieteliaus brauningo, bet tas jo nei kiek nepagelbėjo. Braziukiečiai, išgirdę šūvius da labiau įniršo ir sutarę ar žūt, ar būt, bet plėšiką būtinai pagauti.

Tada, matydamas iš jų, nors ir girioje, neištrūksiąs, pribėgęs prie vienos pirkutės pagiryje, gyvu Dievu prašėsi vidun jį įleisti. Tojo butelio gyventoja, sena bobelka, išgirdusi dejavimus pasigailėjo ir atidarius (atsovus) duris jį vidun įleido. Buvo visas išbalęs vienmarškinis su kruvinoms kojoms (mat, buvo, gruodas). Sakėsi bėgąs nuo žmogžudžių, kurie nori jį užmušti, todėl meldė bobutės jį paslėpti ir nesakyti, kad jis čia atbėgęs. Bobutė, sako, na tai slėpkis vaikeli, lysk po pečka, gal neras. Jisai taip ir padarė. Bet kur tau „girininkai" neras! Jie pėdsakomis (mat, buvo kruvinos) atėję ligi pirkutės pareikalavo atšauti duris; o ne, tai išversią, nes čia esąs plėšikas. Ką darys bobelka — atidarė. Braziukiečiai inėję grinčion tuojau „suvuodė", kur besama svečio ir pareikalavo, kad jisai kraustytųsi iš po pečiaus, pirmiau išmetęs jiems savo brauningą. Plėšikui nebuvo kas daryti, nors ir nenoroms, bet išpildė jų reikalavimą. Kai jisai išlindo iš po pečiaus, tada prasidėjo „pirtis". Matyt, gerokai nabagas gavo į kailį, jog ant rytojaus, net prašėsi parvežti kuningą. Žinoma, atsirado gailestingųjų žmonių, kurie tąjį jo prašymą išpildė. Atvažiavo iš Zapyškio kuningas ir aprūpino ligonio dūšią. Ligonis, sako, buvęs silpnas. Kiek pasveikus, ligonis atiduota policijos rankosna, kuri jo jau senai jieškojo. Dabar sėdi nabagas kalėjime, o gal jau ir pasimirė...

GRIŠKABUDIS, Naum. ap., Suv. gub. 2 gruodžio naktį Baltrušaičio pirtyje, nuo smalkių užtroško mirtinai Ašmutis, to paties kaimo, 23 metų vyras. Kureno juodu su broliu pirtį, tingėjo vakare eiti namo, tat vienas atsigulė pirtyje, kitas priepirtyje ir abudu sumigo.

Tas, kur priepirtyje miegojo, pabudęs nuėjo žiūrėti brolio ir jau rado užtroškusį.

BELOVIEŽO girioje, sulyg sargybos žinių, yra 730 taurų, 124 briedžiai, 5 tūkst. 117 elnių, 1 tūkst. 402 danielių, 3 tūkst. 344 stirnos, 1 tūkst. 842 šernų. 1910 m. maras pasmaugė net 1 tūkst. 104 Beloviežo girios žvėrių.

(«Šaltinis»)

Sąjunga pagrąžinimui teisių lietuviškai kalbai Lietuvos bažnyčiose. Gruodžio 19 d. įvyko visuotinas Sąjungos susirinkimas Vilniuje. Senasai Sąjungos pirmininkas pranešė apie jos veikimą pereitais metais. Įstojo daug naujų narių. Po to, išrinkta naujoji valdyba.

General gubernatoriaus padėjėjas. Iš Peterburgo praneša, kad Paamurio krašto general-gubernatoriaus padėjėjas gen. Markov'as paskirta Vilniaus apygardos general-gubernatoriaus (bene kariuomenės viršininko?) padėjėju.

PILVIŠKIAI, Suv. gub. Stoties salėje tarp daugelio rekliamų akį vilioja viena—papuošta dailia lietuviška juosta. Priėjęs arčiau skaitau „Litovskij choziain", o apačioj rusiškomis raidėmis parašytas tikrasis vardas. Reiktų bent atbulai pastatyti. Šiaip perdaug atsiduoda panevėžiečių „Vienybe". Tas pats atsitiko su visais priedais ir „Lietuvos Žiniomis". Apačioj padėtas ir lietuviškas tekstas. Reiktų ir kitiems laikraščiams apie tai pasirūpinti.

Plaktukas.

A. A. Ottonas Zaviška. Gruodžio 23 (sausio 4) d. Italijoje Nervi miestelyje netoli Genuos mirė apopleksijos užmuštas karštas Lietuvos mylėtojas a. a. inžinierius Ottonas Zaviša. Nabaštikas buvo išvažiavęs ten gydytųs ir jau penki mėnesiai kaip gulėjo lovoje.

A. a. Ottonas Zaviša buvo kilęs iš Lietuvos bajorų ir, nors nemokėdamas lietuviškai, buvo tačiau didelis lietuvis patriotas, visa širdžia užjaučiąs atgijusios Lietuvos idėą. Tai idėai praplatinti tarpe lenkuojančių lietuvių ir apginti ją nuo lenkininkų daromų užmetinėjimų, jisai buvo parašęs brošiūrą „Litwini w Litwie" ir keletą laidų išlaikiusį, garsųjį „Hymn litewski", kur gal net peršiurkščiai bara Lietuvos lenkininkus.

Pastaraisiais metais,prieš išvažiuosiant Italijon, tą augalotą ir pražilusį jau vyrą matydavome Vilniuje, kur jis gyveno vienas, kaip kokis atsiskyrėlis ir, nors jau paliegęs, rūpinosi tik vien savo leidimais, kuriais norėjo nors kokią naudą savo mylimajai Lietuvai padaryti. Ir štai prisiėjo tam Lietuvos mylėtojui mirti svetimoje tolimoje žemėje. Palaidotas ten-pat Nervi kapuose.

Tubūnie jam lengva Italijos žemelė!

KAUNAS. Telegrama. Vyskupas Cirtautas 5 diena sunkiai serga.

Katalikybė Lenkuose mažinas. Sulig naujos Varšuvos archidiecezijos rubricelės 1911-tiems metams katalikų toje vyskupijoje sumažėjo anais metais 22 tūkstančiais žmonių. Pačioje Varšuvoje sausio 1 d. 1910 m. katalikų pasirodė mažiau negu sausio 1 d. 1909 m., net 17 tūkstančių žmonių.

JOSVAINIAI, Kauno g. Dažnai laikraščiai ir šiaip šviesesni žmonės prikiša mums, valstiečiams, kad nepalaikom katalikų prekėjų, kad mėgstam pas žydus pirkti. Bet ar visados verta palaikyti savąjį? Dažnai katalikai prekėjai nemoką, nenori mums intikti, nenori į mus taikytis. Nors štai ir šitokiame atsitikime:

P. Nagrockis, kurio gimtinė Krakių par., t. y. čionykštis žmogus, inkūrė Josvainiuose aptieką. Džiaugiamės. Aure su reikalu užeinu į aptieką. Žiuriu, po aptieką sukinėjasi koks tai žydelis. Pasirodo tai p. Nagrockio pagelbininkas. Kodėl p. Nagrockis nepasamdė pagelbininko lietuvio, ar bent gerai mokančio lietuviškai, lenko; kodėl žydą pasamdė? Turbūt, kad žydus pritraukus... Tas pats p. Nagrockis turi Kedainiuose aptiekos prekių sandėlį kuriame turi pagelbininką kokį tai lenką, suvis lietuviškai nemokantį. Turbūt, čion lenką laiko, kad intikti dvarininkams. Į ponus P. Nagrockis taikosi, į žydus taip-pat. O į mus valstiečius lietuvius P. Nagrockis nemato reikalo taikyties: turbūt nelabai nori, kad męs pas jį ir pirktume. Todėlei nebarkit mus, panai, kad męs nepalaikom savųjų prekėjų, kad pas žydus perkame; dažnai tame patįs prekėjai kalti. Mokėkit mums intikti, ir męs neaplenksim jūsų sankrovos.

Valstietis.

SUBATAS, Kuršo gub. Gruodž. 26 d. klebonas pataisė vietinės mokyklos lietuvių vaikams eglelę, dalijo jiems kningutes su gražiais paveikslėliais. Vaikučiai dainavo, eiles sakė, šoko šokius. Visi džiaugėmės, išvydę pirmą kartą tokią vaikučių iškilmę.

Iš Pelkių.

JONIŠKIS, Šiaulių ap. Vieną naktį neužtikti vagįs išvogė iš Vartotojų draugijos sankrovos prekių daugiau, kaip už 500 rub. Tai didelis nuostolis draugijai.

V-ių I-lis.

Macocho byla. Damazui Macoch'ui, kur dabar sėdi Petrakovo kalėjime, jau inteikta apkaltinimas. Be jo, kaltinama dar vienuoliai: Olesinskis ir Starčevskis. Macochas kaltinamas 7 straipsniais, iš kurių kiekvienas reikalauja katorgos bausmės. Macochas bus teisiamas ir dvasiškojo teismo. Taigi apkaltinimo kopija nusiųsta vyskupui.

(«Viltis»)

Rostovas prie Dono. Praėjusį pavasarį rostoviečiai-lietuviai buvo sumanę suruošti vakarą, per kurį buvo ketinę lošti „Velnias Spąstuose". Vakaras, kaip ir visi tokios rūšies pasilinksminimai ketino buti vietinės katalikiškos draugijos bute. Bet, padavus miesto viršininkui prašymą leisti vakarą, lietuviai išgirdo, jog jokie lietuvių vakarai, nebus čia leidžiami. Viršininkas nei prašymo į rankas neėmė. Dabar vėl ėmė lietuviai ruoštis prie kito vakaro. Artistai-mylėtojai pramoko jau ir roles gerokai. Buvo ketinę šįkart „Mūsų gerasis" vaidinti. Bet su miesto viršininku vėl ta-pati istorija atsikartojo. Neleidžia lietuviams vakaro ruošti ir tiek, be jokių paaiškinimų.

Kodėl taip daro miesto viršininkas, męs nežinome. Žinome tik tiek, jog lenkai gauna kas subatą tokiems vakarams leidimus tame pačiame katalikiškos draugijos bute ir jų susirenka ten ne daugiau 30, 50 žmonių, o męs — kaip mums buvo leista praslinkusią žiemą vakarą suruošti,. turėjome 225 svečių.

Vienas išėjimas iš tokių pinklių butų mums lietuviams įkurus čia kokią draugiją. Kad narių mums netruktų, aišku nors iš to svečių skaičiaus, kurs buvo pernai į vakarą sirinkęs. Reiktų mums čia vien kokio-inteligento vadovo, arba šiaip nurodymų, idant savo sumanymą įstengtumėm įkunyti ir įkurti draugiją, kuri suvienytų šiaip po miestą išblaškytus tautiečius.

Aleksandra Markunas.

BARZDAI. *Mokyklos statymas.* Priežodis sako: „Dabar toki laikai ir toki žmonės, kad ką matei — nematyk, o ką girdėjai — negirdėk." To priežodžio nesilaikydami kai-kurie Barzdų mokyklos statymo komiteto nariai, o ypatingai mokytojas turėjo nukentėti visokių apkalbų ir ant galo melagingą skundą nuo mokyklos statytojo (podriačiko) Aglinskio. Aglinskis, drauge su dviem žydeliais Zilbermanu ir Gurvičiu atpirko podriadą nuo pirmutinių podriačikų, kurie buvo per licitaciją paėmę Barzdų mokyklos namo pastatymą iš esančiųjų medžių už 1960 rubl. Davęs pirmutiniams podriačikams 130 ru. pelno ir gerai neištyręs pleno ir sąmatos pradėjo darbą. Jau pradžioje statymo pasirodė, kad jam visai nerūpi sąžiningai atlikti darbą. Mokytojas ir 3 komiteto nariai valstiečiai pranešė Griškabūdžio vaitui apie pastebėtas statyme namo klaidas. Per vasarą kelis kartus vaitas buvo perspėtas kas link blogo statymo. Viduryje liepos mėnesio mokytojas drauge su komiteto nariais valstiečiais pasiuntė vaitui griežtą reikalavimą prašalinti Aglinskį nuo mokyklos statymo ir paskirti antrą licitaciją pataisymui klaidų ir užbaigimui darbo pagal kontrakto. Matydamas, kad išeina riestai, Aglinskis sumanė prašalint mokytoją, kad ir ne ant visados, tai nors laikinai. Per vaitą apskundė direkcijai mokytoją: buk tas sukurstęs darbininkus ir tie streikavę, gązdinąs amatninkus, visokiais būdais kliudąs laiku negalėtų užbaigti darbo; ir vis tai daroma dėlei to, buk mokytojas, pareikalavęs sau ir komiteto nariams po šimtuką, t. y. 400 rub., nieko nelaimėjęs. Kad skundas jau iš pirmo atžvilgio nesirodytų kybančiu ore, tai kyšių reikalavimą apsiėmė patvirtint Aglinskio trečdalninkas Gurvič. Su streiku tai tapo atlošta tokia komedija. Pradžioj rugpiučio mėn. puikiai su baltake įkaitinęs dailydę Vereška davė jam pasirašyt rusiškai parašytą popierėlį. Apie turinį tos popierėlės nupasakojo jam ką kitą. Tas rusiškai nemoka, savo ponui įtikėjo ir pasirašė. O tenai buvo padirbtas pranešimas nuo vardo dailydės Aglinskiui, buk Vereška negalįs atlikti darbo, kurį jis apsiėmė prie statymo dėlei to, kad mokytojas prikalbino darbininkus streiką padaryti. Apskundęs, laukė greitų pasekmių, bet mato mokytojas dar vis ne už geležinių grotų. Susiprato, kad toki svarbųs prieš politiką prasikaltimai žandarų žinyboje ir perkėlė skundą tenai. Tuojau atvyko į Griškabūdį žandaras tyrinėti nebuvėlio streiko; nieko nepešęs grįžo atgal. Neužilgo po pirmutiniam tyrinėjimui įvyko gana ilgas pasikalbėjimas Aglinskio su žandaru Naumiestyje Kobielskio alinėje. Apie turinį to malonaus pasikalbėjimo galima spręsti iš to, kad po tam dar žandaras paklausinėjo kelių asmenų jau ne apie streiką, tiktai „koks žmogus mokytojas." Čion turbūt ir nieko ypatingo nerado ir tas dalykas kaip ir pasibaigė iki Aglinskis neišgalvos vėl kokią „štuką". Matyt jis tvirtai tikėjo, kad skundas pasieks savo tikslą, nes prieš apžiurėjimą mokyklos apsilankęs pas vieną iš įtekmingesniųjų komiteto narių „pasiloskavinti", kad už podriačiką laikytųsi laike darbo apžiurėjimo, prasitarė, kad mokytojo per apžiurėjimą jau nebus. Tas žygis nuėjo niekais, nes spalių 6 d. visi komiteto nariai su pirmininku (Griškabūdžio vaitas) drauge apžiurėję baigiamą statyti namą vienbalsiai pripažino darbą daugelyje vietų atliktu nesąžiningai. Kaip atliktas darbas galima spręsti iš to, kad viena sklepo siena ir dalis pamato sugriuvo, iš vieno šono išmetė žemę ir vienoj vietoj viršus sienos žada atsiskirt nuo balkių.

Pušinskis.

(„Liet. Žin.")

Du rygiečiu lietuviu gavo dovanas per lietuvių muzikos konkursą įvykusį nesenai rūpesniu Lietuvių Dailės Draugijos. Konkursan prisiųsta 19 veikalų, iš kurių 50 rub. premijos (dovanų) gavo p. Kačanauskas už dainą „Kur bėga Šešupė" ir už 4 tautiškas daineles dailiai suderintas (suharmonizuotas). Tas pats p. Kačanauskas gavo dar antrą premiją 25 rub. už dainą „Arioso Pranciškonio" iš Maironio „Kur išganymas". P. Stankevičius gavo pagyrimą už kompoziciją „Skriskit mintįs" ir „Melancholique di Romance", o už giesmę „Sveika Marija" tas pat p.Stankevičius gavo premiją paliktą kun. J. Kriaučiuno.

Konkurso teisėjais buvo žinomas lietuvių muzikas ir kompozitorius Česlovas Sasnauskas, Peterburgo konservatorijos profesoriai Vitolis, Vojaček, redaktorius Goltisonas, taipogi kun. Bučys, kun. Matulevičius, Kaz. Buga, Voldemaras, Balčikonis, prof. Volteris.

Naujas laikraštis. Tarptautinėje kalboje „Esperanto" pradėjo išeiti Rygoje naujas laikraštis „Riga Stelo" (Rygos Žvaigždė). Per redaktorį pasirašo V. Šmurlo. Nekurie straipsniai greta esperanto atspausdinta ir rusiškai.

Uždarė draugiją! „Viestnik Znanija" (skyrius laikraščio „Viestnik Znanija".)

Latvių socialistų komitetas, kurį policija buvo suėmus 1909 m. Rygoje gyvenime Steprojo prie Malunų gatvės liko dabar nuteistas: trįs pasmerkti tvirtovėn nuo 3 mėnesių iki 1 metų, aštuoniems atimta visas teises ir ištremti į Siberiją.

Žemdirbystės pas latvius. Dabar latvių kalboje išeina 4 laikraščiai, pašvęsti žemdirbystei: „Baltijas Lauksaimneeks", Zemkopis", „Zeme", ir „Darbs". Laikraštis „Balt. Lauk." pasitiki į šviesią ateitį ukininkystės pas latvius ir aršiai priešinasi kaimiečių išėjimui į miestus. Lairaštis atsiliepia į ukininkus: „Šalin lininkystė ir grudų gaspadorystė! Tegyvuoja gyvulių veisinimas ir pelninga pienininkystė."

(«Rygos Garsas»)

MARIAMPOLĖ, Suv. g. (Mūsų kor.). Vietiniai kunigai visokiais būdais bandė susilpninti jiems nepalankią „Ukininkų Draugovę", bet jiems tas vis nesiklojo. Girėddami dabar, kad ši draugija kuningų labai intariama, prisikabino prie jos žandarai. Nors abejotina, begu žandarai ras ką-nors „raudono" šitoje draugijoje, vienok jų prikibimas pakėlė daugelį kalbų po žmones, ir daugelis baugštesnių pradėjo iš draugijos atsisakinėti. Kai-kurie kalba, kad tai kuningai žandarus ir užrodiję. Valdyba stengiasi ir šį nelemtą smūgį atremti, intikindama narius, kad iš „Uk. Dr-ės" žandarai nieko neišpeš, kad pati žemdirbystės ministerija tokioms draugijoms užjaučia ir t. p.

Kas iš tų kivičų išeis, ateitis parodys. O viskas mat parėjo iš to, kad kuninginė draugija „Žagrė" su „Ukininko Dr-ve" nesutinka nuomonėse.

Bronius.

SĖDA, Telšių pav. (Mūsų kor.) Čia žmonės taip tamsųs, kad nežinau begu atsirastų kur tamsesni. Apšvietimas su visai mažas tėra. Tik amerikiečiams pasidėkavojant čia pareina 2 egz. „Vien. Liet." (vienas eina į Žemaičių Kalvariją).

Šitie metai pas mus labai blogi. Sniego suvisu nėra, — lija ir lija, per tai tokios purvynės, kad nebegalima išbristi. Pernai rudenį žmonės vietoms negalėjo rugių įsėti; katrie ir pasėjo, tai per didelį vargą, o vistiek neįžėlė, nes išpuvo daigai. Laukiama bėdinų metų.

Čia yra 7 ar 8 aludės, 1 traktierė ir monopolius. Taigi turime kur savo vargus paskandinti... Miestelis nors nedidelis, vistiek turgaus dienomis pilnos aludės, nežiūrint ir į blogus metus.

Viena bėda dar nebėda, štai išlenda ir kita. Pabaigoje metų turėjome kai-kurių viršininkų permainą — antstolio ir žemiečių viršininko. Tikėjomės geresnių sulaukti, bet kas tau! Senieji gi išvažiuodami susimanė surengti savo išleistuvių puotą, ir neturėdami iš ko, sumanė kalėdoti, po miestelį rinkti aukas. Iš turtingesnių prašė geruoju, o iš bėdinesnių rinko grasindami areštu! Turim dabar jau ir naujuosius. Žemiečių viršininkas nesupranta nei žodelio lietuviškai. Sako: turite mokinties rusiškai! Katras žmogus nesupranta rusiškai, tai nėra ko nei eiti su kokiu reikalu. Viršaitis nesupranta rusiškai, tai nabagas gavo užtai 7 paras arešto! Aprusinimas norima atgaivint, tik kažin, ar pavyks.

Dabar užsakė kelius pagerinti, nors mūsų keliai yra neblogi. Prisakė vežti po 2 vežimu žvyro, kad padaryti kelius, kaipir šosijas, vidury iškeltus. O to žvyro visai negalima gaut. Nors keliai eina ir per dvarininkų laukus, bet dvarponiai nenori žvyro duot, nei už pininigus neparduoda. Katrie turi savo, tai veža iš už 10—12 varstų tolumo. Prisakė taipgi šalykeliais sodinti medžius, girdi, turime padaryti šosijas, kaip yra Kurše. Ir nebile kokius medžius, bet obeles, grūšias, slyvas, kaštanus. Nors ir buvome pavasarį apsodinę; katrie turėjome savo soduose, tai rovėm ir vežėm, o katrie neturėjo, tai pirko. Bet lig rudens neliko nei vieno: tai nudžiuvo, tai gyvuliai išraustė. Dabar viršininkas įsakė sodinti išnaujo ir tankiau, girdi, kadir nudžius, tai da ir liks. Ir vėl kaštai, ir vėl vargai! O čia daugiur jau ir su duona nedateklius. Ateina pavasaris, nėra kuo sėti. Žemiečių viršininkas nesirūpina, kur galima butų gauti pirkt sėklas.

Kada taip reikalauja ir kalėdoja viršininkai, iš antros pusės ir dvasiškija neatsilieka. Dabar turime naują dziekoną, katras vėl savo naują rėdą užvedė ir kalėdoja po du-tris sykius. Pridėkim dar valkatas, ubagus, etc., kurie metams sublogėjus baisiai pasidaugino ir kasdien po du-tris aplanko kiemus,— turime užtektinai rankų, kurios šluosto mūsų žmonių aruodus ir kišenes...

Vėjo Brolio Draugas.

Padauža.

Iš viršaus Micė Šiurpiutė atrodė mergina, bet tikrai—nei šis, nei tas . . . Ji mat buvo gamtos nuskriausta . . .

Prie jaunikaičio meilę ji turėjo krutinėje . . . Tačiaus mąstant apie apsivedimą ją apėmė neramumas, kerštas . . . Pavirsdavo ji į baisią esybę . . . Niekas jai nemalonu . . .

Vieną sykį ji įsisvajojo; kad tai apsivest . . . Na, o juk ji gerai žinojo, kad negalės atstovėt moteries vietą . . . Jos vyras nekęs, pyks ir ant galo išvys visai nuo savęs . . . Ji vistiek mėgįs ir žiurės, kas iš to išeis . . . O kad su apeigomis tą tikslą atsiekt, ji pajieškojo per laikraštį laisvą apsivedimui vaikiną . . .

Matydami tokį pajieškojimą vaikinai atsišaukė net keli . . . Ant laiškų atsakydama—prašė, kad jai piningų atsiųstų . . . Adomas Kiepis buvo drąsus ir todėl jis pirmas nusiuntė piningus . . .

Už kelių dienų ji atsibelbė . . .

— Micė Šiurpyte,—persistatė.

— Adomas Kiepis, — padavęs ranką jis pasisakė.

— Malonu tamstą pažinti . . . — ji šypsodamosi sakė.

Man taip gi . . .

Priekiniame kambaryje pasodinęs Adomas viešnią—nuėjo pas šeimyninkę sušnekėt apie gaspadą . . .

— Adomai, kas čia?...—patėmijo šeimyninkė.

— Kur kas?

— Pas tave nepažįstama viešnia . . .

— Viešnia . . .

— Blogai . . . Turbut esi pra sikaltęs . . .

— Nau jau, na . . . Negiedokit . . .

— Gal sesuo . . .

— Ne . . . — purtė galvą Kiepis.

— Tai vis gi čia kas-nors . . .

Viešniai vienai pasidarė nuobodu . . . Ji žiurėjo per langą į plačiai išsiskleidusį žaliuojantį kaštaną, paskui vartė albumą . . .

— Kur dingote! . . .—pamačiusi jį pasakė ir pridurė:—jau aš net pasiilgau . . .

— Tai mat čia . . .

— Tai žinoma . . .

— Kas gero; kas naujo?—jis klausė.

— Viskas taip, kaip matote . . .

Ponas Kiepis nežinojo nei kas su juom dabar atsitiko . . . Tarsi garnys atnešė mergužėlę . . . Jau šeimyninkė užtėškė, kai su šlapia mazgote . . . Susieis su draugpis; visi juoksis ir mulkiu da gali pavadinti . . .

— Gal eisim ant gatvės?.... Parodysiu mūsų miestą . . .

— Galime . . .

Išėjus ponas Kiepis užsivedė į aptieką išsigert ledų grietinės . . . Po vieną per šiaudą išsiurbus Adomas atsiliepė:

— Gal da?

— Galite užfundyt, jei netingite . . .

Akįs—duobės; jau ponas Kiepis vėl krapšto dešimtėlį iš kišenės . . .

Ant pažiurėjimo ji mergina buvo graži; raudona, kai rožė—sutukusi . . . Tas Adomą ir trankė prie jos . . .

Beviešint pirmą, antrą ir trečią dieną viešnia neužsimena visai apie darbą . . . Sukako savaitė... Ponas Kiepis moka už gaspadą... Nelabai gerai, bet ką darysi . . .

Nieko neveikdama turėjo laiko rašyt laiškus jaunikiams, kurie sykiu su ponu Kiepiu buvo atsišaukę . . . Ir visiems teikė po apstų glėbį savo gausios meilės . . . Tas miestas, kur ji dabar buvo vadinosi Flower City. Ji gavo laišką ir iš Elphios . . . Kviečia atvažiuot... Jau ją vėl ima nerimastis, na, bet ji da palauks, pasižmonės . . .

Subatoje ponas Kiepis nusivedė ją ant puotos . . . Na čia linksmybės era . . . Susidraugavo jau ji su kitu . . . Šoka ir šnekasi su Jurgiu Brylium . . . Ponas Kiepis žiurėdamas duksta . . .

— Tai ji taip . . .—tarė sau vienas.

Paskiau jis matė, kad jiedu sustoję ir į nieką nepaisydami labai užimančiai šnekasi . . . Adomas nežino nei ką daryt . . . Jau jis ant tiek buvo įniršęs, kad norėjo pult ir skelt savo mylimosios jaunikiui į ausį . . . Pypkės cibuką kramtydamas stėngėsi nuo ermyderio susilaikyt . . . Pritykino iš nžpakalio ir klausosi . . .

— Gal tamsta su manim rytoj į parką!... klausė ponas Brylius.

— Galėsime . . .

Užgrieže muzika ir jaunuomenė pradėjo šokt . . . Kiepis gi stovi, žiuri ir pyksta . . . Sustojus jo mergina pasikratė su šokiku rankomis ir priejusi prie Kiepio plonai sušneko:

— Kur buvote?!... Visas vakaras nei rast negaliu!...

— Tai aš vis čia pat . . .

— Gal eisim jau namo?...

— Ar nusibodo šokti?...

— Kur jau nenusibos . . . Per visą vakarą mane vedė šokt tokis gramozdas . . . Tamstos nematydama ir pažįstamų neturėdama—ėjau . . .

— Suprantama . . .

Neužilgo ponas Kiepis su ja ėjo namo . . . Patėmijo tą Brylius... Jam pikta . . .

Namie visi miega . . . Tamsoje Kiepis su Šiurpyte susėdo ant sopos . . . Kiepis apkabino ją ir spustelėjo . . . Ji pradėjo nervuotis . . .

— Na paaukaukit man vieną bučkį!...—pasakė Adomas.

— Nereik!...—ji atsakė.

— Tai kodėl jau ? . . .

— Nereik ir gana . . .

— Kad žinotumei, kokis aš bučiau laimingas ! . . .

— E, jau čia laimė . . .

— Ar jau taip jis brangus?...

— Neminavokit ! . . .

Ponas Kiepis ją glaudė prie savęs . . . Veidas jų susisiekė . . . Ant galo ji su sykiu Adomutį tvirtai prie savąs prispaudė ir sukibo lupos . . . Gerai . . .

Ji užsidegė . . . Pradėjo juoktis . . . Griebė kąst . . . Paskui visa drebėt ir ant galo verkt . . .

Ponas Kiepis nusigando ir išėjęs į kitą kambarį užsirakino net ir duris . . .

Ji vargšė taip buvo apsvaigusi, kad netik šlebę, bet ir marškinius ant saves sudraskė . . . Ant galo atsipeikėjo, ant tos pat sopos atsigulė ir užmigo . . .

Dieną atėjo Brylius ir išsivežė Šiupytę į parką . . .

Ponui Kiepiui liko liudnumas ir pagieža . . . Nusprendė vakare neįleist ją į vidų . . . Kam jam reik tokios padaužos-valkatos . . . Tačiaus, o deja, jis jos pasiilgo . . .

Parlydėjo ją ponas Brylius ir atsisveikinęs paliko . . .

— O kaip aš tamstos pasiilgau, Adomuti ! . . .

— Nereik man tavęs ! . . .

— Kas tamstai ? . . .

— Gali eit ant nakvynės šiąnakt kitur ! . . .

— Mano brangus ! . . .

— Man nereik čia tavo brangumų ! . . . Išsikraustyk ! . . .

Ji atsiklaupė ant kelių, susiėmė rankas ir verkdama pradėjo:

— Mylimasis ! . . . Aš be tamstos negyvensiu vistiek . . .

— Tu niekše be visų negali gyvent!... Man nereik!...

— Prisiekiu prieš dangų ir žemę mylėt tamstą vieną . . .

Pono Kiepio širdis pradėjo tirpti . . . Jis paėmė ją už rankų ir prikėlęs apkabino . . . Paskui per savaitę abudu tylėjo . . . Mat buvo susipykę . . . Nedėlios rytą ji pasakė:

— Palydėk mane ant stoties...

— Kur tave aitvaras neš ? . . .

— Važiuosiu ir neužilgo užkviesiu į vestuves . . .

Adomui nusmelkė per širdį . . .

— Kur važiuosi!

— Gal manai, kad tamsta vienas temyli mane ? . . .

— Sudiev . . . .

— Na palydėk ! . . .

— Kam man reik ! . . .

— Palydėk—pasakysiu viena gerą žodį . . .

Adomas užsižingeidavo . . . Paėmė jos lagaminą ir ėjo abudu ant stoties . . . Šale eidamas Kiepis žiurėjo į gražią esybę ir buvo jam jos gaila . . .

Atsiminė ji, kad čeverykai nešveisti . . .

— Palauk!

Užsilipo ant šale gatvės stovičnios kedės ir italas pradėjo jai šveist... Kitos merginos viešoje vietoje duot šveist kojas laikė už sarmatą, bet ji ant to nepaisė . . .

Kiepiui buvo sarmata stovėt...

— Aš eisiu paklaust, kada traukinys išeis . . .

Per vienas duris inėjęs į gelžkelio stotį—kitame kraštė išėjo ir mėgino leistis neatsisveikinęs tou lyn . . . Ji pamačiusi su vien. nušveistu čeveryku, o su kitu ne—leidosi pasiėmus legaminą vytis..

— Penktuką!—šaukė italas.

Ji gi vijosi poną Kiepį ir šaukė:

— Adai, palauk!

Žmonės pradėjo žiurėt . . .

Policistas pribėgo prie merginos, susistabdė ir tarė:

— Ar jis pavogė ką?

— Ne . . .

— Penktuką! — užpakalyje sušuko italijonas.

Užsimokėjo ji italijonui penktuką ir vargšė neatsisveikinus išvežė meilę kitam jaunikiui . . .

21-I-11.

Šliburis.

Atsišaukimas.

Leattle, Wash. DLK. Gedimino Draugystė, metiniame savo susirinkime sausio 8 d., atjausdama savo užduotį, kaip rodo draugystės įstatymai—rupinties apšvietimu savųjų viengenčių skaitymais ir platinimais naudingų kningų ir laikraščių, pasiryžo pildyt nors iš dalies savo priderystę iš visų pajėgų. Nutarė užvesti kningas, į viešąjį Seattliaus miesto kningyną, apšvietimui savo vientaučių, kurių kaskart čionai daugiau pribuna iš rytinių valstijų. Vienok nėsant dar Seattliuje užtektinai didelio skaitliaus lietuvių, kurie šitą svarbų ir prakilnų reikalą paremtų, turime tik savo lėšomis parupint kningas, kurios turi buti atsakančiai apdarytos, o miesto kningynas iš savo pusės duos mūsų kningoms atsakančią vietą, užlaikys tvarką ir patarnaus mūsų žmonėms išdalindami ir priimdinėdami kningas ant kiekvieno pareikalavimo. Tam tikslui Draugystė iš savo turtelio ant pradžios paskyrė $50, turėdama viltį, kad mažir rasim pritarimą pas vietinius ir Seatliaus apylinkių lietuvius, kurie gal prigelbės tam naudingam visuomenės darbui. Apart to šaukiamės ir į visus milinčius apšvietą, Amerikos tautiečius, pas ką randasi koki perskaityta naudinga kninga, taipgi guodotini lietuviški klubai ar kningynai, turėdami kai kada perviršių kningose, maž malonėtų paaukauti ir mums naujokams kokią kningelę, o tuomi daug prigelbėtumėt mus, pradetame darbe. Kningos pageidaujamos ypatingai moksliško, sociališko ir historiško turinio.

P a s a r g a. Aukaujamos kningos, kad nebutų perdaug apdraskytos ar suterštos, o apie apdarus męs pasirupinsim.

Pasiliekam su vilčia, kad mūs atsišaukimas pasieks jausmus nors kai-kurių tautiečių, numylėjusių apšvietą.

Dėl visokių susinešimų šiame reikale adresas žemiau parašyta.

Draugystės sekr. *A. Kalvaitis.*

Adresas: Alex Kalvaitis,
P. O. Box 277, Renton, Wash.

Laiškai in Redakciją.

Gerb. Redakcija!

Prašote išreikšti nuomones, kaslink „V. L." ir jos turinio bei straipsnių, todėl kaipo skaitytojas drįstu keletą žodžių tarti, nors ir nėsu koks mokintas, o tik prastas darbininkas.

Beabejonės, tokie straipsniai, kaip lietuviško peštuko dvasia, kuriuose tiesiog suverčiama visi nešvarumai ant socialistų, negali patikti, ir kitokie panašųs straipsniai. Peržvalgose taip gi tankiai bereikalingai socialistai užkliudomi, net kitą-syk su teisybe prasilenkiant. Negiriu visų socialistų ir jų pasielgimų, jei tik butų tie niekinami, bet dabar yra visi abelnai paniekinami. Už tą viską vien tik redakcija kalta. „V. L." redaktorius, jei kada susipyko ypatiškai bent su vienu ar keliais socialistais, tai dabar ant visų tankiai plusta.

Kiti straipsniai labai patinka, ypač—eilės.

Toliaus geistina, kad „V. L." panašaus turinio prisilaikytų, tik virš minėtus straipsnius liautųsi talpinus, yieton kurių butų daugiaus talpinama moksliškų straipsnių arba ir eilių.

Panašius išsitarimus esu girdėjęs apie „V. L." ir nuo kitų skaitytojų.

Reikalui esant galite ir viešai išreikšt šitą mano nuomonę.

Su pagarba „V. L." skaitytojas.

A. J. Neris,
Easton, Pa.

Redakcijos prierašas. Mielai męs leidžiame išreikšti nuomonę, nors ji, matytis, visgi labai paviršutinė. Taip va gerb. mūsų skaitytojas tebėra neužganėdintas straipsneliu poie lietuviško peštuko dvasią, tilpusiu net čieli metai atgal. Ir matyt tuojaus, kad kai-kurie mūsų viengenčiai to straipsnelio nesuprato ir iki šiai dienai dar nesupranta, nors jau buvo pusėtinai gerai ir vienų ir kitų išaiškintas, kad ten ne socializmui buvo užmetimai, bet peštukams. Suprantama, męs neskaitom tokių aiškinimų teisingais, kaip va „Kovoje",—ten buvo tiesiog užsimerkusių žmonių rėksmas. Rėksmai—tai dar ne protingi išvedimai; su jais logika, nei protas neturi nieko bendro.

Peržvalgose męs *niekados neužmetėm socializmui.* Linkui šitos idėos, kaipo idėos „Vienybė Lietuvninkų" turėjo ir tebeturi tokią pat šviesią nuomonę nuo tų laikų, kada šis laikraštis daug metų atgal perėjo į pirmeivių leidėjų ir redaktorių raukas. Jeigu tačiaus kas mūsų peržvalgose randa užpuldinėjimus ant socjalizmo, ta jis greičiau jose pamato tik savei kaip kokiam veidrodyje, kuris parodo suodinas vietas . . . Paprastai pas mus dar labai madoje tebėra rėkavimai. Parodyk blogą pusę tautiečių, tiuoj atsiras rėksniai: štai tautos priešas! Arba prisimink apie tulų „vadovų" kenksmingus veiksmus politikoje, su rėks: ana va—socializmo priešas. Taip daro juk ir kuningai, kuri už kišimąsi į parapijų tvarką arba platinimą pireiviškoms minties ašaukia „bedieviais" ir net „anarchistais". Ar gali laikraščiai taip-pat užsimerkę, klausyti rėksnių ir jiems pataikaudami siubuot tai į vienų tai į kitų pusę? Ar tukstančių dudelių laikraščiai ne gali šokinėti, nors kitos iš jų ir labai garsiai imtų spiegt. Laikraštis turi savo programą ir pagal jo turi save vesti, ar tas tuliems patiks ar ne patiks.

Redakcija vėl gi nežiuri jokių ypatiškumų. Kurie užmeta tuos ypatiškumus, tai jie žiuri tik vienа ake. Kad jie pažiurėtų ir kita ake, tai jie pamatytų, kad yra žmonių, kurie buvę redaktoriais, dabar jais esą, tik ypatiškuma save ir maitina. Jie mėto pludmais netik į mūsų redakciją, bet į kitas. Į tokius kartais redakcija atsiliepia, o kartais juos visai ignoruoja. Argi atsiliepimas į pludėjus, nors jie save ir socialistais vadintųsi, galima nors plauku sirišti su socializmu? Pludėjus ir socializmo laikuose vadįs jų tikruoju vardu, ar gal net į pataisos namus sodįs. Laikraščiai negali garbinti pludėjus ir peštukus, nors jie butų ir iš socialistų. Kitaip reikėtų pavirsti į peštynių lauką, kai viens-kits, ant nelaimės, mū

laikraščiai ir padarė. Bet tas nedaro garbės nei mųsų laikraštijai nei visuomenei. Ateis laikas, kada mųsų visuomenė, subrendusi kulturoje, šitas šiukšles šluos laukan ir iššlavusi su džiaugsmu pakratys šluotą.

PASTEBĖJIMAI IŠ ŠALIES.

Sausio 15 d. S. L. A. 38 kuopos susirinkime vienas «susipratėlis» įnešė, kad kuopa atsišauktų į visą S. L. A. su reikalavimu numesti nuo krėslo prezidentą p. Damijonaitį, užtai kad «Lietuvos» N2 p. Viskoška nupiešęs «susipratėlius» įžabotais ir užsinaravijusiais neiti nei į tą nei į kitą galą. Kuopa ant savo buožės įnešimą pasvarstė ir pakišo po stalu. Esą, už kabinėjimąsi prie karikaturų gali da šventakupriai paimt į savo tarką.

L. S. S. 19 kuopa sausio 15 d. parsikvietė į prakalbas p. K. Šeštoką. Tasai vaikėzas pliauškė, kas jam užėjo ant seilės, ir prie kiekvieno išsireiškimo ne socialistus vadino «kvailiais». Sakyk tu man: Amerikoje gyvenama tik vienų kvailių, išimant L. S. S.! Visuomenės laikraščius lygiai su «Tėvu Kapucinu» visus iškeikė, pavelydamas skaityti tik «Keleivį», «Kovą», «Darb. Viltį» na ir «Dilgeles». Kitus visus, kaip «Lietuvą», «Vienybę Lietuvninkų», «Laisvąją Mintį», «Tėvynę» etc., nors neįvardijo, bet ragino deginti. Biblija taipgi reikianti sudegint. Tik kaszin, ar brooklyniečiai jaunojo kapucino paklausys? Šventakupriai jau tą-patį vakarą norėjo «uratorių» pakviest ant rekolekcijų. Tokių paikysčių nei «kapucinas su barzda» nepasakojo, ką «susipratėlis» K. Šeštokas išbliovė.

Beje, «Vienybę Lietuvninkų» jisai dar atskiriai išdergė, matomai, vietinių «susipratėlių» užšriubuotas. Ragino klausytojus nei į rankas neimt. Lygiai taippat ir vietiniai kuningėliai sako. Bene bus mūsų «susipratėliai» su kuningais susitarę prie šito «šventos darbo»?!..

Žemaičių Antanas.

NAUJI RAŠTAI.

Aritmetikos uždavinių ir pavyzdžių rinkinys pradedamosioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti gerai sąskaitoti. Antroji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygyno išleidimas. Vilnius, 1910. Pusl. 92. Kaina 20 kap.

Sąskaitojimo pavyzdžių šitoje kningutėje yra gana apsčiai. Gražioje kalboj ir surinkti. Mokinties labai paranku. Vienok savamoksliams žmonėms dar bus sunkoka. Ikšiolei lietuviai taip ir neturi dar aritmetikos tokių vadovėlių, kaip va amerikonai, kurių vadovėliai, k. v. Brown'o, Thompson'o, Greenleaf'o ir kitų, kiekvienas pavyzdis seka su platum išaiškinimu, kaip jį padaryt. Mokinys būna traukte pritraukiamas uždavinį išrišt ir sujieškot naujus iš savo galvos. Vadovėlių svarba netiek pavyzdžių apstume, kiek lengvume jų išrišimo.

Apie onanizmą. «Sveikata» N12, «L. U.» priedas. Dr. K. Grinius. Pusl. 8.

Apie šitą baisią mūsų jaunimo ligą beveik nėra platesnių raštų. O jų labai reikėtų. Dvasiškas ir kūniškas mūsų jaunimo nupuolimas veik iš didesnės dalies paeina nuo gadinimo savo lyties. Suniurę, nedrąsus, pikti, girtuokliai, ligoti — vis tai onanistai. Prieš onanizmą būtinai reikia kovoti, kaipo prieš morališką išsigimimą. Žinoma, ši brošiūrėlė nedaugelį parodo onanizmo baisumų, bet visgi suteikia nors elementariškas žinias, kaip iš to griaujančio sveikatą inpratimo reikia taisyties. Todėl labai linkėtina ši brošurėlė kiekvienam perskaityti, pareikalavus iš «Liet. Ukin.» redakcijos (Vilnius, Semionovskaja 10.)

Aušrinė N7.

Byrutė N3.

MUSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

J. P. Jatulevičius iškeliauja iš Lowell, Mass. į kitus miestukus Mass. valstijos.

J. Garnupis iš Grand Rapids, Mich. iškeliauja Chicagon ir į kitus Illinois valstijos miestus.

K. Vilkevičius keliauja po New Yorko valstiją.

Visur šie mūsų atstovai yra ingalioti rinkti «Vienybės Lietuvninkų» skaitytojus ir apgarsinimus.

Zbyško ir vėl prakišo. Waterbury, Conn. Sausio 27 d. Auditorium salėje buvo imtynės lenkų drutuolio Zbyško su p. A. Kandrotu ir vokiečiu Nogert, kuriuodu Zbyško lažinosi į valandą parmesiąs, o jei ne, tai prakiša laižybų $1000. Na, ir vėl prakišo. Nogertą rods Zbyško parmetė, bet ir tai tik į 42 min. 58 sek., bet A. Kandrotą nebeįveikė parmesti. Visą tą laiką Zbyško sergėjosi, kad tik Kandrotas jo neparmestų. Lenkai už Zbyško baisiai pyksta ant Kandroto.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Tamaque, Pa.

Kiek čionai yra lietuvių tikrai negalima pasakyti; jie turi savo pašelpinę draugystę šv. Petro ir Povilo, taip gi yra kuopa S. L. A., bet ši paskutinė visai silpnai laikosi; čionaitiniams lietuviams mažai Susiv. rupi.

Susitvėrė čionai lietuviška parapija; išsyk buvo duotas vardas Mikolo Arkaniuolo, bet paskui permainė į šv. Petro ir Povilo.

Veik visi lietuviai išsykio norėjo, kad parapija butų neprigulminga ir parsikviestų kun. Urboną iš Mahanoy City. Bet tą dažinojęs kun. Dargis iš New Philadelphios, pradėjo žmones kurstyti prieš kun. Urbaną, visaip inkalbėdamas, buk kun. Urbonas nėra jokis kuningas, tik taip sau prastas žmogus kuningiškoms drapanoms apsivilkęs, į ką žinoma, daugelis intikėjo. Bet vargiai išeis pagal kun. Dargio norą, nes laikytame parapijos susirinkime 21 d. sausio, likosi išrinkti trįs vyrai nuvažiuoti pas vyskupą ir jam pasakyti: kad jeigu vyskupas nori, idant bažnyčia butų ant jo vardo užrašyta, tai jis turi už savo piningus tą bažnyčią pastatyti, o parapija kuningui užmokės algą.

Kas toliaus nusidės, aš vėl bandysiu pranešti „V. L." skaitytojams.

Darbai čionai eina gerai, dirba visas dienas.

X.

Grand Rapids, Mich.

Rakandų (fornish) šapų unija paskutiniame susirinkime nutarė, kad darbdaviai pakeltų mokestį ant 10 proc. ir sutrumpintų vieną valandą darbo (dabar dirba 10 v. ant dienos), ir tas nutarimas liko si pasiųstas darbdaviams; ne žinia, ką jie atsakys, bet tikimos, jog streiko nebus.

Patėmytina, kad ir lietuviai neatsilieka nuo kitų, beveik visi priguli unijon. Sulyginus su kitais miestais, apmokėjimas darbininkams kur kas mažesnis yra Grand Rapids'e.

Pereitą savaitę sudegė katalikiški vaikų prieglaudos namai; vienas praeivis patėmijęs ugnį davė žinią ugnagesiams; į laiką pribuvus, pasisekė išgelbėti gyvastis 160 vaikų, kitaip butų žuvę liepsnose.

Sausio 23 d. susitvėrė laisva, nauja pagelbinė draugystė Simano Daukanto. Jon gali prigulėti kaip vyrai, taip moterįs ir merginos; lygiai mokės mokesčius, ir lygiai gaus pagalbą, kaipo ligoj, ir mirties laiku. Žodžiu sakant moterįs čionai turės lygų balsą visur. Senai jau tame mieste buvo reikalinga tokia draugystė. Mat pas daugumą vis dar buvo manoma, kad moteris žemesnė už vyrą, ir draugijos reikaluose negali dalyvauti. S. Daukanto dr-tė bus kaipo pavyzdis kitoms dr-stėms. Sąnariai priimami nuo 18 iki 40 metų. Draugystės tikslas apart pagalbos, uždėti kningyną, parsikviest laikraščius, rengti paskaitas, prakalbas ir tt.

Valdybon inėjo sekančios ypatos: prezidentu J. Garnupis, vice-prez. Andr. Adomaitis, protokolų sekretorium S. Garbačauskas, fin. sekrt. F. Belinis, išdininku J. Brazaitis, išdo globėjais A. Harommanskis ir A. Kavaliauskis; ligonių globėjais L. Jackus ir J. Kavaliauskis.

Garnupis.

Springfield. Ill.

Darbai anglių kasyklose suvis nekaip eina; retos kurios kasyklės pilną laiką tedirba, o daugiausiai po 2-3 dienas į savaitę. Liudna daros pamįslinus į praeitą tokią ilgą, suvirš 5 mėnesių bedarbę. Bekovodami už geresnį duonos kąsnį, nuklimpo į skolas, yt kokį purvą, ir negali išklampoti; tiek mažai begaunant dirbti, vos tik galima prasimaitint. O šiaip viršutinės šapukės pusėtinai dirba, tik labai mažos mokestįs, o ilgos valandos.

Iš lietuvių labai mažai šapose tedirba. Beveik visi anglių kasyklose vargsta. Žiemos laiku beveik saulutės spindulių netenka matyti; 8 valandą rytmetį nusileidžia žemyn į gelmes, ir visą dienelę tamsoje vos spingsančia maža švieselę ant kaktos tematai, ir per dieną negaudamas tyro oro, turi kėpuoti smirdančiais gazais ir viokių supuvusių medžių, žiurkių, mulų mėšlą, dvokiantį per plaučius turi perleist.

Neužsileisdami vieni kitiens lietuviai rengia tai pasilinksminimus, tai baliukus, kuriuos labai susipratę, kovojanti prieš girtuoklystę, rengia be svaiginančių gėrimų. Kadir nepatinka užlaikytojams smuklių, bet dabar jau mažai kas ant jų paiso. Karštesni naldingume lietuviai taipgi varo savo darbą; turi lietuvišką dievnami, panašų į kokią bakužėlę, ką tik kryžius perstato, kad tai dievnamis; sklepe rengia fėrus, pardavinėja visokias spilkutes po 25 c. laimėjimams, o gauna 1 c. verės.

Daugiausiai su tamsybe eina į kovą, tai socialistai. Kaip galdami darbuojasi, rengia prakalbas. Sausio 22 d. LSS. 29 kuopa suengė prakalbas paminėjimui „Laudonojo Nedėldienio", išrėkšti užuojausmę žuvusiems Petrajilės darbininkams. Kalbėtojai buvo: J. Kačergius, F. Klembauskas, J. Kasparkas, V. Brukevičius ir vienas anglas—kalbėjo angliškai, o lietuviškai persakė p. J. Kasparkas. Paskui iš publikos vienas užklausė kalbėtojus: įvykus socializmui, ar neišgriaus tikėjimo ir bažnyčių; p. J. Kasparkas, labai aiškiai nurodė, kad socialistai negriaus bažnyčių su tikėjimu; bet mokslui išsiplatinus jos pačios sugrius. Rodos publikai labai patiko visų kalbos. Publikos nemažai buvo; tarp tų 20 moterų. Pagirtinos, kad daugiau lankosi. Aukų surinko padengimui lėšų $4 su centais.

A. Čekanauskas.

Worcester, Mass.

„V. L." 3 N p. Simanavičius neteisingai nori uždėti vainiką sau ir Lietuvos Sunų Draugystei, per kurios buk pasidarbavimą įvyko draugysčių susivienijimas ir sumanymas statyti Worcesteryje lietuvišką svetainę. Iš teisybės, tai prie draugysčių susivienijimo pasidarbavo Lietuvių Ukėsų Klubas, 1906 mete. Buvo išrinkti delegatai, kuriems pavesta užkviesti susirinkiman vietines organizacijas. Dalyvavo susirinkime 11 organizacijų, ir išrinktas bendras centro komitetas. Nuo surengtojo pikninko liko gryno pelno $80 suvirš. Tie piningai dar nebuvo niekur nuskirti ir stovėjo kasoje iki 1908 m. Tuom laiku kitos organizacijos jau buvo atsimetę. Dabar gi yra prisidėję: Klubas, šv. Kazimiero dr-stė, šv. Liudviko, Lietuvos Sunų ir Lietuvos Dukterų dr-stės.

Suvienytų Drg. Valdybos naris
J. J. Kalakauskas.

St. Clairville, Ohio.

Šale šito miesčiuko randasi taip vadinama „pece"—Provident, O., kurioje lietuvių randasi apie 13 šeimynų ir apie dusyk tiek pavienių. Darbai čia tik anglių kasyklėse.

Čia blaivininkų kraštas—vadinamas „dry" (sausas). Gėrimų čia nėra. Todel musiškiai parsitraukia bačkomis ir galionais degtinę iš Wheeling, W. Va., na ir traukia sau. Kartais susipeša, ir kartais liekasi nuskriaustu, tai patraukia savo priešą pas vaitą, o tas, žinoma už sutaikymą brangiai paima.

Tamsumas čia labai didelis. Laikraščių čia kitų neskaito, kaip tik „Saulę" ir „Kataliką". Kiti laikraščiai esą kokių durnių pramanyti—cicilikų ar bedievių.

Draugysčių čia lietuviai neturi, tik kai-katras priklauso į lenkų pašalpinę draugystę. Pakalbinęs susitverti kokią draugystę ar užsirašyti pirmeiviškus laikraščius, gauni atsakymą: „O kam to reikia? Pragyveno mųs tėvai be raštų ir draugysčių, pragyvensime ir męs!" Labai bijosi bedievių. Anot mųsų lietuvių visame pasauly netikinčių į Dievą esą nedaugiau, kaip 150.

Laikraščių čia pareina: 4 „Saulės", 2 „Lietuvos", 1 „Vienybės Lietuvninkų", 1 „Katalikas" ir 1 „Dagis". Pastaruosius veik tik vienas „cicilikas" ir skaito.

A. Aleškevičius.

New York City.

Čia viena lietuvaitė—P. Lelekaitė jau koki metai sirgo ir negaudama iš niekur pagalbos rengėsi važiuot į Lietuvą. Dagirdęs apie tai prabasčius J. Š. pasišaukė pas save Lelekaitės draugą P. V., kuriam ir davė pavelijimą rinkti bažnyčioje aukas nelaimingosios sušelpimui. Surinko, kaip spėjama, apie $60. Bet paskiaus prabaščius suskato ir pasakė, kad peržiurėjęs tiesų kningas, kuriose radęs, jog nėra pavelyta surinktus bažnyčioje piningus duoti kitiems. Taip šitie piningai ir pasiliko, o kas nelaimingąją sušelps?

J. Zakristijonas.

Wyandotte, Mich.

Lietuvių šitame miestely visai mažai tėra, ir tie patįs sulenkėję, kelbėti lietuviškai nebenori. Apsišvietusių lietuvių visai mažai.

Tarp ateivių labai prasiplatinu, si girtuoklystė, todėl esti ir visokių atsitikimų. Taip, vieno lenko buvo jau 4 metai numirusi pati; jis turėjo 17 metų dukterį ir su jaja tėvas gyveno, kaip su pačia, ilgą laiką. Niekas nežinojo, iki jos dėdė patėmijo, kad mergina jau nešėia. Paklausė: kas jai yra? Tada buvo priversta prisipažint. Pranešta policijai, kuri 14 d. sausio ir paėmė tėvą kalėjiman tiesiai iš dirbtuvės.

Čia darbai eiua vidutiniškai, ale dikčiai žmonių yra ir be darbo.

J. Šugžda.

Brooklyn, N. Y.

Kiek teko patėmyti tarpe mųsų skaitlingų draugysčių ir organizacijų yra įsigyvenęs labai peiktinas paprotis—išritinti bačkas alaus po kiekvieno susirinkimo. Pertai mųsų susirinkimuose visi svarbesni reikalai eiti baisiai skubotai svarstomi, kur ranka kur koja, nes didžiuma laukia tik užbaigos, kad liktų laiko išsigert. Rods sakoma, kad jei neimtum alaus, tai savininkai neleistų į salę. Tas yra klaida. Už sales galima butų apmokėti, o susirinkimuose reiktų visai nevartoti gėrimų. Tuomet viskas blaiviau, rimčiau ir be jokių riksmų butų svarstoma. Draugystės labiau bujotų ir augščiau stovėtų.

Laikas butų iš susirinkimų bačkutes išritinti.

Draugystės naris.

Molden, Mass.

Šis miestukas nedidelis ir stovi arti Bostono. Lietuvių vos 10 šeimynų tėra, ir tie sulenkėję. Laikraščių nelabai matyt skaitant, kad vos tik keli „Vienybės Lietuvninkų" egz. ateina, o kitokių visai neateina.

Iš fabrikų yra keletas geležinių ir pora malunų. Daugumas važinėja dirbti į Bostoną; gyvena čia tik dėlto, kad vasaros laiku puošia gražųs medžiai.

Mateliunas.

Rochester, N. Y.

Sausio 22 d. atsibuvo „kruvinojo nedėldienio" apvaikščiojimas, kurį surengė susidėję 5 tautos. Publikos susirinko apie 1000. Buvo prakalbos, dainos ir deklamacijos. Kalbėjo angliškai, rusiškai, lenkiškai, žydiškai ir lietuviškai. Visi aiškino, kaip atsitiko 1905 m. 9 d. sausio Peterburge, kada žmonės ėjo pas carą ir kaip caras savo žmones pasveikino kulkomis ir durtuvais.

Susirinkimą šį padarė visų minėtų tautų laisvamaniai ir socialistai, tarpe tų dalyvavo ir mųsų lietuvių-socialistų 7 kuopa. Gaila tik, kad pastatė tokį kalbėtoją, kuris ant pagrindžių užėjęs neturėjo ką pasakyt ir labai tykiai sau panosėj kalbėjo, kad net tie patįs, katrie jį pastatė, pradėjo iš publikos šaukti: „kalbėk garsiau". Kalbėtojas dar labiau susimaišė ir po kelių minušiu visai pranyko iš akių. Čia užeina tuojaus ant mįslies, kaip męs, lietuviai, dar žemai stovim. Taip dėlei menkniekių tai tulas moka ir labai garsiai parėkaut, arba paerzindamas dievotus žmonelius nuėjęs į bažnyčią taip elgiasi, kad net be policijos negali suvaldyti, o kaip reikia rimtai pakalbėti svarbesniuose atsitikimuose, nežino „nei be nei mė". Aišku, kad tokie labai retai tepaima rimtą kningą į rankas ir niekados savo proto šviesiai neapgink luoja.—

Čio apsirgo vienas vaikinas, P. Baltuška proto liga. Bobelės tuojaus pradėjo rėkti, kad tas vaikinas dėlto išėjęs iš proto, kad kiti įnamiai (burdingieriai) turį daug kningų ir skaitą; jis bežiurėdamas ir beklausydamas tų kningų subludęs. Todėl dabar kaip tik pamatys pas ką kokią didesnę kningą, tuojaus tyko pagaut ir sudedint. Bet užtai mųsų bobelės labai garbina šnapsą. Mat jis netik nekenkiąs protui, bet dar daugiau jo į galvą įvaręs. Todėl maukia jos pačios, ir pradėjusiems rėkti vaikams verčia iš tos pačios bonkos. Sako: „Žiurėk, kuma, koks vaikas protingas, kada šnapso išgeria!" O taip buvo ir su tuo vaikinu, kuris mėgo taip save šviesti.

Ruta.

Kensington, Ill.

Gerai, kad mųsų korespondentai paduoda žinias, tik negerai, kad vienpusiškas. Taip „V. L." 8 N tulas Kazys V. aprašo ir apie „Aido" choro teatrą. Esą tik viena Vainorienė atliko artistiškai; tuomi jau nori pasakyt, kad kiti visi netikusiai. Tas neteisinga. Geriausiai atlošė Z. Mileika, antra—p. Dargienė, o jau trečia iš eilės (kaip visi mano) buvo p. Vainorienė. Nereikia vienus išgirt, o kitus peikt, nes tuomi męs kenkiam tik naujai gimstančiam lietuviškam teatrui. Kiti visi ir gi lošė pusėtinai, jei bent galima užmesti p. Grybui, girtuoklio rolėje, kuris vieton girto nudavė nusigandusį, tartum ant mirties nuteistas; antras vėl perdaug buvo inkaušęs. Tai visos ydos. Bet kur jų nėra?

Toliaus K. V. nupeikia eiles A. Bridžio, o apie deklamatorę Sabaliauskiutę nieko nepasako; kokios ten eilės but buvę, tokios jeigu deklamatorė but geriau atlikus—pusėj deklamacijos užmiršusi išstovėjo veik 5 minutes iki sufleris išmokino ir šiaip-taip pabaigė. Užsipuola korespondentas vėl ant Armolaitės, jog silpnai kalbėjusi. Juk drg. Armolaitė nėra kalbėtojas. Jeigu deklamacijos žemu tonu parašytas arba jeigu deklamatorė neturi spėkų sulig vyru išrėkti, tai juk ne jos kaltė. Visgi p-lė Armolaitė tą vakarą už visus geriau deklamavo, ką liudija publikos plojimai delnais ir iššaukimas antrą sykį.

Pagaliaus p. K. V. išreklamuoja „Šv. Onos Dr-tės" surengimus. Drg. Kaziui V. socialistui esančiam (o iš kur Tamsta žinote, kad mųsų korespondentas yra socialistas? R e d .) tas nelabai pritinka, kadangi ši draugystė yra socialistų priešė: dažinoję, kad tą vakarą socialistai rengia teatrą ir ji tyčia surengė, kad socialistai bankrutytų. Bet visgi nepasisekė. Šv. Onos dr-tės per trumpos kelinės tokį tikslą atsiekti. Drg. K. V. paremdamas priešus ir ant perstatymo nuėjo, o socialistų vakarą užmiršo. Gėda taip daryt socialistui (ką čia bendro turi socialistai ir tie, pas kuriuos žmonės labiau mėgsta nueiti? R e d .). LSS. 137 kuopos vakaras 1 d. sausio labai puikiai nusisekė; dar pirmą tokį vakarą kensingtoniečiai turėjo. Sako, kad geriau atlošę net už Chicagos L. S. D. dramatiškąjį ratelį (o kam Tamsta pažeminatė ir jį? Juk tai—socialistų. R e d.)

S. Šalaputris.

Brooklyn, N. Y.

Sausio 25-tą Tautiškame Name po vardu LSS. 19-tos kuopos čia atsibuvo prakalbos. Visas vakaro ceremonijas atliko garsus Valparaiso universiteto „studentas" ir dabartinis socialistų agitatorius p. K. Šeštokas. Kalbos tėma, pagal apgarsinimus labai plati ir ilga; turiu pridėti, kad iki šiam laikui

(Žiur. ant 9 pusl.)

PALOCIUS EŽERO DUGNUOSE.

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Parašyta iš sakmės gyventojų antkrančiais ežero «Šaukas», esančio Kauno gub., Raseinių pavieto.

PARAŠĖ

Aleksandras Fromas (Gužutis).

(Tąsa.)

Kaimiečiai: Dievai pradžiugis mūsų dorą viešpatį.

Gineitis: Dėkui jums, vaikeliai, už gerą širdį,— dabar pareikite aplinkinę girią, jieškodami mano pačios ir suradę ją pas mane pakvieskite, o jeigu nenorėtų eiti, tai parveskite nelaimingąją. Męs jūsų čia palauksime.

Kaimiečiai: Išpildysme liepimą Jūsų Mylistos (Išeina).

Protalė (Į Ačiutę): Vargingoji tu mergele — smarkus skausmas slopina tavo širdelę, nes ištikusi nelaimė yra skaudus smūgis.

Ačiutė: Verkiu ir sielvartauju, o tame nuliūdime niekas neįveiks mane palinksminti,— dėlto darodymui tikrybės mano žodžių, svieto meilingumus noriu apleisti ir tarnavimui dievų pasišvęsti.

Gineitis: Dora mergaite,— esi jauna, todėl nežūdyk savęs dėlei mūsų nelaimės, o padoriai ištekėjusi, buk laiminga.

Ačiutė: Brangiausis dėdė, kaip mano meilė prie jūsų yra neapsakoma, taip ir skausmas širdies negali būti numarintas; dėlto apviliančioji svieto laimė nesuvilios manęs.

Vaideliotas: Mano dukrele,— dievai gyvena skaistybėje ir moterystėje, ir abudu tuos būvius lygiai laimina.

Ačiutė: Dievus garbindama, noriu vaidelyte pasilikti; o apie priskyrimą manęs prie to švento susirinkimo nužemintai prašau pasirūpinti.

Vaideliotas: Garbingą tą linkėjimą pasistengsiu išpildyti.

Gineitis: Gerasis kūdiki, gerai apdumok savo užsikėsėjimą, kad paskiaus širdies užsigeidimo nesigailėtumei.

Ačiutė (Bučiuodama Gineičio ranką): Nesigailėsiu, dėduti.

Protalė: Gerai sako viešpats; atsimink, mergele, kad ant viso amžiaus išsižadi meilės jausmų ir laimingo moterystės būvio.

Vaideliotas: Svietiška laimė trumpai tetveria, ir kaip klystžvakė akiesmirksny išnyksta. Tegul dievų inkvėpimas šaukia tave į savo tarnystę; taigi žinok, mano dukrele, kad pasilikusi vaidelyte turėsi per visą amžių daboti šventą ugnį ir nesuteptą skaistybę užlaikyti; išpildymas tų įstatymų duos tau amžiną palaiminimą, o už peržengimą anų, be jokio pasigailėjimo būsi upėje paskandinta, arba gyva į žemę užkasta.

Ačiutė: Vaidelyčių apžadus noriai priimu ir anuos tikrai užlaikysiu.

Vaideliotas: Tepalaimina dievai tavo apsižadėjimą.

Meilrodė (Už scenos): Grynuole! Grynuole! brangus kūdiki, kurį po širdžia nešiojau ir krūtimis mano žindžiau.

Visi (Susijudinę): Meilrodė ateina! Meilrodė!

Gineitis: Bėgkime pasitikti. (Gineitis, Ačiutė ir Protalė greitai išeina).

Vaideliotas: Kaužin ką išsimanė tie mūsų tiesdavėjai, uždrausdami vaideliotams pačias vesti? Argi nemalonu butų turėti tokią dailią pačią, kaip toji Ačiutė? O dabar — kas do pelnas? Nedatyręs meilės žmogus sęsta ir darosi nejautrum ant savo brolių nelaimės, o toliaus visiškai paliovęs mylėti žmogystę, pradeda mylėti turtus ir kitas niekystes, negalinčias širdies užganėdinti. Ištikro žmonių įstatymai prieš galingos gamtos įstatymus negali priešintis, nes, kada žmogus mėgina gamtos įstatymus pertaisyti, tai visuomet suklysta ir, kaip sako priežodis, į plynus laukus išeina. Nebartinai butų, kad vietoj sukumpusių senių rinktų į Kryvių-Kryvaičius *) jaunus vyrus, kurie gerai numanytų, jogei ir vaideliotams pačios ne prošalį būtų.

Gineitis (Už scenos): Atsargiai ją veskim!

Vaideliotas: Meilrodę jau atveda.

(Gineitis, Ačiutė, Protalė ineina vesdami už pažasčių silpną Meilrodę,— paskui ineina kaimiečiai).

Gineitis (Su skausmu): Meilrode! brangioji mano Meilrode!

Ačiutė: Tetute, mano mieliausioji tetute!

Meilrodė (Silpnai): Alpstu,— paguldykit mane ant žemės.

(Atsargiai paguldo Meilrodę).

Protalė (Atsiklaupusi prie Meilrodės, laikydama mažą plėčkutę): Viešpatiene, paragauk tų lašų,— atsigausi.

Meilrodė: Dėkui, lašai tavo neatgaivįs manęs.

Vaideliotas: Dora viešpatiene, dievų malonėje turėk padūksę.

(Gineitis, Ačiutė, Protalė ir kaimiečiai, tylomis verkdami, ašaras šluostosi).

Gineitis (Atsiklaupęs, bučiuodamas rankas Meilrodės, verksmingai): Mieliausioji prietelka! dovanok man tą ginčą, kuriuomi tave ir Grynuolę pražūdžiau!

Meilrodė (Silpnai): Dovanoju ir širdingai tave myliu.

Gineitis (Verksmingai): Širdel mano, brangioji mano!

Meilrodė: Skausmo nejuntu,— esu laiminga; tūkstantis saulių šviečia. Ak! kokie gražųs paukščiai! — jau regiu Anapylės kvietkus. Gineiti! Gineiti — ar matai? Grynuolė glaudžiasi prie manęs. Dievai, būkit malonųs! Einu, jau einu, balandėli. (Miršta — visi verkia).

Gineitis (Verkdamas): Meilrode! Meilrode! Nepalik manęs. (Dasilytėdamas rankų ir kaktos): Viskas pasibaigė — jau negyva.

Ačiutė (Puola ant Meilrodės kūno, verkdama): Tetute! tetute mano, baltoji lelijėle — dėlko mane palikai?

Kaimiečiai: Badu nusimarino nabagytė.

Gineitis (Su skausmu): Nelaimingas! tėvišką valdžią piktai vartodamas, pražudžiau pačią, dukterį ir visą mano laimę. Smarki nelaimė tebun parsergėjimu tiems, kurie be svarbios priežasties prieši nasi savo vaikų širdies jausmams.

Vaideliotas: Teisingai ištarei, viešpatie, o aš pritarsiu, kad ant paminklo liūdnos motinos, šaukiančios ant ežero kraujo, reikia tą ežerą vadinti Šaukas.

Visi: Tuomi vardu visi tą ežerą vadinsime.

Uždanga nusileidžia.

VEIKSMAS III.

Scena išrodo polocių ežero dugnuose esantį, undinių karalienei prigulintį; puiki seklyčia, apšviesta nuo viršaus didžiųjų durių saulės šviesa, šviesmėlynos spalvos; sienos papuoštos vandeninių kvietkų teplionėmis, viduryje seklyčios sostas, blizgantis auksu, žemčiugais ir karoliais; šalyje sosto iš abiejų pusių po tris kreses, pusračiu stovinčias; pasieniais žemi suolai su brangiais apdangais.

Scena 1.

Šviesalė, undinių karalienė, **Gražutė, Auskė, Zulelė, Giedruolė, Audruolė** ir **Vėjutė** — undinės

Pakilus uždangai, Šviesuolė sėdi ant sosto, o undinės iš abiejų pusių sustojusios, muzikai lydžiant gieda:

Rytmetinis vėjalis vandenį tyviliuoja;
Šnabždas' meili porelė, juos raselė bučiuoja.
Kįla saulė, ežeran — žeriasi spindulėliai,
Sveikin' giedrią dienelę čiulbėdami paukšteliai.

Muzika pradeda grajiti šuolinę «galopadą», o undinės poromis apie sostą šoka—paskui vėl gieda:

Su rytmečiu sveikinam męs tav', mūsų valdone,
Karaliene undinių, šito ežero ponia,
Tegul dievų malonė gausiai ant tavęs plūsta,
Tavo grožė ir valdžia te niekuomet nežūsta.

(Undinės vėl šoka, kaip ir po pirmos giesmės).

Šviesalė (Nustojus šokėjoms, keldamosi nuo sosto ir bučiuodama undines): Dėkui jums, sesutės, už rytmetinį pasveikinimą; sėskitės, sėskitės mano baltosios gulbelės, apie šį-tą pasikalbėsime ir mūsų palociuje ežero dugnuose linksmai dienelę praleisime. Šviesalė atsisėda ant sosto, o undinės ant šešių kresių pusračiu, iš šalių stovinčių).

Gražutė: Laimingo būvio gali mums pavydėti visas svietas — dienomis dainos, šokimai ir visokios linksmybės, o šviesiomis naktimis, kada mėnuo sidabriniais spinduliais vandėnyje plukdo, męs narstomės ežere ir nedorus jaunus vyrus į pragarą viliojam; o tai vis atkeršijimas už skriaudas apviltų mergaičių.

Šviesalė: Viliojimuose tu, Gražute, esi pati gudrioji.

Gražutė: Jeigu žemės dukterįs šviesiomis akutėmis ir dailiais veideliais įstengia suvilioti vyrus, tai męs, undinės, apdovanotos viršgamtiškais privalumais, turime dar labiau mokėti suviliojimo tų neprietelių.

Auskė: Tiesą kalbi, sesute. (Į Šviesalę): Kad jūsų mylista žinotumėt, kiek ji mumis prijuokino pasakodama apie paskandinimą Rangio— nu, Gražute, pasakyk, kaip ten buvo.

Gražutė: Ką čia niekus pasakoti. Ot, matote, viešpats Rangys, vaikščiodamas ežero pakraščiais kalbėjo: «kolei vesiu pačią, tai gerai butų kokiąnors mergelę numasinti.» Aš tą išgirdusi, sustojau ant viršaus vandenio, viduryje ežero ir gražiai dainuodama, pradėjau skelbti meilę, o taipgi vaikiną prie savęs masinti. Išpradžios mano Rangys nelabai norėjo viršum vandenio eiti; tur-but numanė, šikšnosparnis, kad sušlaps pakinkius; bet, užtikrintas, kad vanduo laikys jį, kaip akmeninis tiltas, pradėjo viršum vandens žengti,— išpradžios atsargiai, kaip aklas arklys (undinės juokiasi), o paskui kaskartas drąsiau ir drąsiau. Užkeiėtas vanduo lai-

(T. b.)

Kova 2 rusu anarchistu su 1000 policistu ir kareiviu Londone.

(Nuo mūsų korespondento).

Ne vienas turbut nusistebės išgirdęs tvirtinant, jog kruvinos skerdynės anarchistų su Londono policija yra pasekme rusų revoliucijos. Tačiaus ne vienas skaitydamas apie virš minėtas skerdynes Witchapel'io kvartale, atsiminė laikus, kuomet Rusų teroristai expropriatoriai plėšė bankus, krautuves ir t. t. su brauningu rankoj šaudė be pasigailėjimo juos persekiojančius policistus.

Užstojus Rusijoje reakcijai, pergalėti revoliucijonieriai priversti buvo sprukti užsieniuosna, kur didžiumas valstijų persekiojami pasislėpė; daug jų susispietė ypač Londone, kiti ir Amerikoje. Jų pasirodymas anglų sostinėje turėjo pasidaryti pavojingu anarchistams. Naujai atvykusieji pilni neapykantos, intužę, kad turėjo apleisti Maskoliją, išrpo jie ant migloto Albijono krantų, nusiminę, nustoję vitlies, bet inpratę prie kovos ir pripratę neguodoti žmogaus gyvasties; jie ir savo gyvastį nieku skaitė. Užtatai jie su visu ir nemanė užlaikyti vos tylios santaikos, kuri ilgainiui buvo išsidirbusi tarp anglų policijos ir Londone apsigyvenusių anarchistų. Ištiesų, idant pripažinti anglų toleranciją, arba geriau sakant neuždaryti sau paskutinės prieglaudos Europoje; anarchistai suprato, jog nepritinka jiems daryti užpuldinėjimus, expropriacijų Didžioje Britanijoj. Anglai pilni užuojautos skaitė anarchistus tikrais politiškais prasikaltėliais, pastariejie gi taupė savo dinamitą kontinento burzujams; rusų gi teroristai, atpratę nuo papraščiausių kitų tiesų guodojimo, atstumė tylios santaikos užlaikymą; jų akyse anglo policisto gyvastis rodėsi niekune brangesnė už rusų **gorodovoj**; jie tą gerai parodė.

Pirm dvejų metų Tottenham (Londono dalyj), kur ištiko pirmas susikirtimas šitų desperatų su anglų policija, londoniečiai pilni išgaščio ir piktumo žiurėjo į tai, kaipo į negirdėta atsitikimą, kuriam panašaus nebuvo dar kaip senas yra Londonas.

Policistai, kuriems pavesta buvo suimti kelis piktadėjus tapo kulkom perverti paguldyti ant žemės. Visa spauda sušuko baisiu balsu: ramioj Anglijoj didžiausi prasikaltėliai vos drįsta boksuoti (mušti kumščia) persekiojančius juos policistus,— argi ramioji Anglija taipo jau ir taps liūdininke baisiųjų regyklų, turėjusių vietą Rusijoj?

Bet tasai atsitikimas tapo greit užmirštas, kol gruodžio 16, 1910 m. neatsikartojo vėl skerdynės Houndsditch'e, privertusios anglų policiją užklupti išnaujo rusų teroristus. Policija sugriebė anarchistus apsiginklavusius geriausiom prietaisom, kokias tik gali svajoti 20 amžius, begręžiant sieną idant expropriijuoti turtingą laikrodininką. Trįs policistai tapo ant vietos padėti. Čia buvo suimta keletas užmušėjų pagelbininkų: Liubo Milstein, Roza Trassonskij ir Fedorof. 27 gruodžio didokas policistų buris apsupo anarchistų klubą ant Jubilee str. Padarius kratą tapo atrasta netikėti dalykai: klubas buvo tikru arsenalu, prikimštu įvairių šautuvų ir amunicijos; kitas namas ant Gold str. detektivų apžiurėtas buvo tikra bombų dirbtuvė ir sprogstančios nedžiagos sandėlis. Pagaliaus kada tie patįs detektivai norėjo suimti ant Sidney street du anarchistų, konspiracijos vadu,— jie iššaukė baisiausią kovą.

Per tryliką valandų Sidney gatve buvo liūdininke tikros karės tarp dviejų anarchistų, apsuptų vienane name ir **tūkstančio policistų** ir kareivių; apgultieji pasirodė esą kokie ten Fritz ir Peter, spėjami policistų užmušėjai, Houndsditch'e.

Naktyj iš 3 ant 4 sausio policija liepė gyventojams ištuštinti namus ant Jubilee str., Sidney str. ir Clark str., kurie buvo greta namo, kur pasislėpė užpulieji. Auštant anarchistų klubo apsupimas buvo užbaigtas. Virš 700 policistų ir Škotijos gvardijos apsupo namą.

Nakčia buvo prisnigę; išryto sniegas pradėjo tirpti. Policistai ir kareiviai priversti buvo braidyti pasidariusiam purvyne. Vadai liepė patiesti šiaudų viena kad butų sausiau, antra — kad butų mažiau triukšmo. Apgultieji pajuto nepaprastą judėjimą ant gatvių ir matomai nusprendė brangiai parduoti savo gyvasti,— pasirengė priešintis iki paskutinės.

Auštant policistai nusileido nuo aplinkinių namų ir pamažu slinkdami, paleido smulkių akmenukų sauą į langus anarchistų buto. Negavę jokio atsakymo, jie metė didesnių akmenų sauą, kurie išmušė langą.

Paigirdo šuvis, vienas, kitas...bet šaudytojų nebuvo matyt.

Paaliaus pasirodė ranka per išmuštą lange skylę inda vis buvo girdėtis dviejų revolverių šūviai, kuriais vienas iš policistų, tapo sužeistas į krutinę.

Tuom tarpu kova prasidėjo ištikrųjų; šūviai pasipylė ant policistų nuo viršutinio namo augšto ir nenustojo nei akies mirksnio. Policistai nedrįso ineiti į namą, kaip jie buvo išpradžių manę, ir pradėjo šaukti; jiems į pagalbą atėjo Škotijos gvardija. Prasidėjo tikra kanonada; šūviai krito be paliovos iš abiejų pusių. Oficieriai, kurie vedė užpuolimą, vienas buvo sužeistas, kito skrybelė peršauta.

Kareiviai, gerai pasislėpę už barikados, šaudė į langus, už kurių stovėjo anarchistai prisidengę storom lentom.

Kiek buvo apgultųjų, tikrai nežinia; vieni tvirtino, kad jie buvo penki, kiti,— kad jų daugiau esą.

Kiekvieną sykį, kada jie pasirodydavo languose krisdavo iš kareivių ir policistų pusės šūviai.

Tuom tarpu anarchistai išgriovė sieną į kitą būtą ir ten perėję ėmėsi šaudyti iš langų. Šis nepaprastas atsitikimas pritraukė minią žmonių, kurie apsupę policistus stebėjosi į tą nepaprasta reginį; policija priversta buvo atstumti minią, kurios tarpe buvo daug sužeistų.

Gatvė ir aplinkui namai turėjo nepaprastą išvaizdą. Šiaudai užtiesė žemę gelsva paklode, kareiviai išsitiesę skersai gatvę, kurių pirmoji eilė buvo gulščia, antroji — ant kelių priklaupusi, trečioji — stačia. Daugybė policistų buvo sulipę ant aplinkinių namų stogų ir išten nenuleido akių nuo apgultojo namo. Kiti užsilipę ant kaminų šaudė apgultuosius. Tokiu būdu apgultieji atsirado tarp dviejų ugnių. Jų padėjimas buvo — be išėjimo. Vienok jie nepasidavė; šaudymas nesiliovė. Taip tęsėsi iki devintai valandai ryto.

Tuom tarpu dėl visoko kareiviai atrito prieš apgultąjį namą vieną patranką (armotą), bet šaudyti iš jos nebandė. Pas kareivius ir policiją baigėsi amunicija. Telefonu pareikalavo daugiau. Gvardijos burys, kiek arkliai inkabina, atpleškino pilną amunicijos vežimą. Tuom tarpu apgultieji ėmė rečiau šaudyti; matomai ėmė taupyti savąją amuniciją.

Laikas bėgo ir valdžia nusprendė, kaip-nors užbaigti tą triukšmą; 10½ valandą kareiviai bandė ineiti į namą per užpakalį, bet juos sutiko kulkų lietus; išrodė tartum pilnas namas buvo anarchistų. Pagaliaus viskas nutilo.

Apie 11 valandą vėl prasidėjo iš abiejų pusių šaudymas. Apie 12 valandą į mūšio vietą atvyko ministras **M. Winston Churchill**; jisai pasislėpęs pasiurėje priešais tą namą, žiurėjo į tą nepaprastą reginį.

Apie pirmą valandą viskas buvo dar po senovės: šaudymas iš abiejų pusių nesiliovė. Kokį tai milžinišką išteklių ginklų ir amunicijos turėjo anarchistai! Tuom tarpu per viršutinio augšto langą pasirodė liepsna. Anarchistai mažai paisė į tai; šaudymas nesiliovė. Jie matomai nusprendė brangiai parduoti savo gyvastį, nes visai nesistengė sulaikyti gaisro, kuris netrukus apėmė visą namą. Matytis buvo anarchistus nusileidžiant nuo augšto ant augšto žemyn, o ugnis juos vijosi. Atvažiavo gaisrininkai, ne dėlto, kad gesinti, bet kad neleisti ugnei platinties tolyn.

Kada anarchistai liepsnos varomi nusileido žemyn, kareiviai ir policija paleido ant jų daugybę šūvių. Du žmogu staiga pasirodė duryse,— vienas jų turėjo kruviną veidą; vienok tuojaus jie atsitraukė ir užtrenkė duris. Pagaliaus pasigirdo viduryje šūviai ir viskas nutilo. Manoma, kad anarchistai nusižudė. Pradėjo gesinti ugnį, kas netrukus buvo užbaigta.

Viešpatavo tyla; buvo kas tai toje tyloje baisaus, panašaus į mirtį. Minioje taipo jau viešpatavo tyla. Namas, kurio stogas sukrito, sienos pajuodavo, buvo taip-pat tylus. Atsargiai, ištyko, policistai sekdami kareivius, prislinko prie namo.

Svarbus momentas! gal būt tai apgavinga, vylinga tyla?! Anarchistai gal but pasislėpę kamputyj laukia savo paskutinių aukų... Slinkdami pasieniais dasigavo iki durių. Viduryj šitos tylos atsidarė durįs ir inėjo policistai vidun. Ministras ypatiškai kareivių lydimas sekė policistus.

Inėjusiems į vidų policistams pasirodė nuogandi regykla: ant grindų gulėjo du pavirtę į nuodegulius lavonai. Vienas iš jų buvo daugybe kulkų suvarstytas. Jame policistai pažino **Fritz'ą**. Kas link gi kito lavono, jis buvo taip apdegęs, kad sunku buvo jame pripažinti **Peterą**.

Argi tik šituodu žmogu buvo apgultame name? Argi jiedu butų galėję laikytis taip ilgai prieš tūkstantį žmonių? Vienok namas buvo taip iš visų pusių apsuptas, kad nieks iš jojo nebut galėjęs išeiti.

Sužeistųjų skaitlius šitos nepaprastos kovos laiku siekia 12, tame tarpe keletas labai sunkiai sužeistų. Tarpe sužeistųjų yra ne tik policistai ir kareiviai, bet ir šiaip žmonės, kurie žiurėjo į tą atsitikimą.—

Apgulimas namo tęsėsi nuo 5 valandos ryto iki 2 po pietų.

— Nėra ką nei kalbėti, jog šitas atsitikimas sujudino visą Londoną. Visi gyrė tvirtą ir drąsų policistų pasielgimą...

Saint Nihal Singh.

Moteru padejimas Norvegijoje.

Šiandieninė Norvegija vos teturi 125,000 ketvirtuotų mylių teritorijos ir vos 2,500,000 dūšių gyventojų; vienok ši smulkutė valstybelė, susidedanti veik iš kalnų ir kalvų, dabar yra pirmutinė ir vienintėlė šalis ant žemės skritulio, kurioje tapo moteris pripažinta už lygią pilietę. Rods moterįs turi šiokį-tokį balsą rinkimuose Naujoje Zelandijoj, Australijoj, Šiaurinės Amerikos keturiose valstijose: Wyoming, Idaho, Utah, Colorada bei Finlandijoje, bet tokios balso liuosybės dar niekur nėra, kaip Norvegijoje. Net jos susiedė Finlandija, nors moteris prileidžia prie rinkimų, bet, pati sloginama Rusijos valdžios, pilnos liuosybės nevalioja moterei suteikti.

Norvegijos moterįs ingijo pilietiškas teises nepaprastai guviu pasinaudojimu iš progos. Dar 1905 m. pradžioje norvegų tauta priėjo kryžiakelį. Prisiėjo pasirinkti vieną iš dviejų: arba pasilikti pasijungus po Švedų valdžia, ar atgimti individuališkai ir pasiimti į savo rankas tautos rėdymą. Pirma darysiant tą žingsnį Norvegijos **storthingas** (nor-gų parliamentas) pasiryžo pavesti šį klausimą visos tautos nusprendimui, tai yra pavesta buvo nubalsuoti: ar reikia skirties nuo Švedijos. Balsavimas, suprantama, buvo leista tik vyrams. Šitam referendumui davė balsų apie 400,000 vyrų; tiktai **trylika** balsų buvo už tai, kad pasilikti po Švedais. Sumanesnės norvegės moterįs, matydamos, kad tokiame svarbiame klausime jų patarimo visai neklausta, nusprendė parodyti žmonėms, kad ir jų lytis tautos reikalus supranta, todėl jos surengė neoficiališką referendumą. 300,000 moterų, perėjusių 25 metus amžiaus davė balsus, pritardamos absoliutiškai Norvegijos neprigulmybei. Nors jų balsavimų parliamentas ir nepripažino, bet tuomi jau sykį ant visados tapo pralaužtas ledas, kuriuomi buvo pridengtos norvegų moterįs. Vienus metus vėliaus **storthingas** didžiuma balsų priėmė billių, kuriuomi buvo trims penktadaliams Norvegijos pilnamečių moterų pripažinta pilietybė ir leista joms netik balsuoti reikant į parliamentą, bet ir statyti moteris kandidates į augsčiausias šalies urėdų vietas.

Tačiaus, reikia dar pažymėti, jog nevisos Norvegijos moterįs pilnas teises teturi. Iš 500,000 moterų galinčių balsuoti, tėra tik 300,000, kurios ant politikos lauko, lygiai su vyrais dalyvauja. Visos tos moterįs, kurios nemoka taksų, tai yra neturi nejudomojo turto, arba jų vyrai teturi apmokamojo turto mažiau $100,— tos negali balsuoti. Tas įvyko pasidėkavojant triūsui konservatų partijos, kuriai labai gulėjo ant širdies, kad prie rinkimų neprileisti bėdinesnes moteris, kaipo labiau neužganėdintąjį luomą. Iš vargesniųjų luomų mat išeina kandidatai į liberalų ir darbininkų partijas, kurių didžturčiai konservatai nekenčia. Tokiu būdu ir pasiliko dar be balso apie 200,000 Norvegijos moterų, daugiausiai darbininkių ir bėdinesnių sodiečių pačios.

Norvegijos konservatai, kurie išpradžių spyrėsi ir net tų apkarpytų tiesų nenorėjo moterims duoti, pagaliaus susizgribo ir pamatė savo klaidą. Mat tuomet jie buvo labai nupuolę politikoje. Viršų buvo paėmę liberalai. Kaip čia tuos liberalus apveikti? Pasirodė, kad konservatams reikalinga įsigyti daugiau atgaleiviškų balsų. Besiergeliuojant apie moterų klausimą, dingtelėjo konservatams į galvą, kad šituos reikalingus sau balsus jie lengvai galės sumedžioti tarp moterų. Tik reikia — jie sau manė — suteikti pilietybę toms, kurios paeina iš turtingesnių luomų, kurie paprastai iš savo padėjimo jau yra labiau konservatai, negu pirmeiviai. Ir staigu konservatai taip suminkštėjo, kad moterims suteikti pilietybę, tik išsiderėjo viršuj minėtą išlygą — turto cenzą.

Kaip vėliaus pasirodė, konservatų sugalvojimas nusisekė. Su moterų balsų pagalba jie suvarė į kampą liberalus, kurie ligšiolei turėjo didesnę politišką galę. Pirmiausiais potam rinkimais, moterįs balsuotojos tūlose valstybės dalyse netik balsavo prieš liberalus, bet ėjo net priešais savo lyties pastatytas kandidates, idant tik sugrąžinti **storthingan** konservatų partiją. Tik ačiu gi moterims tapo neprileista į Christianios (sostapilės) parliamentą labai užsitarnavusi, maloni ir žilais plaukais pasidabrinta norvegų veikėja, p-lė Gina Krogh, kuri visą savo gyvenimą buvo pašventusi sufragizmui, nes josios pavieto turtingesnės moterįs per jos galvą pervarė kitą kandidatą — gyvą konservatą! Nors trįs moterįs buvo pastatytos į kandidates, bet nei viena rinkimuose nelaimėjo. Vienintėlė moteris, p-lė Ona Rogstad, populariška mokytoja iš Grunslokken mokyklos, pasiliko išrinkta už pavaduotoją vieno deputato vyro; bet ji galėjo užimti parliamente vietą tik tąsyk, jei tas deputatas sirgtų ar šiaip jau negalėtų posėdžiuose dalyvaut, beje jeigu pasimirtų.

Norints norvegų moterįs dar tik nesenai įsigijo pilietybės teises, bet šitas judėjimas buvo jau prasidėjęs apie vidurį 19-tojo metašimčio, laikuose Jono Stuarto Mill; pats veiklumas prasidėjo 1885 m., kada pirmoji Norvegijoje tapo uždėta sufragečių draugija. Vėliau per ištisus 25 metus į **storthingą** suplaukė nesuskaitoma daugybė rezoliucijų, reikalaujančiu moterims balso. Indomu pažymeti, jogei norvegų sufragizmo vadovai netiek turėjo vargo su priešais iš vyrų pusės, kiek su apatija ir atkakliumu didžiumos pačių moterų. Suprantama, kad tokį darbą turėjo vesti labai pasišventę savo idėai žmonės, kurie suprato visą svarbumą šitų reformų. Įžgenant į vyrų omenę ir nurodant pribrendimą valandos moterų pilietybei, dailiosios agitatorkos podraug turėjo kantriai vesti pirmeiviškojo švietimo propagandą tarp savo lyties vientaučių. Šitame svarbiame meilės darbe labiausiai atsižymėjo norvegės: p-lė Gina Krogh, ir p-nios Ragna Nielson ir Frederikke Onam. Šitos trįs uolios sufragečės pašventė savo gyvenimą inkvėpti moterims reikalavimą savo teisių ir surinkti jų spėkas pasekmingam trankymui vyrų prietaringos tvirtovės. Ir ačiu tai neatlaidžiai, sąmoningai 25 metų agitacijai tapo prašalinta daugybė kliučių ir Norvegijos moterįs tapo prileistos į visas profesijas.

(Užbaiga bus.)

Q. Z.

* * *

(Pagal Veinbergą)

Aš viską pasakiau jurai begalinei
Apie savo dideles kančias —
Ir ji meiliai atsakė mano krūtinei
Tyliai telkštelėjus į krančias.

Aš viską pasakiau vėjui lakūnėliui
Kaip man dušna ant svieto — ir jis
Pustelėjo veidan vargo svyruonėliui
Atgaivinęs manosias mintis.

Aš pasakiau giriai, kur medžiai lapuoti,
Kaip aš ilgstu, kankinuos — ir jie
Pasiskubė mane meiliai užliuliuoti
Tylum šlamėjimu pauksmėj.

Pasiskundžiau aš saulutei motinėlei,
Kad nematau aš šviesios dienos —
Ir užėjus dabar sunkiai valandėlei
Ir nušviečia man vidų sielos.
Aš pasakiau viską žmogui savo broliui
Apie mano vargus-nedales —
Ir paglamžęs pečiais žmogus, mano brolis,
Kuotoliaus pabėgo nuo manęs.

Audrupats.

Augo, augo apvynelis.

(Tarmė Kupiškėnų, Kauno gub.)

Augo, augo apvynalis tavalio sodaly,
O, kū kalbi vyno žolala?— Abi eili po 2 syk.

Aš tavo spurgus nuraškysiu alų padarysiu;
O, kū kalbi vyno žolala?

Kai aš alų padarysiu svačius suprašysiu;
O, kū kalbi ir t.t.

Kai aš alum nugirdysiu—saldžiai užmigdysiu;
O, kū kalbi ir t.t.

G. B. Raitelis.

Gėda žmogui, kada jam nurodo sekti skruzdžių darbštumo; dvigubai gėda, jeigu jis šito nrodymo neklauso.— **Talmudas.**

Iš velionio Jono Sutkaus abumo.

VELTUI.

Veltui, dejuoju raudu
Žiurėdamas į tąs bangas,
Ką — oždamos sau besigaudo,
Nejausdamas apie raudas...

Veltui aš belankau pakrantes
Garsios «Sirenos» viešpatybės,
Veltui nuo ašarų nuraudęs,
Laukiu dangaus geradėjybės...

Veltui mano dūsavimai
Iš gilumos jautrios krūties...—
Pradingo ji, kaip žaib's, ūmai,
Tėvynei rankos neb'išties....

Rausvums užgeso; jos akyse
Matau lyg drobę putą baltą,
Ką pliukšo Vislos vandenyse...

Aptemo ta žiezdri akis,
«Sirenos» kilpose sugauta,
Veltui...jau niekad neužšvis!?..

Seinai. 1905. I. 2.

Jonas.

Stebuklingieji balsai ir pilvakalbyste.

Kaip lietuviai, taip ir kitos tautos senovėje, o daugelis stabmeldiškųjų tautų ir dabar pasidirba iš medžio, akmenio ar tai iš molio nulipina stabus, kuriuos garbina kaipo visągalinčius dievus, tikėdami, kad tie stabai gali žmonėms suteikti gerovę arba nubausti visokiomis nelaimėmis. Bet kas aniems tamsiemsiams, paprastai puslaukiniams žmonėms inkvėpė tokį į tuos stabus tikėjimą?—juk tuos stabus tie patįs žmonės savo rankomis padarė ir šventnamiuose pastatė. Pirmiausioji to intikėjimo priežastis tame, kad tik stabai beveik visada daromi ar tai baisios, ir nepaprastos išvaizdos, kaip anachinų ar afrikiečių stabai su žiauriais veidais, arba indusų dievaičiai su daugeliu rankų ir keletu galvų; mat ta nepaprastoji stabų išvaizda labiaus atkreipdavo į save garbintojų atidžią. Antroji gi ir svarbiausioji intikjimo priežastis ta — kad buk tie akmeniniai ar mediniai stabai tankiai kalbėdavo visiems girdžiamuoju žmogaus balsu. Vienok iš užrašų ir pasakojimų matome, kad tie stabai veik niekad nesikalbėdavo tiesiog su savo garbintojais, o per tarpininkystę tam tikrai išsilavinusių gudruolių-kuningų, stačiusių save dievų tarnais ir žmonių vadovais. Paprastai garbintojai išdėstydavo savo reikalus tiems kuningams, o šie jau užklausdavo stabo, kokis bus dieviškas tame dalyke nuosprendis. Ir koks gi būdavo susirinkusiųjų nusistebėjimas, kada negyvas stabas atsakydavo ant užklausimo ar tai rusčiu pabarimu ar naudingu patarimu, aiškiai žmogaus balsu kalbėdamas! Nedyvai, todėl, kad nekultūriškosios tautos taip aklai savo stabus garbindavo ir visokias aukas jiems darydavo, iš ko naudodavosi minėtieji žmonių ir dievų tarpininkai — kuningai. Atsirasdavo vienok ir pavienės ypatos, apsiskelbusios ar tai pranašais, ar tai stebūkladariais, ar net tiesiog dievais; tos ypatos skelbdavo dievų norą žmonėms, kalbėdavosi su nematomais dievaičiais visiems girdint, arba net medžiai, uolos ir gyvuliai jiems žmogaus balsu atsakinėdavo ant užklausimų. Apie tokius, su dievais kalbančius stebūkladarius męs randame daugelyje vietų minimą senamjame ir naujamjame šventraštyje. Pav. žydų vadas Maižis, nuvedęs minias ant kalno Sinai perkunijai užėjus pasakė, kad dievas duosiąs jiems 10 prisakymų, ir tuoj, kaip biblija sako: «davėsi girdėtis, panašus trimitui, balsas, kalbantis: «aš esu tavasis Viešpats Dievas ir t.t.» Minia dėlei to nepaprasto balso labai nusigando ir meldė Maižį, kad jis jiems kalbėtų, nes Dievo balsas perbaisus ėsąs. Kitoje vietoj šventraštyje randame, jog kada šv. Jonas krikštyjo Jėzų Kristų — pasigirdo iš dangaus balsas: «tas yra mano numylėtasis sūnus, — jo klausykite.»

Kultūriškai pakildamos tautos, viena po kitai, liovėsi tuos visus stebūkladarius, o su jais ir žmogaus balsu kalbančius stabus garbinti ir anų bijotis. Mat tapo ištirta, kad tokius stebuklingus balsus gali išduoti kiekvienas tam tikrai prasilavinęs žmogus: reikia tik išsimokyti tarti žodžius, neatidarius burnos, leidžiant balsą į pilvą, kas padaro tą balsą panašų trimitui,— kaip tai žydai girdėjo ant kalno Sinai,— ar šiaip kokiam požeminiui garsui, kur tai ištoli ateinančiam. Tokia kalba vadinama **pilvakalbystė.** (Pilvakalbystės galima išsimokinti; bet atsitinka pilvakalbiai ir apsigimę; pastarieji tankiai net patįs save apgaudinėja, tikėdami, kad juose gyvena kokia tai pašalinė dvasia.)

Kada pilvakalbystė moksliškai tapo ištirta ir išaiškinta,— pilvakalbiai, netekę intekmės pas apšviestesnius žmones,— leidosi į tamsiųjų minių tarpą, apsiskelbdami ar tai stebūkladariais, ar tai raganiais, panaudodami savo pilvakalbystės gabumą kaipo pragyvenimui ir net lobių surinkimui, būdą.

Krikščionių tikėjimui įvykus pilvakalbystė tapo palaikyta už šėtono galę ir pilvakalbiai paskaityti už piktosios dvasios įrankius, nors nekurie bažnyčios tėvai, kaip va šv. Jonas Auksaburnis, buvo didelais pilvakalbių užtarėjais, aiškindami, kad tie pilvakalbiai yra tikrais Dievo pasiuntiniais, ir per anų tarpininkystę Dievas kalbąs į žmones. Vienok baisiosios inkvizicijos laikuose pilvakalbiai buvo galutinai priskirti prie «šetono» tarnų ir kaipo tokie priguledavo bažnyčios teismui ir bausmei «be kraujo pranešimo», t. y. gyvais deginami ant lauzo, veles išganymo delei.

Bet nei inkvizicijos bausmės, nei kitokie persekiojimai pilvakalbių Europoje išnaikinti neįstengė. Visuose laikuose atsirasdavo ypatos, kurios, ar tai savo ir kitų palinksminimui, ar ypatiškos naudos delei,—tą originališką kalbos būdą vartodavo. Taip, Francijoje XIV. dar metasimtyj buvo pragarsėjęs karaliaus Prano I. kamergeris L. Brabanas, kuris vartodavo pilvakalbystę ypatiskiems tikslams ir piningų iš lengvatikių išviliojimui. Hollandijoj 1685 m. Amsterdamo ligonbutyje rodydavo 70 metų senutę, linksminančią lankytojus savo gabumu. Venecijoj XV. metasimty buvo keletas moteriškių, «iš kurių pilvo būdavo girdėtis nečystos dvases balsas» — kaip raso tų laikų rasytojas Celius-Rodigius. «Kada šetoną, gyvenantį anų moterių pilve, klausdavo ką nors is praėjusio, ar dabartinio laiko, — sako tas rašytojas,— tai jis kartais atsakydavo gana sąmoningai, bet kaip paklausdavo apie ateitį— tai jis tik nesuprantamai sumurmedavo, nieko aiškaus nepasakydamas.»

Portugalijoj XVI. metšm. inkvizicijos teisman buvo atvesta mergelė, vardu Cecilija, iš kurios «alkūnių ir kitų kuno dalių iseidavo silpnas balsas», kuris tai balsas, pasak tosios mergeles, esąs kokio tai senai mirusiojo Petro.

Francijoje XVIII. met. buvo pragarsėjęs kokis tai Sent Gill, krautuvninkas, kuris savo pilvakalbystes mokslą naudodavo labdarystes siekiams; taip jis kartą stebuklingais balsais sutaikė vieną vyrą su moteria, norejusius moterystes ryšį pertraukti.

XIX. metš. pradžioje buvo žinomas Anglijoje pilvakalbys Fitz James, atsižymejęs neispasakytais gabum pamėgdžiojimu procesijos atbalsių, minios užimų, bažnytinių giedojimų ir t. t.

Vokietijoj tais-pat laikais gyveno Karl Kant, kuriam jo palinkimai prie pilvakalbystės padarydavo gana daug nesmagumų. Taip, kartą Fryburge kaimiečiai pagavę jį, kaipo raganių, nutarė sudeginti įmetus gyvą į kalkių (vopnos) deginamąjį pečių (kakalį). Kada tie fanatikai jau taikesi Kantą įstumti ugnin,— staigu iš pačios pečiaus gilumos išėjo toks rūstus ir baisus keiksmas ant kaimiečių, kad šie palikę savo auką liuosą išbėgiojo į visas puses.

Rusijoj taip-pat buvo pilvakalbiai. Indomią historiją apie tai męs randame Siberijos chronikose iš XVIII. metaš. (Žiur. «Tėvyniškieji užrašai» 1861 m.). Rugpjučio 27 d. 1737 m. į Tomsko apskričio viršininko (vajevados) kanceliariją atvedė bajoro sūnus, Aleksas Meščerinov, 12 metų tarnaitę Iriną Ivanovą ir apreiškė, kad «Irina jau 4-ti metai esanti užkerėta ir josios pilve esąs šėtonas, kuris aiškiai žmogaus balsu kalbąs.»

(Užbaiga bus.)

P. Bukšnaitis.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Serbentai. Vaikinai sustoja iš vienos pusės, merginos iš kitos į ratą; tik reikia kad butų kiek vaikinų tiek ir merginų. Palengvo aplink eidami išreto dainuoja:

Augo sode sarbentai,
Augo sode sarbentai,

paskiaus dainuoja tankiai:

Augo sode, širdele, sarbentai,
Augo sode, širdele, sarbentai.

Paskutines eilutes dainuojant tankiai nustoja eiti aplink, bet greitai pradeda eiti vieni prieš kitus, tai yra vaikinai prieš merginas, merginos prieš vaikinus ir taip išeina: kad vaikinas visados priešais susitinka merginą, o mergina vaikiną. Susitikę imasi už rankų, ir trepsi ant vietos kokį laiką, paskui pasimeta vaikinai ir merginos, ir vėl išeina vaikinai sau, o merginos savo pusėn. Toliaus vėl dainuoja išreto:

Nesidžiaugkit paukšteliai,
Ne dėl jūsų sarbentai,

paskiaus vėl tankiai (ir vėl tą patį daro):

Ne dėl jūsų, širdele, sarbentai,
Ne dėl jūsų, širdele, sarbentai ir t.t t.t.

Ir tolei tą patį dainuoja, kolei nusibosta žaisti. Yra tai linksmiausis žaislas. Žaidžiamas Kupiškio apylinkėje.

Stančikas.

(Tąsa nuo 6 pusl.)

šitokios tėmos dar neteko nei matyti, galimo butų čiela encyklopedija parašyti. Štai ji: „Prakalboje bus aiškinama: žmogaus gyvenimas, koks buvo priešistoriško žmogaus gyvenimas, istoriško; koks yra dabartinis ir, koks turėtų buti ateinančio. Taipogi: kaip prasidėjo žemdirbystė, išdirbystė, vaisba; kaip atsirado ponai, vergai, carai ir karaliai, tautos ir kares", etc. „Kas tai yra žmonijos sliuosuotojas–Socializmas". „Ant galo bus aiškinama kas tai yra religija ir kam ji reikalinga".

Prie šitos plačios tėmos, dar ir diskusijos leista. Sako, „ant klausimų kalbėtojas moksliškomis mintimis atsakinės". Į šitokį apgarsinimą pažiurėjus, žmogui galima manyti, kad nuėjus ant tokių prakalbų gali ant karto viską išmokti ir pasilikti netik paprastu kokiu „susipratėliu", bet net didelių mokslinčium. Vienok, ant nelaimės, tas viskas ne taip apsireiškė prakalbose, o kas kalbėta sunku ir pasakyti—skystas, be tvarkos mišinys. Man žiurint į tąjį tematą, pagal apgarsinima, išrodo taip; jeigu nuosėkliai ar bent tik suprantamai paviršutiniai tuos visus tematus žmonėms paaiškinti, tai žėdnam tematui paskirium reiktų pašvęsti nemažiau kaip po vieną valandą laiko; tokiu budu turėtų kalbėtojas aiškinti nemažiau kaip 14 valandų, atėmus „etc", o su „etc" užimtų suprantama, ilgiau. Vienok, p. K. Šeštokas, tą visą kalbą išskiriant „Religiją" apdirbo į mažiau kaip pusantros valandos. Jis yra nepaprastai gabus ir, reik pripažinti jam vietą kaipo „Modern speaker'io". Kalba greitai, yt užsuktas gramofonas; į minutą pasako 128 žodžius. Tai nepaprastas dalykas ir ne tankiai su tokias talentais galima susitikti. Ką iš tos plačios ir ilgos tėmos pasakė jis, tai kitas klausimas, a ką žmonės s uprato ir išto pasimokino, tai dar antras klausimas ir dar klausimas „etc". Iš to plataus temato, vienus dalykus, nors, kaip neregis su lazdute užkliudė, kiti ir pasiliko beriogsą ant apgarsinimo; didesnę dalį kalbos pasiėmė suvis iš kitur, apie ką nei nebuvo tikėtasi. Prie to, kas buvo garsinta, prikergta dar—„Politiška valdžia", „Laisva moteris", „Nelaisva motoris", „Mokyklos—žemesnės ir augštesnės", „Kningos ir laikraščiai", „Hygiena"—kaip užlaikyti namus, kaip valgyti išvirti", „Girtuoklystė". Tokiu budu ant programos buvo net 20 tematų!

Grudeliai—arba „aukso varpos":— Kalbėdamas apie socializmą citavo tulo kuningo Dambrausko nurodymus, kad ir socializmo laikuose bus nelygybė tarp žmonių; viens išvalgys tik vieną bliudelį sriubos, o kits—du ir jeigu bliudelis sriubos bus 5 centai, tai tas, kuris bus sotus nuo vieno, už antrą piningus sučėdys, o anas, kuriam reiks dviejų, to padaryti negalės ir todėl, laikui bėgant pirmasai praturtės, o antrasai bus skurdžiumi ir skurdžius tuomet nuo turčiaus reikalaus dalį turto dėl savęs. Ant šito citavimo kalbėtojas atsakė, kad laikuose socializmo bus kitaip, o ne taip, kaip kun. Dambrauskas pasakė. Bet kaip, nepasakė ir nenurodė.

Kalbėdamas apie moteris, mažai ką tame klausime pasakė, tačiaus ką pasakė, tai net juokinga, butent, šiame surėdyme, kuomet moteris atsistoja kur ant augštesnės vietos, kaipo tai ant kopečių, o dar budama su trumpu sijonu, tai vyras žemiau stovėdamas žiuri į kojas, iš to pasipiktina, lyg ir neturėdamas supratimo apie lytiškumą; esą panašių nonsensų laikuose socializmo nebus. Laikuose socializmo moterįs kelnes dėvės, tuomet vyrai negalės pasipiktinti iš moterų (bus lygybė).

Apie tautystę:— Kad pastoti geru ir tikru tautiečiu, bei padaryti savo vaikus tokiais jau, „reik visuomet buti namie ir skaityti kningas". Pagal kalbėtojaus išvedimą, jeigu nori buti tautiečiu, tai apart skaitymo kningų, nieko daugiau nereik. Kas–žin, ar visi tautiečiai šitokiu budu jais pastojo?

Apie kningas ir laikraščius:— Šitame klausime kalbėtojas pasirodė gamula. Pirmiausiai nurodė, kad reik skaityti visokias kningas ir laikraščius, toliaus pats save subarė, nurodydamas, kad iš lietuviškų laikraščių yra tiknkamais skaitymui tik 6; 4 iš amerikoniškų—„Dilgelės", „D. V.", „Kova" ir „Keleivis"; iš europiškų 2: „Ukininkas" ir „Vilniaus Žinios". Šitame reik kalbėtojui pripažinti, kad jis pats nežino ką kalba. Yra tai neatsileistina nuodėmė, ypač kaipo „versiteto" „studentui". Fe, tai siauraregystė, fanatizmas. Iš kur žmogus gali dažinoti, ar ten viename ar kitame laikrašty yra kas blogo ar gero, jeigu jis jų neskaitys? Ar daug galima pasakyti apie tai ko nežinai!

Apie girtuoklystę:— Nurodė, kad išsigerti reik, tik neperdaug ir kad gerti alų yra sveikiau negu vandenį. Faktas; „Tulas žmogus, esą, ant laižybų išgėrė ąsotį vandens, jeigu ne gydytojas, butų turėjęs keliaut pas Abraomą. Kitaip, sako, butų buvę, jeigu tas žmogus butų išgėręs ąsuotį alaus, jis butų suvis nesirgęs. Pagal šį prirodymą, turi visi žmonės gerti svaiginančius gėrimus. Toliaus kalbėtojas pradėjo chemiškai analyzuoti sudėtines alaus, degtinės ir kitų svaiginančiu gėrimų ir čia jis jau atrado, kad gėrimas, abelnai yra nuodai, ragino žmones suvis negerti. Ar gi negėda ant estrados šitaip „pliurpti"? Taip begaliniai nonsensai buvo malami per visą kalbą ir jeigu visus atkartoti, reiktų pusė laikraščio užimti. Todėl pakaks to kas privesta.

Dabar reikia pažvelgti į tyrumą kalbos ir kaip ją kalbėtojas naudoja: Žodžiai: „Padėkim", „žinoma", „galima sakit" ir „žiurėkim", yra naudojami per tankiai ir nereikalingose vietose. Štai sakinys: „padėkim sau prispausti padėkim sau turite kentėti padėkim" arba „padėkim aš manau negaliu sutikti". Kas šitokių sakinių prasmę gali teisingai suprasti? Arba. „Kas yra tokie kapucinai, kurie rodo karštą skylę su barzda". Šitoks sakinys yra blogas savo konstrukcijoje. „Voliojosi kaip kiaulė purvyne" arba „užsikaršČiuoja ir užsimano mergos". Šitokie išsireiškimai tinka tik karčiamose prie baro, o ne ant estrados, kur yra žmonės susirinkę mokintiesi, o ne demoralizuotiesi.

Geistina butų, kad kalbėtojas pirm eisiant ant estrados mokinti žmonių, gerai apsimįslytų ir prisirengtų, ka tiems žmonėms pasakyti; kitaip tokios kalbos vietoje gero atneša daug blogo mųsų žmoneliams. Nes ir šitos prakalbos buvo tik kaipir cirkus, kur pasirėdęs klaunas juokina publiką. Užtai ir salėje ir išėję žmonės kvatojosi iš kalbėtojo, ir kalbėjo, kad mųsų socialistai neturi jokio senso, jei tokius kalbtojus kviečia ant savo pagrindžių.

Ex–Ixas.

East St. Louis, Ill.

Čia miestelis pusėtinai lietuvių apgyventas, todėl ir lietuvių smuklių yra suvirš 20, po kurias lietuviai ir vaikštinėja, lig po kokias „kalvarijas" ragavinėdami, kur gardesnė degtinė ir alus. Neatsilieka ir namuose. Vienoje katalikiškoje grįčioje lietuviai gėrė nuo pat ryto iki vakarui, o paskui išėję miestan pasivaikščioti, susipešė ir vieną labai sumušė. Nuskriaustasis pasiskundė teisman. Teisėjas paklausė: „Ar daug esi išgėręs?" Atsakė: „Nedaug, mister džiodž, tik du buteliu „wiskės" ir du „keisu" (skrynutes po 24 bonkas) alaus!" . . . Teisejas pamatė, kad turi reikalą su pabaigtais girtuokliais, nubaudė ir visus išvarė. Taip tai lietuviai kelia savo vardą . . .

Darbai čia eina povaliai, sunku darbas gaut, kad ir už piningus.

Kapsas 11.

Lawrence, Mass.

Vietinė kooperacija, kuri jau antri metai gyvuoja, turi 2 valgomų daiktų krautuves, kuriose vien tik lietuviai dirba, ir visados mėsa geresnė gaunama, negu kitose krautuvėse. Blogai tik tas, kad lietuviai dar neišmano vienybės ir rėmimo savosios pramonės. Nelemtas pavydas. Net ir tie, kurie rods pirmiau dirbo visuomenės labui, dabar pastojo kooperacijos priešais ir kenkia jai. Mųsų vadovai, užuot mokyti gero prastesnius žmones, dar blogesnį duoda pavyzdį.

Lawrence lietuviai šią žiemą neturi kuo perdaug pasigirii: sunyko ir inpuolo neveikluman. Jaunimas praleidžia laiką pulrumiuose; nei teatrų, nei gerų susirinkimų nerengia.

Sausia mėn. pabaigoje bus atidaryta vakarinė lietuviams mokykla; anglai duoda už dyką kambarius ir šviesą. Mokįs du vakaru savaitėje.

Gailutis.

Gary, Ind.

Darbai čia šiuomžyg eina prastai, daugelis randasi ir lietuvių bedarbių. Kiek čia lietuvių gyvena, sunku sužinot, nes išsiskirstę į dvi miesto dali. Paviršium imant bus apie 40 šeimynų ir kitatiek pavienių. Gyvuoja čia tautiška Lietuvos Brolių Mokslo draugystė ir bažnytinė—Mikolo Arkangelo. Lietuviai čia apšvietimu nesirupina. Pernai susitvėrus naujai draugystei dar kiek darbavosi, nes nebuvo čia smuklių; atsidarius smuklėms daugumas jau atsisakė, nes vely esą pusdolerį pragert, negu mokėt draugystėn. Kam ta, esą, mokslo draugystė? Kuningais męs vistiek nebusime . . .

Iš pramoninkų čia lietuviai: 9 turi smukles, 2 mėsos krautuves ir vienas barzdaskutis.

A. Eidymtas.

Boston, Mass.

Sausio 22 d. Fanuel salėje atsibuvo tarptautiškas susirinkimas paminėjimui penkių metų sukaktuvių nuo pradžios rusų revoliucijos ir „Kruvinojo Nedėldienio" 9 sausio 1905 metų.

Susirinkime dalyvavo 6 tautos: anglų, lietuvių, rusų, finų, lenkų žydų. Lietuviai pirmą vietą užėmė tame vakarėly tuomi, kad „Birutės Kanklių" choras puikiai padainavo porą dainų.

Pirmas oratorius buvo socialistų Mass. valstijos buvusis kandidatas ant gubernatoriaus, Mr. White iš Bostono. Jis nupiešė blogą tvarką Rusijoje ir dabartinį bičiuliavimąsi Amerikos kapitalistų su Maskolija, ir ant galo pasakė, kad su laiku Maskolija, bus su Jungtinėmis Valstijomis sujungta po viena vėliava. Antras kalbėjo F. Bagočius; jo kalba jokio įspudžio nepadarė, kaip buvo manyta; jis vieton kalbėti apie „Kruvinajį Nedėldienį", užsiėmė Francijos ir Romos galvažudžiais ir net to nepriminė, kad popas Gaponas ėjo pirma su kryžium maldauti caro. Trečias oratorius buvo latvių—Vezocolis, kuris išguldė revoliucjios filosofiją; kalba buvo gana jausminga: esą kraujasir revoliucija—tai bus tad laisvė Rusijoje lietuviams, rusams, finams, lenkams, etc. Toliaus kalbėjo rusas Halston, kuris nupiešė 1905 metų judėjimą ir baigė lig Tolstojaus mirtei bei studentų sukilimais, kurie Tolstojaus vardu padarė naują historiją Rusijos judėjime bei revoliucijoje. Kaip Holstonas ištarė Tolstojaus vardą, tuoaus visa salė suužė delnų plojimu ir buvo šauksmai girdėt: „Tolstojus gyvena tarp mus", kiti net bandė ant Tolstojaus garbės sustot.

Penktas kalbėtojas buvo finų—I. Aikenus; jis savo iškalbumu pralenkė visus kitus oratorius; matyti jis yra gerai išsilavinęs retorikoje bei lankęs oratorijos kursą; kiekvienas sakinys nubaigtas linksta faktu, ir jo tėma per 15 minučių turėjo tiek faktų, kad lietuviški kalbėtojai negalėtų surinkt per 2 valandi. Prie to finų kapelija griežė bent tris sykius per tą vakarėlį.

Šeštas oratorius buvo turbut lenkas—Karlowski, kuris taipgi nupiešė tuomlaikinį lenkų judėjimą ir kraują pralietą laike 9 sausio 1905 metuose Petrapilėje arti 9 mylių žemės ploto, kur per kelias dienas žmonių kraujas talkšojo ir voliojosi nukirstos galvos: mažų vaikų, moterų, katros norėjo gauti duonos, o gavo kardą ir kulką į sausą krutinę.

Žydai taipgi buvo prisidėję, bet jų kalbos nebuvo kalbėta, nes pervėlus laikas buvo. Ir taip užsibaigė penktametinis paminėjimas „Kruvinojo Nedėldienio".

Stakėnas.

Liaudies Mokyklos paskaitos.

Antros pusės šito sezono laiku Liaudies Mokykla turės sekančias paskaitas (pirmesnės jau čia pra leista):

31 d. p. J. Baniulio antras referatas ant tėmos **Orlaivija**.

Vasario mėnesiu:

7 d. p. A. Lalio antras referatas **Iš Kulturos Historijos**.

13 d. p. B. Lapienio pirmas referatas **Iš Abelnosios Historijos**.

21 d. p. P. Bukšnaičio trečias referatas **Iš Geografijos**.

28 d. p. J. O. Širvydo trečias referatas **Iš Etnografijos**.

Kovo mėnesiu:

7 d. Dr. Aldonos Šliupiutės-Jankauskienės referatas **Iš Hygienos**.

13 d. p. B. Lapienio antras referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

21 d. p. V. Jankausko referatas ant tėmos: **Viešpatijų Surėdymas** (Civics).

28 d. p. A. Lalio trečias referatas **Iš Kulturos Historijos.**

Balandžio mėnesiu:

4 d. p. P. Bukšnaičio ketvirtas referatas **Iš Geografijos.**

10 d. p. J. O. Širvydo ketvirtas referatas **Iš Etnografijos.**

18 d. p. A. T. Račiūno referatas ant tėmos: **Kas tai yra Kinematografas?**

25 d. p. B. Lapienio trečias referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

Gegužio mėnesiu:

2 d. p. J. Baniulio referatas **Mintįs apie Poeziją.**

8 d. N. N. paskaita ant tėmos **Kas mums artimesnis?**

Paskaitos atsibus p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., vakarais, reguliariškai kas utarninkas, išėmus kiekvieną antrą utarninką mėnesy, kuri paskaita bus atkel ta panedėlin.

Po kiekvienos paskaitos bus rodomi tai radioskopu paveikslėliai, tai dailųs krutomieji paveikslai; šitą vakaro dalį ves žinomas kinematografas, Liaudies Mokyklos narys, p. A. T. Račiūnas. Paveikslai bus taikomi prie referatų tėmos, podraug bus įmainoma šiaip įvairių bėgančių paveikslų: Histo riškų, geografiškų ir juokingų.

Norintieji užsikviesti į kitas vietas referentus iš Liaudies Mokyklos, ar šiaip reikalui esant su jaja susinešti, meldžiame kreip ties valdybon šiuo adresu:

P. Bukšnaitis,
141 Washington Str.,
New York City.

ŽINIOS IŠ NEW YORKO.

Čionai New Yorke 23 dieną Sausio, pasidarė didelis šturmas, nes pačtos Inspektoriai su visais rakandais, laiškais, priemonėms ir Vadovas į sveikatą, viską ką tik rado pas Colinsą, tai yra Collinso Instituta taip vadinama suareštavojo, už apgaudinėjimą žmonių. Ypatingai manežerius taip žinomas p. Rudolph Hyman, kuris save daktaru vadinasi ir našlė Terese Collinsiene, kuri yra savininkė to Instituto, nes Dr. Collins 6 metai kaip numiręs Šitie visi yra paleisti po 5000 dolerių bėlos (parankos) kiekvienas. Taigi bus sudijamas Suvienytų Valstijų Augščiausiam sude, už ką įstatai parodo, kad gali gauti nuo vieno iki penkių metų kalėjimo kiekvienas iš jų. Apart to Collinso Institutas turi kitą provą ir bus sudijami New Yorke 13 dieną vasario teisme Special Sessions,— už apgavingus apgarsinimus, tai yra, kad numirusį daktarą Collinsą garsina. Laikraščiai kurie žino, apie tas apgavystes ir atsitikimą, begarsindami ir gali papulti į ergelius. Tą pačią dieną čion ir buvo New Yorke suareštuotas save vadinantis Dr. Thompson ir už apgaudinėjimą žmonių. Todėl New Yorko „daktarai" gražiai atsižymi kaip čion paminėta. Žmonės, kad žinotų su kokiais paukščiais čion gali turėti reikalą.

PATYREME.

Laikraštyje yra daug apgarsinimų ypatingai visokių daktarų ir neva vaistų, bet skaitytojui sunku žinoti ir pažinti katras yra geras ir teisingas daktaras. Jeigu skaitytojas žinotų apie teisingą ir gerą daktarą, tad laikraščio pareiga jam nurodyti. Tarp tilpstančių apgarsinimų mūsų laikraštyje, tai yra vienatinis ir kuriam galima pasitikėti Dr. Aleksander Browne, kuris yra supredentu Philadelphios Medikal Kliniko ir jo apgarsinimas yra mūsų laikraštyje, mat męs patyrėme šitą tikrą teisybę, kad Dr. Browne yra buvęs daktaru dviejose karėse ir yra buvęs Amerikos Navyje—kariumene; yra tai užsitarnavęs daktaras gerais darbais ir už pesekmingus gydymus, dabar Amerikos valdžia, dėl Dr. Aleksandro Browne moka penslyją-amyraturą, kas mėnesį iki smerčiui. Iš to galima žinoti, kad valdžia iš Washingtono, nemokės algos-amvraturos kokiam šarlatanui—apgavikui,— bet moka, tik geriems ir parinktiems daktarams, kurie dėl žmonių ir sergančių yra daug gero padaręs, taip kaip Dr. Aleks. Browne. Tokis daktaras, kuris gauna nuo valdžios algą, tai jis nežiuri, kad iš žmonių prisipelnyti ir tt., bet žiuri, kad žmonėms gero padaryti ir teisingai darbuojasi. Daktaras, kuris teisingai darbuojasi ir iš širdies, tad visada jam galima pasitikėti kaip ir Dr.Alek. Browne kuris yra Philadelphios Medical Clinic, 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa., kurie nori gali atsišaukti, o apturės pagelbą ir visas rodas teisingai lietuviškoje kalboje.

KEISTA IŠVAIZDA.

Kartais męs pastebim žmogystes keistos išvaizdos. Jie yra išbalę, pageltę, sakytum lyg murzini. Veidas dažnai esti išbertas arba apdengtas rudais plėmais. Tokia išvaizda yra aiškus ženklas, kad pas žmogų kas nors netvarkoj su virinimo organais, ar pagedę kepenįs, ar viduriai, ar žarnos, ar tas ir kita. Tokiuose atsitikimuose Trinerio American Elixir iš kartaus vyno yra labiausiai patartinas. Vartokite jį tūlą laiką sutiktinai su nurodymais, užlaikyti paprastus sveikatai palaikyti įsakymus ir pamatysite gerą jo veikmę. Jūsų kepenįs ir žarnos palengva atgaus jų naturališką veikmę, nesuvirinimus su jų nemaloniomis sunkenybėmis pranyks, kraujas nusivalys ir išvaizda pataps giedra. Trinerio American Elixir iš kartaus vyno taipgi sutvirtina nervus, nusiminimą galvos skaudėjimą, diegulius ir mėšlungį. Vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave. Chicago Ill.

Pajieškojimai.

Jieškau savo draugo Jono Baublio iš Kauno gub., Panevėžio pav. ir parapijos, Padobės vienasėdžio. Kokie 4 metai kai Amerikoje. Girdėjau gyvenęs apie Chicagą, dabar nežinau kur. Turiu svarbų reikalą. Kas jį žino, meldžiu man pranešti.

Jonas Povilonis,
1506 Payne alley,
Allegheny, Pa.

Jieškau kambario, New Yorke tarpe 10-tos ligi 40-tos gatvės, pas gerus ir švariai užsilaikančius žmones, ir kad šeimyninkė galėtų duot vakarienę ir apskalbti, kad neturėtų daug įnamėj (ant burdo); vieta kad butų dėl vieno ar dviejų vaikinų, ir gal kas rastųsi nuo mūsų apylinkės: Rietavos valsčiaus, Raseinių pav. Atsišaukite sekančiu adresu:

K. J. Miliauskas,
120 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.
(8)

Jieškau savo sunaus Antano Mulvinko, 31 metų, Suvalkų gub., Zapiškio arapijos, Kurų kaimo. 11 metų kaip Amerikoje. Pirmiaus per 8 metus gyeno Brooklyne, dabar nežinau kur. Kas žinote, ar jis pats tegul duoda žinią šiuo adresu:

Mrs. Elzbieta Mulvinskienė,
556 Driggs Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(8)

Jieškau savo pusseserės Alenos Baltrukėnaičios, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pasvalio parapijos, Ležų kaimo. 4 metai, kaip Amerikoje. Ji pati ar kas kitas meldžiu duoti žinią šiuo adresu:

St. Baltrukėnas,
657 — 3rd Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(6)

Naujausias Importuotas Fonografas Dykai!

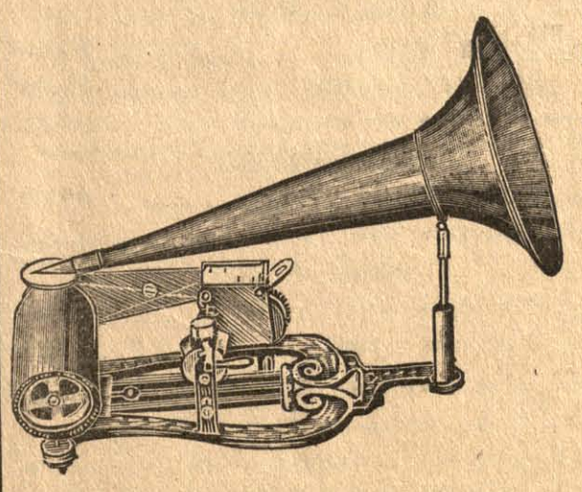

Bus duotas kiekvienas kas nupirks pas mus Rusiško Tabako už $6.00.

Nieko nuo jusų daugiaus nereikalaujame tik kad patartumete savo draugams pirkti iš mųsų firmos tabaką Šitas Importuotas Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę trubą ir labai gerai skamba. Turėdami mųsų Fonografą galite surenngti namie puikų muzikos koncertą.

Užsuksite tik mašinėlę, uždėsite voliuką ir galėsite išgirsti visokius dainius, maršus ir kitokius daiktus. Klausant tai viską bus malonu ne tik jums ir jusų šeimynai, bet ir jusų pažįstamiems ir kaimynams. Mųsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali buti. Męs duodame jums ta Fonografa suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markėmis ir męs atsiusime jum geriausio Rusiško Tabako už $6.00 ir tą Fonografą drauge su volele ir nurodymai kaip reikia apsieiti. Apturėję tai per Expresą, užmokėsite likusius $5.50.

Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite, kad busite užganėdinti.

PASARGA: Prašome nesulyginti mųsų firmą su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO. 111-115 E. 7-TH ST. Dept. IV NEW YORK, N. Y.

„Kur visi vaistai, kurinos naudojau, nepagelbėjo man nuo kosulio ir peršalimo, pirkau Severos Balsamą nuo Plaučių ir peršalimo ir trumpam laike suvisai pasveikau. Jųsų Balsamas kuo-geriausias nuo plaučių ir gerklės, už kiek juos naudojau. Galite atspausti ir pranešti kitiems sergantiems, kur šauktis pagelbos".

Tai yra ištrauka iš laiško Jurgio Grega iš Hazleton, Pa., firmai W. F. Severa Co., kad jam pagelbėjo

Severos Balsamas Plauciams

Dvejopo didumo: 25c ir 50c.

Per trisdešimts metų yra bandomi mųsų vaistai ir buvo naudingi nuo šių ligų: nuo kosulio, peršalimo, bronchitis, patroškimo, sunkaus kvėpavimo, nustojimo balso, sustingimo, sutinimo kaklo, slogos, uždegimo plaučių, ir kitų tam panašių ligų.

ANT PARDAVIMO APTIEKOSE. Tėmykite, ir visur naudokite vaistus Severos, dėlto tik kad kitų vaistai mažesnę vertę turi negu Severos.

Galite da gauti Kalendorių su paaiškinimais 1911 metų. Klauskite pas aptiekorius arba rašykit mums.

Daktaro Patarimas Dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras

HIPPODROME

ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York

Lošia: „Tarptautiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkaus.

Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.

Geriausios sedynes $1.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvanašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, negu per Rugpjutę ant šalynės šieno--vakare KLIERIKŲ su merginoms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonijoj, išgėrus 10 galionų degtinės. Jí vyrams ir moterims žingeidi.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davažinoti. Kreipkitės pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.

J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.

M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO., 120--124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone, 2427 Greenpoint.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras A. Szliupiute-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

NAUJOS DOVANOS.

Apdarau kningas vieno dolerio verės dovanai. Puikiausių kningų dolerio vertės dovanai. Popieriaus laišams rašyt į visas svieto dalis dovanai ž dolerį.

Kas prisiųs 2 dol. už «Vienybę Lietuvninkų» ant visų metų, gaus augšiau minėtų dovanų, pasiskyręs vieną š trijų.

A. J. Naunčikas, 443 W. 52-nd Str., New York, N. Y.

(8)

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu dykai. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šlubinių ir šiaip nešiot merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių paveikslėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms $6.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1,25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimčiu.

Lietuviai ir ietuvaitės, visi draugai ir pažystami reikale malonėki kreipti pas savo tautietį, o busi užganėdinti. Adresas:

V. Vaidelis,

112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.00, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "LIETUVĄ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Dovanos! Dideles Dovanos!

Kas užsirašys „Vienybę Lietuvninkų" tiesiai iš redakcijos:

2ms metams $4.50c.
Gaus dovanas „Atlasą" vertės $2.00
„Pažvelgus atgal" vertės $1.00
Trįs kalendoriai vertės 50

2 metams $4.00.
Gaus „Atlasą" vertės $2.00
Tris kalendorius vertės 50

2 metams $3.75c.
Gaus „Pažvelgus atgal" vertės $1.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams $3.50.
Gaus „Atlasą" vertės $2.00
„Pažvelgus atgal" vertės $1.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams $3.00.
Gaus „Atlasą" vertės $2.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams $2.50.
Gaus „Pažvelgus atgal" vertės $1.00
Tris kalendorius vertės 50

Pasiskubinkite ir vienas kitą paraginkite, o nepraleiskite šios puikios progos, nes tik iki Naujų metų bus duodamos šios puikios dovanos ir Jubilėjinis Num. laikraščio, kurį išleisime 10 d. Vasario 1911 m., ir tik pirmutinis bus lietuvių laikraštijoj, iš priežasties 25 metų sukaktuvių musų laikraščio gyvavimo.

Atkreipkite atydžią visi ir praneškite savo draugams, o jie jums bus labai dėkingi už šį pranešimą.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tikrai atsakantis

Lietuviškas Kriaučius.

Vienatinis Brooklyne, kuris vientik moterims ir merginoms siuva drapanas pagal naujausią madą ir pritaiko prie ypatos, kaip kas nori.

Męs darome puikius siutus iš savo locnos matarijos už tą pačią prekę, kaip Jųs kad perkat gatavus krome kur pas svetimtautį.

Praktiškai padaromas darbas už prienamą prekę. Ateikite šiądien pažiurėti naujų sampelių ir puikių išveizdų.

Męs užlaikome visokių matarijų, kokios tiktai randasi didžiausiose krautuvėse aplinkinėj Brooklyno ir New Yorko. Nuoširdžiai užprašome su reikalu kreipties pas lietuvius.

370 Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (pagal Broadway).

Jųsų tautietis P. SHERVĖTES.

Telephone 2895 W Greenpoint.

TIK UŽ $3 PER 40 DIENŲ.

1. Biblija tai esti visas Šventas Raštas seno ir naujo testamento į lietuvišką kalbą perstatyta ir išnaujo perveizėta, latiniškomis raidėmis, Berline 1908. Pusl. 848 ir 279. Viso 1127 pus. Drutais skuros apdarais. Kaina $3.
2. Lietuviškos gražiausios pasakos. Pusl. 170. Kaina 50c.
3. Naujos ir gražios dainos, naujai sutaisytos su puikiomis gaidomis. Pusl. 160. Kaina 50c.
4. Žodynas greičiausis pamokintojas angliškos kalbos. 35c.
5. Visuomenė, mėnesinis laikraštis, išeina Vilniuje, kningos formoje. Kaina ant 3 mėn. 65c.

Viso bus $5.00.

Kas paims visas kartu minėtas kningas, atiduosiu už $3. Tik per 40 dienų.

K. J. Intas,
P. O. Box 1724,
New York, N. Y.

(4)

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Auksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

Ofisas
224 E. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per musų offisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120–124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... ..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Daktaras Tiesa, Julian Czupka.
Adwokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Dr. H. A. Medoff Ph.
149--151 Metropolitan Ave.
BROOKLYN, N: Y.
— Akių specialistas. —

Akis ekzaminuojame dovanai per Rugsėjo mėnesį.
Offiso valandos nuo 3–5, 7–8 popiet.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PRIETELIAI LIETUVIAI
12 didelių ir 12 mažų,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St, BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1103 W'msburgh

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen, General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

RUPTURA

Mano Budas – Iszgydytas ant visados be operacijos.

Aš noriu susišnekėti su kožnu žmogum, kurs turi rupturą. Aš noriu išaiškinti jiems mano gydymo budą. Aš turėjau darbą su ruptura ir gydžiau ją per dvidešimtis metų, ir esu išgydęs pilnai tukstančius žmonių, kurie turėjo rupturą. Toks milžiniškas patyrimas padarė mane pirmu Rupturos Specialistu, o ne ten kokiu praktikantu.

Atsimink Aš esu išradėju greito ir be skaudėjimo budo gydymo Rupturos, ir mano didelė praktika ir jos geras vaistas padarė daug pasekėjų. Jeigu inpulsi į jų rankas vaistas nebus atsakantis.

Chroniškos kraujo ir nervų ligos gydomos.

Dr. Alexander O'Malley
Didžiausias Rupturos Specijalistas

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano sistema gydymo prisipildymo ir rektališkos ligos užtikrina jums greitą ir visotinį išgydymą. Ar nenaudoju peilį ar kokį kitą barbarišką budą prie Rektališkų ligų

LIGOS VYRU.

Aš noriu, kad kožnas žmogus turėdamas Išsiveržimą, Necystą Kraują, Slobnumą, Mažą Rnergiją, Kraujo ir Inkstų ar kokią kitą ligą parašytų ar pašnekėtų su manim. **RAŠYK** jeigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slaptybėje ir atsakymai siųsti čystam konverte. Rašyk ir atsiųsk 2c stampą ant knygutės apie Rupturą, Visokiais Prisipildymais ir Rektališkas Ligas, o mes siųsim ją dykai ant bent kokio adreso.

Dr. Alexander O'Malley
158 SO. WASHINGTON ST., WILKES-BARRE, PA.
Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROZŲ.

—Darbą— atlieku puikiai už prieinamą prekę.

Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
(tarpe So. 2-no ir 3-rd st., du blokai nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare.
Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

ATYDA!

Sena, visiems žinoma Lietuviška Banka A. Grochowski & Co., išdavė puikų knyginį kalendorių 1911 metams, kurį dykai aplaikys kiekvienas atsišaukiantis ant šio adreso:

A. Grochowski & Co.,
Bedford ave. & Grand st.,
Brooklyn, N. Y.
(6)

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Antanas Staszauckas.
Laikau puikioje vietoje Saliuną, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepenčius Cigarus. Lietuviai nepamirskite atsilankyti pas savo vientautį.
Nr 2Cor. Nesbitt ir B
EAST PLYMOUTH PA.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.
Cia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu
Pain Expelerio
Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenčiai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t.
Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženklo apsaugojimo

DR. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykit pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti **VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pasekmingai išgydyti teip kaip aš darau; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:**

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šarlatanų Institutas tik sunkiai už dirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisiunčiu paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. **JUŠKELIS, P. O.** box 2, DU BOIS, Pa.

Guod. Dr. Hartmanas!
Esu labai dėkingas už geras gyduoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkioliką dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą.
D. POPOVIČE, Model Farm, Paschall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hartmanai:
Su džiaugsmu prisiunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išbėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 695 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGĖKIS nuo New Yorko didžiausio numuduko „institūto", kuris garsina mirusį daktarą su rabino „jermulka" ant galvos, kaipo gyvą daktarą ir buk gydąs ligonius. Tas židelis jau šeši metai kaip numiręs ir todėl negali sergančių gydyti. Tą numirėlį reklamuoja, buk jis parašęs knygelę „Vadovą į ligą" (žinoma, ir į kišenių), tai ir neteisybė. Ta knygelė išspėrėta daug vėliaus po smerties ano rabino, kuri apart iš kitų, paskutinė dalis išvogta, perspaudinta iš kunigo Geručio knygos „Sveikata". Kas vagia, tas ir meluoja; tai melagiams negalima tikėti!

Kad sergi, tai aš esu daktaras, ir vietoje kur kitur, kreipkis prie manęs, aš duosiu vaistus nuo bile ligos ir pamokinimus kaip vartoti ant sveikatos. Ateik ar parašyk pas mane prigimtoj kalboj.

RAŠANT ADRESUOK MAN:

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.

OFISO VALANDOS: kasdien nuo 11 iki 5 po piet. Nedėliomis 10 iki 1 p. p. Vakarais Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7 iki 8

Jeigu esi sužeistas
anglių kasyklose, ant geležinkelio, arba fabrike atsičauk pas mus. Jeigu turi prova už sužeidymą, o pats negali apdirbti savo reikalų provoj, mes tau pagelbėsime. Daugelis žmonių tapo sužeisti' ir neišmanydami kaip vartoti savo reikalą praleido viską dovanai, o patis pasilieka ubagais ant amžių. Mes užsijimam tokiais darbais: patarnavom daugelem žmonių, patarnausim ir tau. Roda suteikiam dovanai subeidymų reikaluose. Rašydami įdekit 2c markę dėl atsakymo. Per laiška kreipdamiesi, asrašykit visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokią priežastį, kokiam mėnesį ir dieną, kokioj vietoj, ir teip toliau. ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 1023,
132 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

GAIL & AX

Is the Best Tobacco

Yra geriausias kaip dėl rukymo taip ir kramtymo. Per 40 metų užimdavo pirmą vietą tarp kitų gatunkų. Pakeliai yra padaryti iš popierio per kurį nei dulkės nei šlapumas nepereina. Geriausias cigaretams. Popieros cigaretams dovanos prie kožno pakelio tabako. Kad neapsigautum, tėmyk ant trade-mark ir parašo „Gail & Ax".

PILNA VOGA

5c.

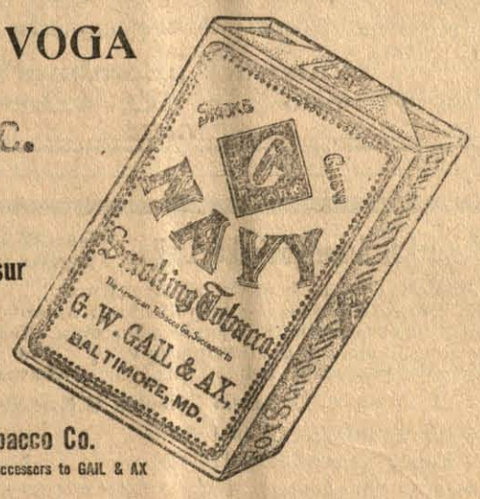

Parduodamas Visur

The American Tobacco Co.
Successors to GAIL & AX

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - $1.00, Perkupčiams 1.000 už $6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su pris mu $3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5c, markę gausit ji su 456 paveikslais ir 1.000 naudingu daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

Tik ant trumpo laiko proga gauti 1 doleri dovanu knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus; teip-pat gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS", verstą iš francuzų kalbos, kurios kaina 75 c. ir dar „GRAMATIKĄ (MOKYTOJĄ), iš kurios išmoks a n g l i š k ą KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams visttek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų grama tiką, išmoktų anglišką kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"The Jungle"—„Raistą" dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERĮ

Geradejyste Visiems sergantiems ir nesveikiems ŽMONEMS!

Nuo senei uždėtas geradėjingų žmonių **Philadelphijos Medikal Klinikas** išgydymui visokioms ligoms sergančius.

Gausybės žmonių, per daktarus kurie yra Klinikę, apturėjo sveikatą—išsigydė: Philadelphijos žmones nereikalauja papulti kur nors į apgaviku rankas arba menkos vertės daktarpalaikiu; kurie apsima o negali išgydyti, nes Philadelphijos M. Klinikas visiems pagelbsti kurie čion tik kreipėsi.

Philadelphijos žmones yra laimingi, turėdami savo miestę tokį garsu geradėjinga Kliniką, kuris pasekmingai, teisingai, greit ir gerai, kad apsimą, tai kiekvieną serganti išgydo; todėl, kad čion:

Tik parinkti geriausi daktarai specjalistai darbuojasi.

PASARGA: Teisingumas, gerumas užtikrinta visiems; nes šitas **Philadelphijos Medical Klinikas,** yra paties Pennsylvanijos Gubernatoriaus užtvirtytas–legalizuotas.

IDANT IR LIETUVIAI ŽINOTŲ,

kur atrasti tikra pagelba sveikatai, kaip Philadelphijos, Pa., teip iš kitu miestu, tad nutarta pranešti per laikrašti, kad pributu ar atsišauktu, o visi kurie trokšta apturės sveikatą ir visokias rodas lietuviškoj kalboj ir, bus išgydyti nuo: skaudėjimo kaulu, sąnariu, strenu, krutinės, pečiu, ranku ir koju. Nesveikumo viduriu ir inkstu, žarnu ligu. Nusilpnėjimo, sunkaus kvepavimo, nervu, slaptu užsikrečiamu ir nuo išdykimo ligu. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligu. **Teip-pat moterų,** skausmingas menesinęs, gumbo ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda vargimui žmoniu. Gydome kaip šviežes teip ir užsenejusias ligas. **Tu ar tavo pažystamas,** nepaisek kad tau niekas nepagelbėjo, neatideliok, bet pribuk ar atsišauk, busi išgydytas, jai dar galutinai mirties neapimtas. **Kam mokėti** apgavikams daug kartu po dešimts doleriu už kvarbuotą vandenį; kad Philadelphijos Medikal Klinikę suteiks teisingas grynas gyduoles naujausio sutaisymo už mažą atnagrydyjimą, išgydys.

KAM SIRGTI, kad gali buti IŠGIDYTAS.

Atsišauk ant šio adreso visada:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC,
1117 WALNUT ST., tarp 11 tos ir 12 tos Gatv.
PHILADELPHIA, PA.

PRIEMIMO ADINOS: nuo 10 iš ryto iki 4 vakare. Utarninkais ir Pėtnyčiom nuo 1mos iki 9niu vakare. Šventadieniais nuo 1mos iki 4tai po piet.

Vietoje mokėti už didelius apgarsinimus, kurie negydo sergančiu; tad Philadelphijos Medikal Klinikas, moka už chemikalus gyduolėms, kurios išgydo sergančius. **DR. ALEKSANDRA BROWNE,** Supretend.

Visi krikščionys, ne žydai.

DOVANAI!

KREIPKITĖS KIEKVIENAME ATSITIKIMI SU UŽSITIKĖJIMU, O APTURĖSITE UŽGANĖDINANTI ATSAKYMA DOVANAI!

IŠKIRPK ŠĮ LAPĄ TEIPGI, IR ATSAKYK ANT UŽKLAUSIMŲ.

Ar yra kokia liga Jųsų genkartej?...
Kaip senei sergate?...
Kiek turit metų?...
Ar patiko kada norints kokia nelaimė?
Ar stovis ligos eina blogyn?...
Ar jaučiate save nuvargintu?...
Ar skubei nusigąstat?...
Ar skauda galvą ir kurioje vietoje?..
Ar turit kraujo užplaukyma galvoje ir kaip tankei?...
Ar jaučiate kokį užimą ausise?...
Ar akis ne skauda?...
Ar rodosi prieš akis margumai?...
Ar liežuvis yra baltumais apdengtas?
Ar tankei turite spjaudyti?...
Ar spjaunate su kraujais ir kaip tankei?...
Ar gerklė uždegta ir sutinus?...
Ar atjaučiate kutęninimą gerklėje?..
Ar viduriai reguliariškai čystinasi?..
Ar malimas vidurių yra atsakantis?..
Ar atjaučiate sunkumą po valgiui?..
Ar nupuolate sverime?...
Ar turėjot kada karštligę?...
Ar turėjot kada veneriška (lytišką) ligą?...
Aprašykit apie ją?...
Ar turite išbėrimus ant kuno?...
Kuriose vietose?...
Ar kankina užkietėjimai vidurių?...
Ar linkęs prie skubaus persišaldymo?
Ar turite plaučių ligą?...
Ar kosite ir kada?...
Ar atjaučiate smarkų skausmą krutynėje?...
Kurioje vietoje?...
Ar jaučiate kryžiuje skaudėjimą?...
Ar skauda šonuose?...
Kokis yra skaudėjimas?...
Ar rankos, kojos ir kitos dalys kuno sutinę?...
Ar atjaučiate kada šaltį?...
Ar jaučiate viduriniame organizme skausmus?...
Kurioje vietoje?...
Ar turite norą valgyti (apetitą)...
Ar valgot reguliariškai?...
Ar valgot daug mėsos?...
Ar gerete daug arbatos ir kavos?...
Ar vartojate daug svaiginančių gerymų?...
Ar rūkote ir kaip tankei?...
Ar daug miegate?...
Ar atmintis bloga?...
Ar kankinot save jaunystos klaidingumais?...
Ar jaučiate skausmus lytiškose dalise?
Ar turite baltus tekėjimus?...
Ar turite gumbo ligą?...
Nuo kokios ligos?...

Delko kentėjimuose tylite! Tukstančiai Tautiečių apturėjo sveikąta ir savo jegas, nes Jie norei ir su užsitikėjimu man atsidavė. Delto tikėkite manim! Atsilankykite skubei, arba rašykite Lietuviškai, reikalaudami patarimo Jųsų kentėjimuose, kol dar nėra per vėlų. Jųsų slaptybė, bus mano slaptybę, nes noriu vien tik Jums pagelba suteikti, per tai kreipkites prie manęs kiekviename reikale dar šiądien, o aš suteiksiu atsakyma naudinga Dovanai!

Iškirpkite Šį Lapą

Gerbiamas Daktare,
Collins N. Y. Medical Instituto, 140 W. 34th St. N. Y.
Siunčių Tamstai atsakyma ant užklausymų ir meldžiu teisingai ir skubei man pranešti, kas yra su mano sveikata? Ar Tamsta galite mane išgydyti, ar gal liga mano yra jau ne išgydoma? Meldžiu Tamstos prisiųsti man **Dovanai**, nusprendymą apie kentėjimus mano.
Vardas ir pavardė,.....
.....
Adresas.....
.....

Dr. E. C. COLLINS.

Isteigėjas didžiausio Amerikoje Instituto **The Collins New York Medical Institute.**

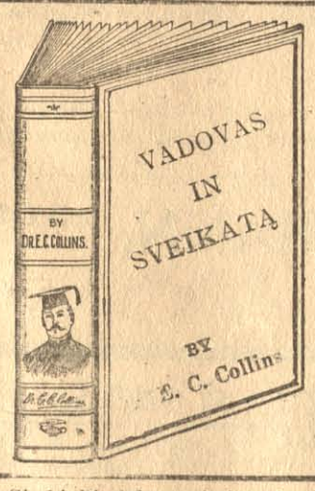

KNYGA TA APSAUGOJE

Jųsų

SVEIKATĄ.

Yra tai didžiausia knyga, kokia kada norints likos išleista. Yra drukuota Lietuviškoje kalboje ir paaiškina Jums, kokių budų sveikąta užlaikyti, o ištikus ligai, kaip sveikąta skubiau atgauti.

Skaitykit knygas ir kitų daktarų, o pątys suprasite skirtumą.

Prisiųskite 10 c. markėmis apmokėjimui pasiuntymo lėšų, o apturėsite tą knygą **Dovanai!**

Skubinkit delto pasiteirauti apie savo sveikatą, kreipdamiesi ypatiškai, ar per laišką prie Dro S. E. Hyndman, Viriausio Medikališko Direktoriaus,

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th Street - New York City.

Ofiso valandos: šiokiomis dienomis nuo 10 v. ryte, iki 5 v. po pietų. Nedeldieniais ir šventądieniais nuo 10 v. ryte, iki 1 v. pietų. Utarninkais ir petnyčiomis nuo 7 iki 8 v. vakare.

KING KOAL

45¢ 45¢

STRIPPED TOBACCO

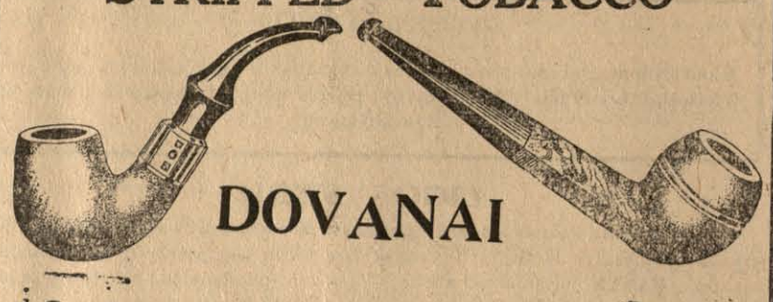

DOVANAI

25 c. vertes pypke su kiekvienu svaru užkandžio boxalije.

Tėmykite kad jusų pypkė butu stempuota „KING KoAL" nepriimkite kitokios.

PARSIDUODA VISOSE KRAUTUVESE.

THE AMERICAN TOBACCO CO.

TOLIAUSIA NUEISI.

SU DIEVU IR TEISYBE

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

Nuosavus *piniginis užtikrinimas $100,000.oo* padėtas į New York'o valstijos kasą, geriausia liudija apie žinomą lietuvišką bankinę ir agentinę firmą

HENRY J. SCHNITZER, 141 Washington street New York.

Drąsiai naudokitės šios firmos teisingu patarnavimu; kuomet panorėsite **greitai ir saugiai siųsti pinigus** į tėvynę, **pigiai ir geriausiais laivais keliauti** tėgynėn, be jokių kėblumų, **ką nors iš tėvynės parkviesti,** teisingai **padirbt visokius rejentinius ir teismo reikalus,** abelnai su visokiais reikalais kreipkitės į šią firmą, nes ji to užsitarnavusi.

Jei kas išimtinai garsinasi su pigia kaina, mislyje konkurencijinės kovos, galite but užtikrintu, jogei tuomet, tokia pat pigia kaina (čienia), arba gal ir da pigesne parduos Tau laivakortę, sena bankinė ir agentinė firma

HENRY J. SCHNITZER, NOTARIJUS
141 Washington St., NEW YORK.

Gydau tiktai vyrus.

Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.

AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,

kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudėjimus burnoje, gerklėje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudėjimą, ar didesnius arba mažesnius skaudėjimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandentekį, jaunystės klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnėjimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbėsiu.

Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.

Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.

Senas Dr. Geary

151 W. 23-rd st., New York, N. Y.

Visi aplikantai dėl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykite, bet ATSIKANKYKIT.

Kirpejai ir siuvejai

neturinti pasekmės pramonystėje. Mųsų **Kišeninė Knyga** supažindįs su gėresnėms metodoms darbo, ėmimo mierų, paišymo kvormų, kirpimo, statymo drabužių ir padidins jųsų algą. Reikalaudami rašykite.

J. TOPILIS

739 Manhattan ave., Brooklyn, N. Y.

New Phone 1284 — R.

PUIKUS HOTELIS!

KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užeiga lietuviams. Salė mitingams irs [illegible] Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvį.

243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

Telephone 1235--5

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.

Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:

Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS

J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.

Kampas Lee Park Ave.

Wilkes-Barre, Penn'a.

HOTELIS

VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plynouth, Pa.

Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

"KATALIKAS"

12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILIUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas Ketvergas mieste Chicago, Ill.

Metams lėšuoja: Amerikoje -	**$2.00**
Europoje ir kitur - - -	**$3.00**
Pusei metų: Amerikoje -	**$1.00**
Europoje ir kitur - -	**$1.50**

"Katalike" Skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokinimų, apysakų, pasakaičių ir visko. "Katalikas" statoma mašina "Linotype", taigi raidės visados aiškios, naujos. "Katalikas" bepartyviškas laikraštis.

Užsirašantiems "Kataliką" duodama dovanos "Kataliko" spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam Skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis Kalendorius.

PASTABA: Kas prisiųs $4.00, tasai gaus "Kataliką" visiems metams ir auksinę rašomąją plunksną (fountain pen) vertės $3. 0.

Kas prisiųs $2.50, gaus metams "Kataliką" ir paveikslą Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemlapį ir Šv. Tėvo Pijaus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE

3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Rusiszkai Amerikoniszką Linija. **Vienatinė be persėdimo linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

Nauji su dvejais šriubais laivai: „Kursk", „Russia", „Birma", „Lituania" reguliariškai bėgioja tarp Rusijos ir Amerikos. Yra tai vienatinė Linija, kuri eina tiesiai Rusijon be mainymosi. Keleiviai gali susikalbėti savo prigimtoj kalboj ir gauti priprastą valgį. Kad nereikia mainytis, tai gali paliudyti tukstančiai keliaujančių, kurie važiavo ant šios linijos.

Laivai išplaukia iš New Yorko

Birma	Sausio 21, 1911	Russia	Vasario 11, 1911
Kursk	Vasario 25, 1911	Birma	Kovo 11, 1911

Su artesnėmis žiniomis reikia kreiptis prie vyriausių tos linijos atstovų:

A. E. JOHNSON & CO.

General Passenger Agents.

27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!

Tikras Lietuviškas

Dziegormeisteris ir Auksorius.

Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.

JOSEPH MITKO

168 Grand st., Brooklyn, N. Y.

kampas Bedford ave.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo Apdowanoto

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupėstingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, GERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

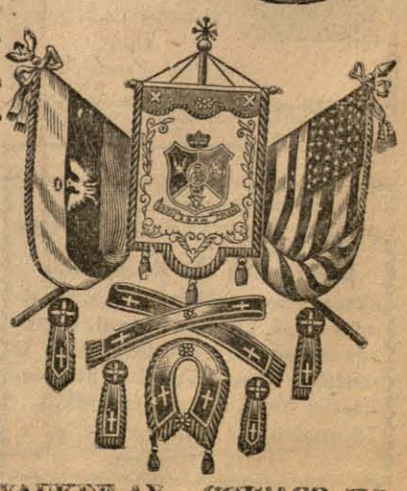

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi[illegible] augszcziaus paminėtus daig[illegible] **Pigiausei, Teisingiausei** [illegible] **Geriausei,** nes per 30 metų [illegible] iszdirbimais įgijau [illegible] geriausę praktiką ir dėl to galiu [illegible] viską padirbt pigiau ir geriau [illegible] kitu fabrika.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.